

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 128

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 26-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 8, tel. 280
POŠTNI ČERKOVNI RAČUN 11.400

Maribor 8. 9. junija 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Bitka lokalnih premikov

Druga nemška ofenziva v Franciji se nadaljuje z nezmanjšano srditostjo - Nemci poročajo, da se jim je posrečilo predreti Weygandovo črto - Francozi javljajo o uspešni obrambi in uničenju 800 nemških tankov

SILOVITI BOJI DRUGE NEMŠKE OFENZIVE, KI TRAJAJO ŽE OD SREDE ZJUTRAJ, NISO ŠE PRAV NIČ IZGUBILI NA SVOJI UDARNOSTI. — NA VSEJ FRONTI SE BIJEJO BOJI NA ŽIVLJENJE IN SMRT IN V SPOPADU SO DELUJEJO MILIJONI VOJAKOV. Vendar se zdi, da je razmerje sil sedaj bolj izenačeno in da je mogoče doseči s posameznimi akcijami samo lokalne uspehe. Zavezniki se v teh bojih poslužujejo nove taktike, posebno v bojih proti tankom. Nemški dopisni urad poroča, da so Francozi iznašli novo metodo za uničevanje sovražnih tankov

Nemško uradno poročilo

BERLIN, 8. junija. DNB. Vrhovno vojno poveljstvo je izdalo poročilo, ki pravi: Operacije vojske in letalstva južno od Somme in prekopa Aisne-Oise se nadaljujejo uspešno po načrtu. Weygandova črta je na vsej daljavi predrta. Nemška letala so v noči na 7. t. m. znova napadla

angleška letališča in se z uspehom vrnila. Obalni obrambi naše mornarice se je posrečilo uničiti ob severnofrancoski obali neki brzi bojni čoln. Celokupne sovražne izgube so znašale 6. junija 74 letal, mi pa smo jih izgubili 9.

Francoski uradni komunike

PARIZ, 8. junija. Havas. Sinočni francoski vojni komunike se glasi: Med morjem in Chemin-des-Dames se je danes bitka nadaljevala z isto silovitostjo. Naše čete se uspešno upirajo z veliko hrabrostjo sovražnim navalom, ki napadajo brez ozira na žrtve. Nemške oklopne divizije, ki jim je ponekod uspelo napredovati, so bile končno v ozadju uničene. Naše čete imajo povelje, brez ozira na take primere vztrajati na svojih mestih. Tako je enemu takemu sovražnemu oddelku uspelo pri Solissonsu prekorčiti reko Aisno ter dospeti na lev breg reke, kjer pa je bil uničen. Naše letalstvo je z neprestanim bombardiranjem ter z ognjem letalskih topov ves dan uspešno napadalo sovražne oklopne oddelke. Pri tem je v zadnjih 24 urah odložilo 100 ton

bomb na sovražne kolone, železnice in ceste. Naši lovci so v zadnjih 24 urah sestrelili 21 sovražnih letal.

PARIZ, 8. junija. Havas. Sinoči so kmalu po Weygandovem dnevnem povelju četam, ki je vliho nove nade, začele prihajati s fronte vesti, da se je tekom dneva poljskim topovom in borbenim letalom posrečilo uničiti nadaljnjih 400 sovražnih tankov, s čimer so se nemške izgube tankov povisale že na 800. Tudi Reynaud je včeraj popoldne v vojnem ministertvu podal zadovoljivo izjavo o položaju na fronti. Večerna izdaja »Le Temps« je prinesla članek, v katerem vojaški strokovnjak izjavlja, da je utemeljeno upanje, da se bo sedanja bitka spremenila v francosko korist.

Angleško vojno poročilo

LONDON, 8. junija. Reuter. Tekom včerajšnjega dneva so vrgli Nemci v bitko vse svoje razpoložljive sile. In to samo na odseku med Sommo in Aisno. Očividno jim je cilj predreti tu fronto za vsako ceno. Nemški ujetniki pripovedujejo, da so morali v pospešenih marših prehoditi peš vso pot iz Nemčije na fronto, kjer so jih že po enem dnevu vrgli v boj. Francoske čete povsod držijo položaje. Pri včerajšnjem množstvenem tankovskem spopadu so se udeležili bitke ob velikem navdušenju Francozov, tudi kompletni novi oddelki angleških tankov, ki so največji na fronti in ki so odlikujejo po svoji brzostrelni artileriji. Tekom te bitke je bilo uničenih samo včeraj 400 nemških tankov, tako da so Nemci skupno utrpeli že 800 tankov. Računajo, da je nad 60% nemškega tankovskega osebja onesposobljenega za boj. Predvčerajšnjim so se v srditih bojih odlikovali tudi škotski Highlanderji. Radi velikih izgub na tankih, uporabljajo sedaj Nemci šrapnele, ki se razpočijo z velikim dlmom, da tako zakrijejo prodiranje nemških tankov.

bo francoskih čet na njihovih položajih ob Sommi in vzhodno od tod. Kjer koli so Nemci uspeli predreti Weygandovo črto, jih je nov obrambni sistem vrhovnega poveljstva francoske vojske onesposobil za nadaljnjo akcijo. V oblasti Abbeville angleške čete uspešno sodelujejo s francoskimi.

LONDON, 8. jun. Havas. Londonski uradni krogi ugotavljajo junaško obrambo

Novo francosko sredstvo proti tankom

LIZBONA, 8. junija. DNB. Llist »A Vos« govori v poročilu o bojih na francoski fronti o nekem novem sredstvu, ki so ga baje našli Francozi za uničevanje nemških tankov. S to metodo je mogoče v razmeroma kratkem času uničiti več sto tankov. Pisec pravi, da je treba sedaj počakati, kako se bo ta metoda obnesla v praksi.

Italijanske vesti o bojih

RIM, 8. jun. Stefani. Posebni dopisnik agencije javlja, da se nemška ofenziva uspešno nadaljuje v coni Abbeville in na vzhodu, kjer so nemške čete predrele v sektor med Compiègnom in Soissonsom. Tu so Nemci napredovali za 200 km. Na kraju dopisnik sporoča, da je general Weygand pozval rezervne čete, da zamaši z njimi razpoke na fronti.

oddelki pa celo 5 do 10 km. Boji se nadaljujejo z vso srditostjo.

Belgijci, Poljaki, Holandci

PARIZ, 8. junija. Havas. Poleg Belgijcev, ki se jih že 45.000 bojuje na francoski fronti in katerim se je včeraj pridružil princ Sikst Bourbonški, so od včeraj dalje v boju tudi že poljske čete, zlasti topničarji. Zadnje dni je uspelo velikemu številu holandskih letalcev polastiti se lahkih letal in preleteti nemške črte, nakar so skoro vsi srečno pristali v Franciji. Ti mladi letalci se sedaj formirajo v holandske eskadrilje, ki bodo kmalu posegle v boj.

Francoski demanti

PARIZ, 8. junija. Havas. Nemški komunike javlja, da sta pristanišči Le Havre in Cherbourg popolnoma onesposobljeni za preskrbo Francije z morja. Nemški tisk in radio sta na veliko poročala o uspehih nemškega zračnega bombardiranja na ti mesti. Pariški krogi zdaj izjavljajo, da so vse te vesti absolutno izmišljene.

Sporazum med Rusijo in Turčijo

LONDON, 8. junija. Reuter. News Chronicle objavljajo senzacionalno vest, da sta Rusija in Turčija včeraj sporazumno umaknili s kavkaške meje svoje čete daleč v notranjost. Medsebojno prijateljsko razmerje se je zelo okreplilo. Rusija je dala Turčiji vedeti, da ne bo trpela nobeno vmešavanje neke nevtralne sredozemske velesile na Balkan. S tem v zvezi je raz-

vila Rusija zadnje tedne živahno diplomatsko aktivnost v nekaterih balkanskih državah, kar je izzvalo v Turčiji še posebno zadovoljstvo.

ANKARA, 8. junija. Anatolska agencija javlja, da potovanje predsednika republike nima nikakih zvez s sedanjim položajem v svetu. Inčni potuje po Traciji, da stopi v stike s prebivalstvom in vojsko.

Letalske akcije in protiakcije

Tudi včeraj in vso noč so se nadaljevali brez prestanka srditi letalski napadi in spopadi na fronti ter v zaledju

FRANCOSKO POROČILO

PARIZ, 8. junija. Havas. Francosko letalsko ministertvo je sinoči objavilo: Naše letalstvo je včeraj že 3. dan uspešno napadlo sovražne oklopne kolone. Pri tem je bilo v tesni zvezi s kopnenimi silami. Ponoči so naši bombniki zasuli z bombami za fronto sovražne komunikacije: ceste, proge ter mostove. S poletov so prinesla letala važne informacije. Pri današnjih bojih so bili onesposobljeni za boj veliki oddelki sovražnih tankov. Našim lovcom se je posrečilo v severni Franciji sestreliti 21 sovražnih letal.

ANGLEŠKO POROČILO

LONDON, 8. junija. Reuter. Sinoči je letalsko ministertvo objavilo: Tekom včerajšnje noči so naši bombniki uničevali sovražne komunikacije tik za fronto. Pri tem smo izgubili 5 letal. Težki bombniki so zažgali rafinerije in bencinska skladišča v Belgiji in severozahodni Nemčiji. S teh poletov so se vsa letala vrnila. Pri tem so bombniki v strmoglavnem poletu metali bombe na sovražne objekte, razen tega pa so jih obdelovali tudi s strojnimi, pri poletu navzgor pa so iste objekte obdelovale strojnice iz zadnjega konca

letal. Pri tem je bil zlasti uspešen napad na bencinska skladišča v Hamburgu. Zato so bili vsi napadi uspešni. Našim obalnim hidroplanom se je posrečilo sestreliti 5 sovražnih letal, sami pa smo utrpeli 4 izgube.

LONDON, 8. junija. Reuter. Letalsko ministertvo je davi izdalo komunike v katerem ugotavlja, da so nemška letala že 3. noč napdla Anglijo. Alarm je bil dan v vsej vzhodni Angliji od Kenta do Northumberlanda. Pri tem je 1 sovražno letalo v nizkem poletu izvršilo obstreljevanja s strojnico. Žrtev ni. Škoda je neznamna.

LONDON, 8. junija. Reuter. Angleški letalci so uničili več sovražnih transportov ter letališča v zaledju. Posebno hud je bil napad na aerodrom v Arrasu.

PREVZETA TAKTIKA

PARIZ, 8. junija. Havas. V veliki bitki, ki se vodi zadnje tri dni, je francosko letalstvo zelo uspešno poseglo vmes. Napadalo in razbijalo je sovražne oklopne edinice ter izzvalo v nasprotnikovih vrstah velik nered. Francoski letalci so povzeli iz nemške taktike velik nauk in s

podvojenimi silami vračajo nemško taktiko z vedno novimi udarci. Tako je bila francoski pehoti zelo olajšana akcija. V minili noči so naši letalci razbili celo vrsto sovražnih kolon z municijo in hrano, razrušili pota in železniške zveze do fronte. Izvidniška letala so neprestano na delu ter prinašajo dragocene podatke o gibanju sovražnika. S strmoglavnimi napadi in nizkim poletom nad sovražnimi motoriziranimi četami se je našim letalcem posrečilo uničiti mnogo tankov, posebno pa bencinskih kamionov, ki so dovažali gorivo. Veliki požari v zaledju sovražne fronte so onemogočili celo vrsto nasprotnikovih motoriziranih kolon. Včeraj so sestrelili naši lovci 21 sovražnih bombnikov.

NAPADI NA ANGLIJO

LONDON, 8. junija. Reuter. Sinoči so bili dani znaki za alarm v grofijah Cambridge, Norfolk, Suffolk, Kentu, Essexu, Northumberlandu in Yorkshiru. V grofijah Yorkshire in Cambridge so se čuli motorji zelo visoko, v Norfolkju je bilo več močnih eksplozij. Na južnovzhodni obali je bilo neke čuti močno streljanje iz strojnice. Nekaj po polnoči so leteli nemški bombniki v smeri od Suffolka. En nemški letalec je bil ujet.

Ameriška pomoč zaveznikom

Zedinjene države odstopajo Angliji in Franciji tudi že orožje lastne vojske • Neprekinjeno delo v oboroževalni industriji • Humoriistična izjava Roosevelta novinarjem

NEW YORK, 8. junija. Exchange Telegraph. Ukrepi, ki se izdajajo v Zedinjenih državah, dokazujejo, da je zajelo Ameriko veliko gibanje, katerega končni cilj je odkrita postavitev na stran zaveznikov. Vsi znaki kažejo, da se Zedinjene države z naglimi koraki bližajo tudi formalnemu vstopu v vojno. Do temelja je spremenjeno delo v industriji, posebno v vojni, v kateri bodo delali odslej v treh osemurnih izmenah neprekinjeno dan in noč. Tovarne letal, ki so izdelovale avione za Zedinjene države, so že dobile dovoljenje, da jih smejo izročiti zaveznikom. Trenutno je pripravljenih 1500 letal, ki bodo s pospešeno naglico poslana v Evropo. Izdajati so se pričeli tudi že ukrepi proti peti koloni. Vsi Nemci bodo pod policijskim nadzorom, ako bo potrebno, bodo pa lahko tudi internirani. V Washingtonu so že vse nemške družine pod policijskim nadzorom. Dalje se pojavljajo prvi znaki demonstracij in izvršenih je bilo nekaj osebnih napadov na Nemce.

Izjava predsednika Roosevelta

WASHINGTON, 8. junija. Reuter. Medtem ko hitijo ameriški odgovorni faktorji dati skrajno rezervirane izjave, pripevajo v Evropo cele pošiljke letal ne le iz Kanade, ampak tudi iz USA, kakor jate ptic selilk spomlad. Tako je prezident Roosevelt na včerajšnji konferenci tiska imel mnogo posla s tem, da je dal svojim komentarijem k včerajšnjim do-

godkom čim večji pečat vzdržnosti. Tako je na vprašanja novinarjev, ali je res, da je mornariško ministrstvo včeraj dovolilo odstop prvih 50 bombnikov zaveznikom, in ali je res, da jim bodo odstopljene tudi velike količine topov, pušk, municije in rušilcev, dejal, da je mornariško ministrstvo vrnilo letalske tvornici Curtiss zastarele modele šolskih in re-

zervnih letal in da je stvar tvornice, če jih dalje proda. Sicer pa ta letala niso bila oborožena in ne napolnjena z bencinom. Tipi dandanes tudi hitro zastarajo. Ta izjava je med novinarji izzvala pomembno veselost. Ko pa je prezident dalje dejal, da bodo prodani zaveznikom zastareli tipi pušk in topov iz skladišč, katerih vrata že 20 let niso bila odprta, so novinarji izbruhnili v smeh. Splošno znano je namreč, da so letala tipa Curtiss najmodernejša in da so komaj zapustila tvornico, ko so bila izročena mornariškemu ministrstvu. Dalje je znano, da so »stari topovi«, ki jih je omenil Roosevelt, oni isti 75 mm poljski topovi, ki jih Francozi tako uspešno že v obeh ofenzivah uporabljajo proti sovražnik tankom. Tudi 20 let stare puške so v uporabi še v skoro vseh vojskah. Glede rušilcev pa je dejal prezident, da bo zahteval dovoljenje za odstop. Tudi njihovo starost ni treba vzeti dobesedno. Na vprašanje novinarjev, kaj pravi glede zahteve »New York Timesa«, ki v uvodni-

ku, ki so ga ponatisnili vsi večji ameriški listi, zahteva takojšnjo uvedbo splošne vojaške dolžnosti v USA, je dejal prezident, da je čital od tega uvodnika samo prvi stavek. Ta pa se glasi: »Prišel je trenutek, ko je treba nemudoma v USA uvesti splošno vojaško obveznost.«

LONDON, 8. junija. Reuter. Član zavezniške komisije za nabavo vojnega materiala v USA, je včeraj izjavil, da so zavezniki doslej naročili v USA preko 8000 letal, od katerih so jih že prevzeli 2000 in je znatno število teh že na fronti. Najnovejše naročilo, v znesku 26 milijonov funtov, je bilo oddano včeraj za Francijo in Nizozemsko zahodno Indijo. Posebno veliko število poljskih topov 75 mm je bilo naročeno. Ti so za indirektno streljanje morda res nekoliko zastareli, toda za direktno streljanje na bližajoče se tanke so doslej najuspešnejše orožje, kar ga svet pozna in prekašajo celo specialne protitankovske topove.

Posredovalne akcije v Rimu propadle

Nadaljevanje priprav za vstop Italije v vojno — Neuspeh direktnih predlogov Anglije in Francije, kakor tudi pobud Roosevelta in papeža Pija XII.

POSREDOVALNE AKCIJE PROPADLE

RIM, 8. junija. Ass. Press. Znak za skorajšnji vstop Italije v vojno se dalje množe. Izdan je bil ukaz, da se ustavijo vse pomorske zveze, posebno z Ameriko. Vse ladje, ki so na odprtem morju, so dobile nalogo, da se nemudoma vrnejo domov, ako pa jim to zaradi oddaljenosti ni mogoče, da se umaknejo v nevtralna pristanišča. Na Sardiniji in na Siciliji so zbrane velike čete vojaštva, ki je po vsej priliki pripravljeno za ekspedicijske operacije proti Korziki in Malti. Vpokilci se nadaljujejo in izdajajo se vedno novi ukrepi za varnost v notranjosti. Manifestacije za vojno se še stopnjujejo in za agitacijo so bili ustanovljeni tudi posebni komiteji.

LONDON, 8. junija. O ukrepih, ki jih je izdala Italija svoji trgovski mornarici, si poročila nasprotujejo. Iz New Yorka poročajo, da je italijanska vlada izdala vsem ladjam na visokem odru ukaz, naj se takoj zatečejo v nevtralne luke. V Italiji pa to zanikujejo. Italijanska vlada je namenila vojni mornarici in letalstvu nove kredite v znesku 250.000.000 funtov. Moskovski radio pa je sinoči Italijo svaril pred intervencijo na Balkanu.

RIM, 8. junija. Ass. Press. Z informirane strani je bilo mogoče izvedeti, da so prizadevanja ameriškega predsednika Roosevelta za posredovanje med Italijo in zavezniki, katerih namen je bil preprečiti vstop Italije v vojno, propadla. To je mogoče sklepati tudi iz pisanja italijanskega tiska, ki je pričel sedaj kampanjo tudi že proti Ameriki. Na italijanskih merodajnih mestih stoje na stališču, da je sporazum z zavezniki nemogoč, ker se Italija sedaj ne more več zadovoljiti samo s kakimi koncesijami. Italija hoče nasprotno doseči končno vse in si ustvariti temelje za nemoten razvoj njene imperije v bodočnosti. Zaradi tega so bili odbiti tudi zadnji predlogi iz Londona in Pariza. Kdaj in v kakšni obliki so bili ti predlogi stavljeni, javnosti ni znano. Napovedi, da bo Italija še ta teden vstopila v vojno, se sicer niso izpolnile, zato pa vlada splošno prepričanje, da bo posebno kritičen prihodnji teden.

RIM, 8. junija. United Press. Potrjujejo se informacije, da so vse intervencije za sporazum med Italijo in zavezniki propadle. Uspeha niso dosegli niti neposredni predlogi Anglije in Francije niti

koraki predsednika Roosevelta niti papeža Pija XII. Italijanski tisk pravi soglasno, da so prišla vsa ta prizadevanja prepozno, kajti Italija se je že odločila za svojo pot. Težak, a lep obračun s Francijo in Anglijo bo poravnal vse medsebojne račune.

BERLIN, 8. junija. DNB. »Relazioni Internazionali« od davi pišejo: Mussolinijeva dolgoletna politika je obstajala v tem, da upostavi med Italijo in zapadnimi veslesilama prijateljsko razmerje. Toda žel je samo sovraštvo in prezir. Sedaj je mera polna. Italija mora dobiti Niceo, Savojo, Korziko, Tunis, Suez in Džibuti!

VATIKAN, 8. jun. Havas. Vatikanski krogi z zanimanjem zasledujejo vesti tujega tiska, da bo sv. oče znova posredoval v korist miru. Uradni krogi sv. stolice izjavljajo, da ni Vatikan nikoli opustil prilike, če je bilo mogoče posredovati za mirno poravnavo sporov. Tako bo storil tudi v bodoče, mnenja pa so, da sedanji trenutek niti malo ni povoljen za uspešno akcijo kakršne koli iniciative.

RIM, 8. jun. Stefani. Nemški minister Darre je v spremstvu italijanskega ministra Tassinarija odpotoval v Bologno, kjer si bo ogledal velika izsuševalna dela.

Govor Mackenzia Kinga

OTTAWA, 8. jun. Reuter. Predsednik vlade Mackenzie King je preko radia obvestil slušatelje o novi fazi vojne, ki bo »sigurno obeležena tudi s spopadi onih narodov, ki so bili doslej izven vojne. Če se nam bodo postavili nasproti novi sovražniki, smo lahko prepričani, da nam bodo prišli na pomoč stari in novi prijatelji.« Mackenzie King je spomnil Kanadčane, s kako energijo in prepričevalnostjo je govoril Roosevelt v imenu človečanstva in dodal: »Mi smo most med Starim in Novim svetom. Tolmačim srce in duh naše zemlje, če pravim, da bo vsaka trdnjava Kanade drugi Calais in vsaka luka drugi Dunkerque.«

VOJVODA WINDSORSKI DEMANTIRA

PARIZ, 8. junija. Reuter. Windsorski vojvoda je odločno zanikal vesti, ki so se razširile, češ da je podal ostavko kot častnik za zvezo med francosko in angleško vojsko.

BITKA V SKAGERRAKU

PARIZ, 8. junija. Havas. Iz Stockholma prihajajo vesti, da se je včeraj v Skagerraku vršila pomorska bitka med Angliji in Nemci.

VPOKLIC PROSTOVOLJCEV V ANGLIJI

LONDON, 8. junija. Reuter. Minister za obrambo dežele Anderson je sinoči po radio pozval vse prostovoljce, ki so se javili za obrambo dežele, da takoj nastopijo svoja mesta.

Naročilo 300 tankov v Kanadi

OTTAWA, 8. junija. Reuter. Angleška vlada je pri kanadski industriji pravkar oddala v delo naročilo 300 posebno velikih in modernih tankov. Z delom so pričeli danes. Posebno odposlanstvo inženirjev teh tvornic je odpotvalo s fronte v Anglijo, da tam študirajo v generalnem štabu po neposrednih podatkih s fronte najuspešnejši tip tankov.

Boji na Norveškem

PARIZ, 8. jun. Havas. Norveško poveljstvo javlja: Južno od Rombahena pri Narviku smo svoje položaje še okrepili. Naše čete dalje napadajo sovražne postojanke.

DVIG FUNTA ŠTERLINGA

LONDON, 8. junija. Reuter. Vesti o naglem dvigu kurza funta sterlinga na newyorški borzi in na drugih tujih borzah so izzvale v Londonu veliko zanimanje. Ta dvig pripisujejo zmanjšanju prometa s funti sterlingi, pa tudi izboljšanju zavezniškega vojnega položaja.

ODMEVI FINSKE VOJNE

HELSINKI, 8. jun. Havas. V parlamentu je bila debata o vprašanju odškodnine prebivalstvu s Karelijske ožine. Vlada je naletela na ostro opozicijo s svojim predlogom za zahtevo delne odškodnine, ker terja večina parlamenta popolno povračilo vse škode.

SPLOŠNA OBVEZNOST NA IRSKEM

DUBLIN, 8. jun. Havas. Minister naroden obrambe Oskar Taynor je napovedal uvedbo splošne vojaške službe v Irski.

UKREP AMERIKE

WASHINGTON, 8. junija. Reuter. Vlada USA je prepovedala prodajo obligacij vseh po Nemčiji zasedenih držav.

EVAKUACIJA OTROK V ALEKSANDRIJI

ALEXANDRIA, 8. junija. Egipetska vlada je včeraj evakuirala iz Aleksandrije vse otroke, ki so bili nastanjeni po občinskih domovih.

NICHOLSONOVA IZJAVA

LONDON, 8. junija. Reuter. Poslanec Nicholson je dejal, da je vojna sila Nemčije podobna ogromnemu stroju, ki se mu je težko zoperstaviti. Če pa v njem odpove vijak, je nevarnost, da se ves stroj ustavi.

STROŽJI POŠTNI PROMET NA MADŽARSKEM

BUDIMPEŠTA, 8. junija. Stefani. Madžarska vlada je izdala strožje odredbe glede izvajanja poštnega in telefonskega prometa.

HITLERJEVE ČESTITKE KRALJU KAROLU

BERLIN, 8. junija. DNB. Ob desetletnici vladanja je poslal Hitler romunskemu kralju Karolu brzoglavne čestitke.

Mariborska napoved. Malo oblačno in stanovitno vreme. Toplota se bo še dvignila. Včeraj je bila najvišja toplota 21,6, danes najnižja 10,7, popoldne 23,5.

Sovjeti za nedotakljivost Balkana

OBJAVA MOSKOVSKEGA RADIA — BREZ NEVARNOSTI ZA LASTNE INTERESE RDEČA VOJSKA NE BO NASTOPILA — LAVRENTIJEV JE POSLANIK V BEOGRADU?

MOSKVA, 8. junija. Havas. Moskovski radio je v vseh jezikih objavil svetu, da je Sovjetska zveza sklenila varovati neodvisnost balkanskih držav, in to z vsemi svojimi sredstvi. Popolno neodvisnost neklih držav smatra Sovjetska zveza kot nujno potrebo za svojo varnost. Sovjetska vojska je, prav tako kakor v finski primeru, pripravljena, storiti vse, da zagotovi sigurnost Sovjetske zveze in je tudi dovolj močna, da zdrabi vse one, ki bi se hoteli spuščati v kakršne koli puščavščine na Balkanu. — V tukajšnjih diplomatskih krogih vlada prepričanje, da se je sovjetska vlada sedaj odločila za intervencijo v primeru porušitve miru na evropskem jugovzhodu.

MOSKVA, 8. junija. Exchange Telegraph. Tu se izjavlja, da se Sovjetska zveza ne bo vmešala v sedanjo vojno, katero smatra za obračunavanje med imperialisti, ki se nje ne tiče. Narodi Sovjetske zveze ne bodo prelivali svoje krvi za tuje interese. Sovjetska zveza ne bo postala svojih sinov na bojišče za nobeno evropsko silo. To bo storila samo v

primeru, ako bodo ogroženi njeni lastni interesi, ali ako bo v nevarnosti njena integriteta. Intervencija pa bi tudi v primeru, ako bi bila napadena kaka država, katere obstoj smatra za zaščito svoje varnosti. V tem primeru bo imel napadalec opraviti z velesilo z 200 milijoni ljudi.

SOFIJA, 8. jun. Exchange Telegraph. V zvezi s potovanjem sovjetskega poslanika Lavrentijeva v Moskvo so se razširile vesti, da bo Lavrentijev imenovan za prvega poslanika Sovjetske zveze v Beogradu, ki bo postal središče sovjetske diplomacije na Balkanu.

JAPONSKA OFENZIVA

SANGHAJ, 8. junija. DNB. Operacije japonskih čet, ki štejejo blizu pol milijona mož, se severozahodno od Hankaua bližajo kraju. Japonci so prisilili Kitajce na umik zahodno od reke Han. Zdaj hočejo Japonci obkoliti med rekama Han in Janglese ostalih 14 kitajskih divizij.

MERKIS PRI MOLOTOVU

MOSKVA, 8. junija. TASS. Molotov je sprejel v daljšem posvetu predsednika litvanske vlade, Merkisa.

Anglija – diktatura?

Odon Šorli

»V dveh in pol ure je navaden list parirja razveljavil 1000-letno ustavo!«, je pisal čel listov dne 23. maja 1940, ko je bil v Londonu izglasovan vladni zakon o izrednih pooblastilih. »Socialna revolucija v Angliji!«, je bilo čitati drugod.

Ljudje so povsod strmeli in se čudili. Ali je ona tradicionalna, konservativna Anglija čez noč zapustila načela gospodarskega liberalizma, čigar klasična dežela je in ki je tam kljub imperialnem protekcionizmu Ottawske konference, ven darle še v glavnem velja? Ali se je socialna struktura Anglije hipoma približala oni Sovjetske Unije? Ali je torej v Angliji zavlada gospodarska in socialna diktatura?

Vse te in take izjave so po Gastonu Jéze-u, naivne, otročje, absurdne. Kažejo, tako pravi ta znameniti vseučiliški profesor ustavnega in upravnega prava pariške Sorbonne, na popolno nepoznavanje angleških ustavnih in upravnih pravil.

Predvsem, kaj pa je diktatura? Diktatura, pravi Jéze, v »Ere Nouvelle«, je en sam človek, ki ima v svoji roki vso oblast v državi, zakonodavno, sodno in izvršilno in ki sam brezprizivno sodi celo svojim ministrom, eventualno kar s pištolo v roki na licu mesta.

Kako pa je v Angliji po uveljavljenju zakona o izrednih pooblastilih z dne 22. 5. 1940? S tem, da je bil ta zakonski predlog (bill, ki ga je predložil laburist major Attlee) v obeh domih, tako v spodnji, kakor v zgornji zbornici, v vsej hitrici sprejet v vseh treh čitanjih in je takoj zatem dobil tudi kraljevo sankcijo (s čimer je zakonski predlog, bill, postal zakon, act, in sicer kot Act Attlee), niso bila izredna pooblastila podeljena enemu človeku, v tem primeru kralju, marveč — kroni. Po starodavnih določilih ustave (Anglija sploh nima pisane ustave, angleška ustava ni namreč nič drugega, kakor skup običajnih političnih pravil, ki so deloma napisana, deloma pa sploh nenapisana, t. j. ustno izročilo) namreč kralj postopa po posvetu in soglasni odločitvi ministrov kabineta v takzv. Privy Councilu (ali kronskem svetu, bi rekli po naše). Ti ministri pa so odgovorni za svoje sklepanje zopet s svoje strani parlamentu. Izredna pooblastila, ki sta jih parlament in zgornja zbornica po kraljevem podpisu podelila kroni, kontrolira po prav kar opisani poti torej zopet taisti parlament. In ta jih lahko na enak način po zakonskem predlogu, ki ga odobri oba domova in podpiše kralj, kroni zopet vsak čas odvzame, čim bi tak zakonski predlog pač dobil v parlamentu večino.

Zaenkrat je doba teh izrednih pooblastil omejena na dve leti. Med to dobo se bo torej parlament (in zgornja zbornica) omejeval zgolj na to, da izvršuje nad izvrševanjem teh izrednih pooblastil po kroni svojo parlamentarno kontrolo. In če bo potrebno, bo parlament tudi vsak čas dvignil svoj glas, da je treba podvzete ukrepe, ki jih ne odobrava, razveljaviti ali spremeniti. Vsak član parlamenta bo torej lahko bčel nad tem, da krona (kralj v soglasju s kronskim svetom, sestavljenim iz parlamentu odgovornih ministrov) svoja neomejena izredna pooblastila res smotno uporablja v prid državne obrambe. Da pa ne bo noben član parlamenta te po ustavi aajamčene pravice zlorabil, je porok čut visokorazvite državljanske zavesti in odgovornosti vsakega Angleža. Če bi se pa le kdo našel, ki bi hotel delo državne obrambe z vlaganjem neumnostnih zakonskih predlogov zavirati, skrbi za onemogočenje take sabotaže predvsem tudi večina v parlamentu, ki bi tak predlog že z glasovanjem zavrnila, dalje policijski predpisi, določila kazenskega zakona in poostrena kazenska določila v zaščito države, ki so vsebovana ravno v omenjenih izrednih pooblastilih kroni.

Toliko o formalni strani. Niti sledu torej v Angliji o kaki — diktaturi na škodo samega bistva parlamentarizma ali demokracije.

Kar se tiče meritorne strani, da bi bila s tem zakonom v Angliji uvedena gospodarska ali socialna diktatura, pa naslednje:

Še pred francosko revolucijo 1789. je Anglija vsakemu svojemu državljanu leta

1688. z Magno Charta Libertatum (Veliko listino svoboščin) zajamčila med drugim: svobodo poedinca, svobodo zasebne lastnine, svobodo odločitve glede dejanja n nehanja vsakega poedinca z omejitvami, ki jih odreja parlament, Z zakonom z dne 22. 5. 1940. so bile vse te svoboščine praktično ukinjene in odločanje o njih preneseno na krono. Krona, v soglasju z ministri, ki so odgovorni parlamentu, razpolaga za dve polni leti o zasebni lastnini vsakega poedinca, starega ali mladega, moškega ali ženskega, revnega ali bogatega: dališ za delovno silo vsakega poedinca brez razlike, z njegovo fizično sposobnostjo. V tem smislu, v tem najglobljem poseganju v osebno

sfero vsakogar (doslej je bil Angležu njegov dom branik vseh mogočih individualnih svoboščin po načelu: my home, my castle ali moj dom, moja trdnjava oz. grad) je videti res revolucionarnost tega zgodovinskega zakona. Revolucionarnost v tem relativnem smislu seveda. Toda Anglež, ki je znal do viška razviti sfero svoje individualnosti, jo gadko žrtvuje, kadar je domovina v nevarnosti. In to sam od sebe, po svojem poslancu, ki ga zastopa v parlamentu in nikakor ne po kakršnem koli ukazu od zgoraj. A vsa ta izredna pooblastila krona, ki so omejena le na dve leti, more parlament vsak čas razveljaviti in jih kroni zopet v pičli uri odvzeti. To je pač mogoče le, ker vlada v Angliji parlamentarni sistem, sistem demokracije, dočim bi to v diktaturi ne bilo mogoče, ampak bi tam take omejitve trajale neomejeno, večno, dokler bi se to diktatorju zdelo.

Zato je iluzorno govoriti, da vlada v Angliji socialna ali gospodarska diktatura.

Pravilno je te dni napisal »Sokolski glasnik«, ko je rekel: »To ni uvedba diktature. Nasprotno, to je očiščenje angleškega parlamentarizma od onega, kar je vse resnično svobodo ljubeče ljudi (mišljen je tu brezdvomno povprečni demokratično čuteči Američan) od tega parlamentarizma odvrčalo, od tega kar mu je bilo na njem še odvratnega, nesimpatičnega. To je resnična pot v demokracijo.«

Kajti osnovno načelo je, da vzemi, v času preteče narodne nevarnosti, pa še posebej, breme državne obrambe nase vsak državljan enako, brez razlike na premoženje, stan ali poreklo.

Zakon z dne 22. 5. 1940. pa je povrh vsega še dokaz temu, da v sili zamore tudi demokracija totalitarno mobilizirati vse sile naroda v cilju obrambe.

Očka
neguje zobe z zobno kremo

CIMEAN

Nad 50.000 nezaposlenih ima Slovaška. Od teh je 46.000 moških, ostali so ženske.

Najstarejši list na tleh Avstrije. »Amtliche Linzer Zeitung« je prenehal izhajati. Dosegel je 263 letnikov.

Koliko časa utegne trajati sedanja vojna

Nobena država se ne more istočasno oborožiti za dolgo ali kratko vojno

Pod tem naslovom je nekaj mesecev pred izbruhom sedanje vojne objavila »Deutsche Wirtschafts Zeitung, uradni organ nemških industrijskih in trgovskih zbornic, članek, v katerem pravi med drugim:

»Svetovalci cesarja Viljema II. so se dobro zavedali nevarnosti dolge vojne za Nemčijo. Leta 1890 je cenil stari Moltke trajanje moderne vojne na več let. Državni kancelar v. Caprivi je l. 1892 dejal, da se nagle odločitve proti vojski, kakršna je francoska, ne morejo doseči. Leta 1905 je pisal mladi Moltke, da bo postala vojna spopad narodov, ki se ne

bo končala z odločilno bitko. Postala bo prerivanje sem in tja, polna naporov in žrtiev.

Iz teh vidikov je tudi nastala ideja bliskovite vojne. Na tej osnovi je temeljil veliki načrt von Schlieffena iz l. 1909, ki je trdil, da lahko postane dolga vojna za državo gospodarsko usodna. Izdelal je zato načrt bliskovitega udara, ki naj bi dosegel svoj cilj v najboljšem primeru že v pol leta, povprečno v devetih mesecih, najkasneje pa v enem letu.

Na tej zasnovi so bili izdelani tudi vsi načrti priprav za svetovno vojno, ki

jih je Viljem II. podpisal. Ko je leta 1914 izbruhnila vojna, je podpolkovnik Tap pen že izrazil mnenje, da se utegne zavleči na dve leti. Nemški finančniki so pa bili mnenja, da bo vojna kratka. Predsednik državne banke, Havenstein, je na pr. izjavil, da vojna že iz finančnih razlogov ne more biti daljša kakor eno leto. Še 1919 je Helfferich v svojem delu o svetovni vojni potrdil, da so bili vsi nemški gospodarstveniki tega mnenja.

Članek ugotavlja dalje, da se nobena država ne more istočasno oborožiti za dolgo ali kratko vojno. Čim močnejše so priprave za bliskovito vojno, tem slabši je njih efekt v primeru, da se vojna zavleče. Preostaneta tedaj, meni avtor, le dve alternativni: bliskovita zmaga ali poraz. »Če država ne doseže nagle odlo-

Francoz o nemški udarni tehniki

General Brosse piše v »Candide« o novih oblikah bojevanja in pravi, da je »ves problem francoskega letalstva v številu aparatov, ker so se v dosedanjih bojih izkazali francoski letalci v neenaki borbi z nemškimi vprav zaradi svojih dobrih strojev. Zdaj so francoske in angleške letalske tovarne v stanju, držati korak z nemško produkcijo dočim zmanjšuje ameriška pomoč v letalih začetno nemško nadmočje.«

O nemški taktiki oklopnih edinic pravi general da so nemške oklopne divizije tvorile pravo prebojno skupino. Istočasno so napredovale na široki fronti, izvršujoč nagle predore po 10 do 20 km v globino, ovtarjajoč široke vrzeli v naši fronti, ki ji je manjkalo povezanosti. Ko so se zaradi zalaganja z bencinom prednje kolone za nekaj časa ustavile, so prihrumele za njimi skupine lažjih motoriziranih edinic in avtomobilov s četami, ki so zavzele predor zavzele in zavarovale. Te edince so imele nalog, prepričati se o zbiranju večjih sovražnih sil v bližini, razdirati železnice in ceste, da bi zadržale sovražne rezerve, s padalci pa se pola-

stili vseh važnih točk, tako mostobranov preko rek, da se olajša prihod nadaljnjih motoriziranih sil.

Dogodki so pokazali, da nam ni bilo mogoče zaustaviti pet do šest motoriziranih divizij, ki so skupno prodirale h Calaisu. Superiornost oklepnih divizij, ki so nagle in silne, se je v ofenzivi izkazala nadmočno nad akcijami defenzivnih naših edinic, ki so operirale še s taktiko iz svetovne vojne. Fronta 300 do 400 km širine se e more zatrti povsod s topovi proti tankom, rezerve, dovažane s kamioni in železnicami, prihajajo prepočasni, da bi se mogle pravočasno razpostaviti v bran na položajih, ki so ugodni za odpor proti tankom. Napad je vprav zaradi naglice tankovskih divizij smerom prehitel obrambo.

Protiofenziva je mogoča le z enako močnim orožjem. Razpolagoma z dovoljnimi rezervami odličnih tankov. Pokazati so se tudi prvi uspehi lovskih letal proti sovražnim tankom. Ako se uničevanje tankov s pomočjo lovskih topičev posploši, se lahko dosežejo še rezultati velikega interesa za nadaljnji potek bojev.

CAPRIVI

čitve, se lahko izgubi v nevarnosti, da ne bo mogla zdržati v dolgotrajni vojni.« Tako je potekla na pr. svetovna vojna 1914—1918.

Ofenziva za Pariz in njega obramba

Pregled vojnih dogodkov v minulem tednu — Diplomatska živahnost v Ameriki

Prefekti teden bi lahko imenovali »teden med dvema ofenzivama« ali že bolje steden prehoda ene ofenzive v drugo. Kajti v začetku tedna je šla h koncu prva velika ofenziva, ki je začela 10. maja z vpadom v Holandijo, Belgijo in Luxenburg in ki se je zaključila v noči med 3. in 4. junijem, ko je padel Dunkerque. Komaj 24 ur za tem se je v sredo 5. junija pričela druga nemška ofenziva na Pariz.

Churchillova odkritosrčnost

Ob zaključku prve ofenzive so v Londonu zavzele besede Churchilla, ki je narodu brez olepšanja povedal, da gre za velik vojaški poraz. Nasprotnik se je polastil strateško, važnih kanalskih pristanišč, ogromnih zalog, velikih industrijskih področij; toda njim samim je uspelo, kar se je zdelo še pred enim tednom neverjetno, »iz čeljusti smrti iztrgati 335.000 življenj vajakov«, katerih duh in morala nista zlomljena, ob izgubi le 30.000 mož. V Berlinu pa je nastalo nezadržano zmagoslavje nad največjo zmago v zgodovini, pri kateri je bilo ujetih 1.200.000 mož in zasežen nepregleden vojni material.

Gordijenkova analiza bojev

Poglejmo, kaj pravi o tem nevtralni vir. Major Gordijenko v moskovskih »Izvestijah« z dne 4. junija ocenjuje flandrijsko bitko takole: »Ena največjih vojaških operacij, flandrijska bitka, ki se je začela 21. 5. gre h koncu. Lahko se računa, da se je zavezniškom posrečilo pod najtežjimi možnimi okolnostmi v bistvu rešiti svojo armado. Po cenitvah nevtralnih opazovalcev je bilo mogoče rešiti nad 200.000 mož, od 300.000, kolikor se jih je bilo od septembra 1939 v Franciji. Treba je priznati uspešnost operacije vkrčavanja, ki se je vršila ob neprestanem sovražnem ognju. To je tudi za nemško vrhovno komando nepričakovano, tmbolj ker je ta s sigurnostjo računala na popolno obkolitev in uničenje te armade. Toda Nemcem se je na drugi strani posrečilo, ločiti Belgijo od zaveznikov. Obe strani imata ogromne izgube, tako na ljudeh, kakor na materialu, zlasti na tankih in letalih. Pač pa je Nemčija z osvobojenim ozemljem dobila odskočno desko za napad na Francijo in Anglijo. To bo nemško vrhovno vodstvo skušalo brezdvomno izkoristiti in ne bo dopustilo, da bi zavezniški svojo obrambo utrdili. Trenutni bolj počasni tempo nemških operacij kaže nato, da ti izvajajo pregrupiranje, privajajo rezerve, skratka da pripravljajo novo ofenzivo. Franciji je v zadnjih 15 dneh z modernimi tehničnimi pripomočki uspelo, zgraditi cel nov sistem poljskih utrd ob Sommi in Aisni. Zato je mogoče, da bo nova nemška ofenziva naletela na hud odpor. Sledile bodo velike bitke, njim pa veliki dogodki.«

Začetek nove ofenzive

Druga nemška ofenziva se je potem res pričela na vsej črti med Abevilleom in Aisno, severno od Soissons. Vojaški strokovnjaki so računali, da bo znašal presledek med obema ofenzivama najmanj teden dni. Kajti toliko bi bilo potrebno, da se vseh onih 80 divizij, ki so se koncentrirano zarile proti severu s ciljem Dunkerque, preusmerijo v nasprotno smer, uredijo zlasti motorizirane in oklopne divizije in pritegnejo rezerve. Toda nemškemu vrhovnemu poveljstvu je šlo očividno za tem, da zavezniškom ne pusti priti do sape. Zato ta nenadni ukaz je pričetek nove ofenzive. In faktično so pri prvem napadu sodelovale oklopne jedinice zelo poredko. Cel napad je bil podoben onemu v stilu 1. 1918: artilerijska priprava, nato bombardiranje strmoglavcev, zatem pa napad pehote v masah s podporo tankov.

S takim napadom je tudi od vsega začetka računal Gamelin, a se je vračunal. In ravno na tak napad so Francozi uvežbani. Zato so kljub temu, da niso imeli onih silnih utrd prvih linij, ampak le improvizirane nove poljske utrde, prvi dan tudi vzdržali. In prav zato je nemško vodstvo že drugi dan vrglo v boj že tudi oklopne in motorizirane divizije, v kolikor jih je bilo mogoče vreči v kratkem času iz Flandrije na jug po razbitem ozemlju.

Francoze je prvi poraz izučil

Toda Francoze je prvi poraz izučil. Zgradili niso črte ampak več deset kilometrov globok utrdbeni pas, ki ga izprepletajo zaporedne vrste betonskih utrdbic in gnezd, pri čemer je izrabljena vsaka naravna ovira, reka, prekop, grič, celo izpraznjena a utrjena vasi. Tako pridejo pri ev. prodorih hitre nemške jedinice v bočni ogenj protitankovskih in 75 mm poljskih topov ter v ogenj bombardiranja in obstreljevanja iz zraka. Vsaka posadka pešadije pa mora vztrajati kljub kakemu prodoru na mestu, da pričaka napad pešadije, kajti z ono šibko motorizirano kolono, ki ji je uspelo priti se skozi, opravijo že specialne jedinice. Povrh tega manjkata nemškemu napadu bistvena elementa, ki sta omogočila prvi poraz: 1. presenečenje, 2. kolone bežečih lastnih beguncev, kajti Francozi so vse področje tod takoj evakuirali. Ta nova francoska taktika je omogočila, da ofenziva tudi drugi dan še ni mogla preiti iz faze pripravljavanja in tipanja. Pri tem se je pokazalo, da bi Nemci radi prodri v treh smereh: 1. ob obali, da loči Anglijo od Francije; 2. pri Soissonsu proti Parizu; 3. pri Reihelu, da bi prišli Maginoto-

vi črti za hrbet. Pričela je »bitka za Francijo« v kateri se bo odločala usoda Evrope za bodočih 50 let, je rekel Reynaud na večer 6. junija. Borbe bodo trde.

Pred tem je postalo tudi medsebojno zračno bombardiranje intenzivno. 3. junija je bil bombardiran Pariz, češ kot represalija za Freiburg. Tej represaliji so sledile vsako noč novi letalski napadi. Nemci so bombardirali južno, srednjo in severno Francijo. Zavezniški pa zlasti Porurje in Porenje. Važne industrije kakor Opiel, BMW, anilinska tvornica pri Monakovem so bile razrušene. Pričela se je zračna vojna odprtih mest.

Ugibanja o Italiji

Nemško bombardiranje Marseillea je imela nedvomno svoj poseben pomen. Kajti že več kot 10 dni je Italija, mesto v stadiju dosejanega nevojevanja, v stadiju predvojevanja. Odločilna dneva za nadaljnji prehod v vojevanje naj bi bil 4. junij, ko naj bi bil ministrski svet ozir. veliki fašistični svet baje sprejel odločilni sklep, in 6. junij, ko bi bil imel to oznaniti sam Mussolini v svojem govoru. 4. junij je prešel brez te senzacije. Prav tako 6. junij. Pač pa so bili s svojevrstnim poudarkom podvzeti najrazličnejši pripravljalni ukrepi za vojno. Odpovedi in predčasne zaključitve razstav, vpoklici v množicah, vkrčavanja čet na ladje, odhod osebij tujih poslanstev, položitev min ob obalah italijanskih posesti, zapora mej itd.

Medtem pa so se vršili tajni razgovori med Belo hišo v Washingtonu in Rimom oz. Vatikanom. Nekatere vesti so jih vedele celo zanikati, druge so zopet poudarjale njih ne navadno zaostrenost.

Hltra pomoč Amerike

V tem času pa je romalo zlato iz Evrope v Ameriko, letala in vojni material pa iz Amerike v Evropo.

Po »Neue Zürcher Zeitung« se je količina zlata v USA, ki se je od 1934 do 1940 dvignila od 8 milijard dolarjev (na 13 v septembru 1938) na 19 milijard dolarjev, v zadnjem tednu rapidno povečala, kajti samo v prejšnjem tednu je zbežalo iz Evrope v USA že nove pol milijarde zlata in v tem tednu je

bilo vkrčano 4. junija celokupno še preostalo zlato Anglije, Francije, Belgije in Holandije. USA, ki so imele že pred enim mesecem 70% vsega zlata, se rapidno bližajo posesti 90% vsega zlata na svetu.

Vzporedno s tem pa je bilo samo prve tri dni tega tedna poslano iz USA Franciji 350 letal, iz Kanade Angliji 300 letal, ali v pičlih 3 dneh 750 letal. 6. junija je izjavil kanadski minister za oskrbovanje z orožjem How, da bo Kanada v kratkem Vel. Britaniji nadomestila celokupno vojno opremo, ki jo je I. BEF izgubila v Flandriji in o kateri je Churchill rekel, da je bila sijajno opremljena. Kapaciteta kanadske proizvodnje avtomobilov znaša 60.000 na leto. Prav tako so USA dovolile zavezniškom 600.000 pušk in 2500 topov, in dasi že 20 let stari so še vporabljeni. Tudi so že prvi znaki, da mornarica in armada USA odstopita del svojega materiala.

S tem v zvezi je izšel začetek tedna nad vse zanimiv članek ameriške javne delavke Dorothy Thompsonove v »New York Herald Tribune« (naslovljen na Italijo). Članek pravi: »V primeru vstopa Italije v vojno bodo stopile USA takoj na stran zaveznikov. Kaj to pomeni?«

Preludij sovjetov

In Sovjetska unija? Moto pravkar zaključenega III. zasedanja vrhovnega sovjeta je bil: ena največjih svetovnih velesil v miru izgrajuje svojo silo, medtem so zunaj v svetu divja II. imperialistična vojna. Toda vzporedno s tem samozaupanjem, vrši Moskva živahno diplomatsko aktivnost, ko skuša konsolidirati svoje razmerje do vseh držav, od Baltika do Sredozemja, ki jo obkrožajo v obliki velikega C. Vsiljuje se slika zaokrožnega obrambnega nasipa. Sovjetska unija je imenovala prve generale in admirale. Pa tudi preko tega so bile ta teden, čeprav na nekak skromen način, vzpostavljeni diplomatski stiki z dvema važnima centroma imperialističnega kapitalističnega sveta: z Londonom in Parizom.

S tem pa nikakor ni rečeno, da bi ne bila Japonska pletla vezi s centri »novega, dinamičnega sveta, ki se poraja«: z Berlinom in Rimom. O. Š

Desetletni jubilej kralja Karola

Pred desetimi leti je nastopil vladanje na romunskem prestolu kralj Karol II.

Država je posledje vidno napredovala. Notranje prilike so se konsolidirale, nova

romunska ustava je preustrojila politično življenje. Sporedno z gospodarskim obnavljanjem države je kralj skrbel tudi za okrepitev države na zunaj. Prestiž Romunije v mednarodnem svetu je rastel, prizadevala se je vselej, ohraniti mir na jugovzhodu Evrope. V težkih dneh evropskih zapletljajev je kralj Karol umel s previdno zunanjo politiko zadovoljiti težnje obeh taborov vojskujočih se držav in ohranil državi mir, ki bi bil lahko ogrožen. Romunska vojska je popolnoma reorganizirana in modernizirana. Po želji samega kralja se bo desetletnica vladanja proslavila brez nameranih velikih svečanosti. Listi so vsi izšli slavnostno opremljeni, poudarjajoč velike zasluge Karola za napredek države na vseh poljih narodnega življenja. Povezana v krvnem sorodstvu svoje dinastije z romunsko se tudi naša država pridružuje prijateljskemu narodu v prazničnih dneh kraljevega jubileja z željami za čim lepši nadaljnji napredek zavezniške sosedu.

Pribičević o južnovzhodnem bloku

V »Novi Riječi« razpravlja Adam Pribičević o južnovzhodnem bloku in pravi med drugim: »Turčija, Romunija, Grčija, Madžarska imajo v tem bloku 55 milijonov prebivalcev, Jugoslavija in Bolgarija okrog 22 milijonov. Torej dve južnoslovanski državi 28%, neslovanske 72%. Slovanske države nimajo tedaj niti tretjine prebivalstva. Po površini tvorita slovanski državi 340 tisoč km², neslovanske pa 1.295.000 km². Torej imata slovanski državi v rokah petino površine. Če naša politika teži za ostvaritvijo tega bloka — vsi čutimo, da tudi mora tako — potem absolutno ne sme imeti v sebi tendence, ki bi lahko izzvala nezaupanje tistih, ki naj ta blok tvorijo. To bi bile panslavistične tendence. Aluzije na panslavizem se ne smejo občutiti niti v naših besedah in delih, če nečemo, da že v zasnutku tak blok ne propade.«

Panslavizem ni bil nikoli politično dejstvo, niti ne more to biti, ker tudi njegovi slovanski roditelji niso vedeli, kaj hočejo. Panslavizem je izključil za Rusi največji slovanski narod. Poljsko. Lamarski je bil za to, da se izključijo »liberalni« Čehi in vzamejo samo Slo-

vaki. Podobno so terjali Homjatkov, Aksakov in drugi. Celo prizadevali so se za zedinjenje samo pravoslavnih Slovanov. Slovanofili so bili reakcionarji, panslavisti še bolj črni. Politični panslavizem, v katerega se je izrodilo prvobitno slovanskištvo, je bil samo kamuflaža carskih pretenzij na Carigrad in Balkan. Zato je žal nezaupanje pri vseh neslovanskih narodih Evrope, posebno pri Turkih, Grkih, Romunih in Madžarih. Za to pri stvarjanju takšnega bloka ne sme biti izbiranja v rasi. Iti moramo skupaj s tistimi, ki vstopajo brez rezerve v blok, brez ozira na to, ali so Slovani ali ne. Če so za to prvi Turki, torej z njimi, če Bolgari, pa s temi. Nevarno je govoriti: najprej z Bolgarijo, ker nam je najbližja in se z njo nasloniti na Sov. unijo, če se drugi nočejo pogoditi z Bolgarijo.

V interesu vseh je, da ostane Balkan svobodni dom balkanskih narodov. To je interes tudi neklih velikih držav. Nič od njih ne bi trpel osnovanja slovanske hegemonije na Balkanu, pod katero bi padlo 53 milijonov neslovanov. Dosti imamo svojih skrbi in preveč smo slabi, da bi se smeli igrati z nepremišljenimi koraki in utopijami. Štiri države so že

Obvestilo uprave

Cenjeni naročniki v večjih krajih dobivajo »Večernik« po raznašalcih. Drugod po pošti, deloma po avtobusih, deloma pod rdečo pasico za prevzem na dotični železniški postaji.

Kdor plačuje naročnino po pošti, dobiva vsak mesec pošto položnico ali ček. Naročnina mora biti redno plačana vsaj za en mesec vnapre! Položnica je razmeroma draga tiskovina, zato jo je treba shraniti in tudi čimprej porabiti, ne pa zavreči! Mnogi zahtevajo, da jim jo najpošljejo posebej kot tiskovino. S tem povzročijo sebi in upravi lista večinoma nepotrebne stroške, upravi tem večje, ker je poštna pristojbina za navadno tiskovino zdaj dvakratna od prejšnje. Pri vsaki pošti se dobi položnica golica, ki jo je treba samo ustrezno izpolniti na določenih mestih s številko čekovnega računa in naslovom lastnika računa: 11-409. »Večernik« — uprava Maribor.

Nakazovalec lahko pripiše na vsaki strani srednjega dela položnice svoje želje, kar nič ne stane. S tem si lahko prihrani posebn dopisovanje. Vsako izpremembo naslova je treba takoj javiti, naslove same pa vselej točno in čitljivo napisati!

Kdor nakáže naročnino za drugega naročnika, naj to stori z naslovom tistega drugega, pravega naročnika, ali naj vsaj pripiše za koga plača! Nakazuje lahko z eno položnico tudi skupno za več naročnikov, ki jih je pa treba za vsakega napisati z dotičnimi zneski.

Dolžniki dobivajo občasne opomine in se jim računa za vsak opomin din 3.— za opominske stroške. Po ustavitvi lista se dolg ne črta, marveč po potrebi izterja po občajni pravni poti. Morebitna računska napaka pri upravi radi nezgodnih večkratnih izprememb v osehju uprave se odpravi pri sodelovanju prizadetih, namreč na osnovi zadevnih dokazil. Za take neljube primere, ki jih ni kriva uprava v izrednih razmerah, prosimo že vnaprej opravičila.

Blagovollite o tem obvestiti svoje prijatelje in znance, ki se za naš dnevnik zanimajo, vsako nerednost pri dostavljanju lista pa takoj javiti upravi!

UPRAVA »VEČERNIKA«,
Maribor, Kopalniška ulica 6.

v paktu, delati je treba, da vstopi vanj tudi Bolgarija. Če ima ona sanstefansko ambicijo, potem o tem ne more biti govora. Za Balkan bi bilo usodno, če bi se velike sile sporazumele o porazdelitvi njegovih področij. Mi verujemo, da tega ne morejo napraviti. Če bi pa le prišlo do tega, se varajo tisti, ki menijo, da bomo mi prišli v okvir »slovanske« Sovjetske unije. Naša usoda bi bila tako na kocki do končnega rezultata borbe med svetovno demokracijo in fašizmom.

MALTA

Južno od Sicilije leži otok Malta, močna trdnjava in oporišče Angležev. Je največji otok v skupini otočja, ki ga tvorijo še otok Gozzo, otočici Comino, Cominetto, Filfolo in še nekaj čeri, ki gledajo iz morja. Vse otočje obsega 320 km² sama Malta ima površino 246 km². Otočje je oddaljeno 100 km od sicilske obale, 325 km od Afrike. Najvišja vzpetina na Malti meri 260 m.

Malta je bila že v starem veku važno pristajališče in strategična točka, ki so segali po njej mnogi pomorščaki. Malta in Gozzo sta bili koloniji največjega pomorskega naroda starega veka, Fenicjanov, ki so imeli oporišče tudi v Dalmaciji, na naši Korčuli. Kartazani, ki so ogražali Rimljane, so tudi bili gospodarji Malte že 400. leta pred Kristusom. Rimljani so osvojili otok l. 218 pred našim štetjem.

V drugi polovici petega stoletja po Kr. so prišli na Malto Vandali, za njimi Vzhodni Grki. Bizantski vojskovodja Belizar je osvojil Malto l. 534. V 10. stoletju so vladali Malti Arabci. Ti so utišali prebivalstvu in otoku še danes vidne sledove. Leta 1090 so vzeli Malto Normani pod Rogerom Siciliskim, 1536

Novice

Ne ukinite šolskega oddelka v Rogatcu!

Rogatec je bil dolgo vrsto let sedež avtonomnega okrajnega zastopa, je še sedaj sedež sodnega okraja ter važna železniška postaja proge Grobelno-Zagreb s knjižnico in prehodna točka iz slovenskih Haloz v središče Hrvatskega Zagorja. Kot tak bi moral biti deležen vsega uvaževanja in podpore.

Tenč pa ni tako; zanemarjali so ga, da je izgubil davčno upravo in nima niti finančne kontrole. Sedaj smo pa izvedeli, da namerava prosvetna oblast ukiniti s prihodnjim šolskim letom en oddelk ljudske šole, kar bi pomenilo za kraj nadaljno degradacijo v šolsko-kulturnem pogledu.

Ljudska šola je v Rogatcu edino izobraževališče za vso kmetijsko mladino, za obrtniški in trgovski naraščaj, kakor tudi pripravnica za dijake, ki nadaljujejo šolanje v meščanski in srednji šoli. V Rogatcu namreč ni ne obrtno-nadaljevalnih ne gospodinjstkih tečajev.

Vsako leto prehaja iz tukajšnje šole — sorazmerno z drugimi kraji šmarskega sreza — največje število otrok v meščanske in srednje šole, v obrt in trgovino. Vsem tem otrokom, kakor tudi mladini, ki ostaja po dovršenem šolanju na kmetijskih domovih, nudi sedanja šola s štirimi oddelki zadostno in trdno podlago za daljnje izobraževanje, učenje in gospodarjenje. Tako temeljitega znanja pa ne bi mogla posredovati, ako bi oddelki in oddelki, ker bi se tedaj učenci prvega in drugega razreda, ki se sedaj poučujejo v ločenih oddelkih, morali učiti v enem samem oddelku. Temeljita podlaga v prvih letih učenja pa je baš pogoj za uspešno nadaljnje izobraževanje.

Od leta 1887 do prevrata po svetovni vojni je bil na tukajšnji šoli vpeljan tuj učni jezik. Polnih 31 let je torej služila potujčevanju popolnoma slovenskega kraja in njegovega okoliša. Tudi tedaj ni

bilo število otrok, ki so šolo posečali, večje od onega, ki poseča šolo sedaj. Zato bi bila popolnoma napačna štednja v konkretnem primeru ukinitve enega oddelka vsaj do tedaj, dokler ne bo izginil iz okraja zadnji germanizatorični vpliv. Štiri oddelke ima ljudska šola v Rogatcu že od leta 1903. Gospodarski in narodnostni interesi tukajšnjega trga zahtevajo nujno ohranitev vseh štirih oddelkov. Vrh tega bi ukinitve enega oddelka porazno vplivala na tukajšnje zavedno prebivalstvo, ki pričakuje od oblasti še več uvidevnosti, kot so jo trgu svoj čas naklanjale razne korporacije, ki so mu vsiljevale tuje lice.

Apeliramo zato na prosvetno oblast, da ohrani šolo v Rogatcu neokrnjeno, t. i. vse štiri oddelke, četudi trenutno ne dosega število šolo obiskujočih otrok predpisanega števila, ker narekujejo to narodnostni in gospodarski interesi trga in njegovega okoliša.

Celje

Slavnostni koncert Celjskega pevskega društva

V ponedeljek, 10. t. m., bo ob 20.30 v mali dvorani Celjskega doma koncert v proslavo 80-letnice skladatelja Rista Savina. Na sporedu so zgolj slavljenske skladbe in sicer ženski, moški in mešani zbori, samospevi in klavirske skladbe. Slednje bo igral priznani slovenski pianist, pedagog in skladatelj g. Pavel Šivic, docent Glasbene akademije v Ljubljani, ki bo tudi spremljal samospeve in zборе. Kot pevci solisti bodo nastopili

mezzo-sopranistka gđc. Marija Tiranova in tenorist g. Andrej Jarc, oba iz Ljubljane ter članica CPD gđc. Karbova Cirila. Skladbe Rista Savina, ki sicer stavijo na izvajalce velike zahteve, so take, da ne potrebujejo nobene razlage. Spored bo v svoji pestrosti in kvalitetni izvedbi nudil vsakomur velik užitek. Vstopnice se dobe v predprodaji v Goričarjevi knjigarni.

Ptuj

p Umrli je pri Strašilu 72 letni uslužbenec Habjanič Anton.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri film „Heidi“.

p „Cudež v puštinji“. Ptujška „Vzajemnost“ je imela v letošnji sezoni malo predstav. Nepričakovano pa se je izkazala ob zaključku sezone z dvema krajšima igrama z „Nežno stvarco“ in „Cudež v puštinji“. Izvajanje kakor tudi vsebina sta razgibali zasedeno dvorano.

p Pozor! Naročajte oglase v poslovalnici „Večernika“ na Zrinjsko-Frankopanski c. (Cučkova hiša.) Tu se sprejemajo novi naročniki in se dobijo vsa potrebna pojasnila.

p Napad. Tomaniča Ivana, viničarja iz Podgorcev pri Sv. Lenartu je napadel iz starega sovraštva znanec iz Sodincev. Z nožem ga je teže ranil. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

p To in ono iz Haloz. Vinska trta je letos radi pozebe in dolgotrajnega deževja v rasti precej zaostala. Ogromna škoda, ki jo je povzročila pozeba, je zdaj najbolj vidna. Povprečno je pozebo nad četrtino vinske trte. Ko je nastopilo toplejše vreme, so pričele gorice sicer lepo napredovati. Pri tem je opaziti, da so nastavki na ločnjih lepi, medtem ko so na trsu slabi. Ker že grozi peronospora, izrabljajo sončne ure za škropljenje. Sadovnjaki ne kažejo dobro. Deževje je uničilo rano cvetje, nastavilo se je le nekaj poznih vrst. Letos so se pojavile v večjih množinah gosenice, ki zro listje.

ŠAH V ČRNI PRI PREVALJAH

Šahovska sekcija v Črni je pričela pod novo upravo vidno delovati. Končal je turnir za prehodni pokal s sledečim rezultatom: Kuhar 11, Reš 10½, Kovač 8, Šipek 7½, Eisiger 7, Ladinik in Mlinar 6 ter Šiljar 0.

Prehodni pokal za leto 1940. si je priboril res delaven šahist in častni predsednik kluba gospod Kuhar Janko, šolski upravitelj v Črni. — V najkrajšem času bo pričel nagradni turnir pod vodstvom podpredsednika Eisinger Vinka.

o Izvoz slovenskega vina. Maja smo izvozili iz štajerskih krajev 91.818 litrov vina. V Nemčijo je šlo 57.358 litrov, na Češko pa 34.460 litrov vina.

o Ban dr. Natlačen je odpotoval v Beograd, kjer je obiskal razna ministrstva.

o Zbornica za TOI v Ljubljani je imela sejo širše uprave. Zasedali so tudi trgovinski, obrtni, industrijski in gostinski odsek.

o Cesto skozi Celje bodo modernizirali. Tako je odločil gradbeni minister ter dal na razpolago potrebne kredite.

o Vsa zborovanja okrajnih učiteljskih društev JUU so do nadaljnjega odpovedana.

n Sneg je zapadel v Bosni. Tamkajšnje planine so pokrite s snegom, kar je za sedaj zelo redek primer.

n Slava mesta Beograda je na pravoslavni praznik Vnebohoda potekla zelo svečano. Vse delo v drž. in samoupravnih uradih je počivalo. Slovesnosti so se udeležili zastopniki kralja in najvišji predstavniki beograjskega državnega in javnega življenja.

n Zagreb ima skupno 181.638.662 dinarjev dolga.

n Neurje v Bosanski Krajini je napravilo nad 10 milijonov din škode. Voda je odnesla 8 mostov. Bilo je tudi nekaj smrtnih žrtev.

n Zjednica doma in šole v Varaždinu je na roditeljskem sestanku, ki se ga je udeležil tudi proforski zbor varaždinske realne gimnazije izdelala predlog za reformo srednjih šol, ki med drugim predvideva tudi opustitev nižjega in višjega tečajnega izpita.

n Splitska vinska tvrdka Ante Duboković je z ozirom na zaključek trgovinske pogodbe s Sovjetsko Rusijo sklenila, ukreniti vse potrebno, da bi čimprej lahko počela z izvozom vina v Rusijo.

BILANCA PROTITUBERKULOZNE LIGE V RUŠAH

Agilna Protituberkulozna liga v Rušah, ki deluje že več let, je imela dne 30. V. 1940 svoj redni letni občni zbor. Iz letnega poročila je bilo razbrati, da je liga v zadnjem poslovnem letu posvečala največjo pažnjo revni šolski deci, kateri je v hudi zimi v mesecu januarju, februarju, marcu in aprilu razdelila 1220 litrov mleka in 1107 štruc kruha. V ta namen je izdala 5.077,50 din. Ker znašajo dohodki te neumorne lige v preteklem letu din 14.913,53, razpolaga liga še vedno s premoženjem okrog din 10.000.—, kar je pri današnjih okoliščinah za ondotne razmere naravnost hvalevredno. Kolikšno človekoljubno delo je s tem ruška liga napravila, vedo najbolj starši prizadetih revnih otrok, za kar izrekajo vsem, ki so pripomogli h gornjim uspehom, zlasti večletnemu predsedniku gosp. župniku Ferdu Pšunderju in tajnici gospe Zorec Jani najiskrenejšo zahvalo.

n Zenske tramvajske sprevodnice. Zaradi pomanjkanja moških moči so v Novem Sadu uvedli ženske tramvajske sprevodnice, ki so se dobro obnesle.

n Roparski napad v spalnem vagonu. Med Zagrebom in Osijekom je neznan ropar napadel trgovskega potnika Ivana Voležiča iz Zagreba in ga laže poškodoval. Ukradel mu je hlače ter nekaj denarja.

Pismo uredniku

Gospod urednik! — Ker se v zadnjih časih toliko piše o koncentraciji vseh narodnih sil v Jugoslaviji, sem se odločil, da vam podam mišljenje mladine o tej največji nujnosti usodnih časov.

Vem, da bom pri tistih, katerih se ta članek tiče, naletel na nerazumevanje, ali mladina je bila vedno idealna, borbeno, brezkompromisna ter je za doseg svojih ciljev žrtvovala tudi svoje življenje, zaradi česar bi si jo lahko vzeli za vzgled vsi današnji politiki, ki še danes nočejo nehati s svojo igro — političnih strank.

Ali vas še res ni izučila usoda Poljske in Češkoslovaške? Ali so vam interesi vaše stranke res več vredni od interesov naroda? Ali je več vredna vaša stranka ali Jugoslavija? Če vam je več vredna stranka, tedaj vedite: MLADINA VAS BO PREKLELA. VEDITE, DA VAM BO ENKRAT MLADINA SODILA TAKO, KOT SE SODI IZDAJALCU NA RODA!

Ali ni to izdaja naroda? Mogoče za vas nevidna, a mladina vidi, da ima danes strankarstvo v ozadju grozne posledice.

MI PROSIMO, ROTIMO, ZAHTEVA MO NAJ SE IZVRŠI NARODNO ZEDINJENJE!

RAZPUSTITE SVOJE STRANKE!

Jugoslavija se bo brez njih samo okrepila. Pustite, da prevzamejo oblast v roke tisti, ki so se borili v prejšnji vojni za Jugoslavijo, pustite na oblast res največje patriote, tiste, ki niso šli na bojišče, prisiljeni od države, ampak so šli prostovoljno v boj za svoj najsvetejši cilj — ustvaritev Jugoslavije. Še so pošteni ljudje v naši državi, ki bi iz Jugoslavije lahko napravili pravi raj.

To je klic mladine na strankarske veljake, drugi klic velja njih pripadnikom:

Izstopite iz strank, če jih vodstva iz svojih nesebičnih ciljev nočejo sami razpustiti! Pustite jih, naj se sami gibljejo v strankarstvu. Naj postane njih klic po strankarskem zbiranju le glas vpijočega v puščavi!

Kaj pa je s koncentracijo vseh strank? Ali mislite, da bi bila to rešitev za Jugoslavijo? Ne!

Tu se zopet zedinijo stari grešniki in kar je delala prej ena stranka, bi delale tedaj vzajemno vse. Kaj bi pomagalo, če bi bil tudi eden od njih pošten, če so mu vsi drugi nasprotni. In narod ostane na prejel lačen pravice.

A kaj potem?

Zberite se enkrat v skupno fronto vsi pošteni in pametni in tisti možje ki ste ustvarjali Jugoslavijo, zbirajte okoli sebe le odločne in poštene ljudi. Zberite jih v ogromno silo, ki bo mladini pripravila boljšo bodočnost! Trda bo borba, a zmaga bo vaša, v neizprosni borbi z vsem, kar je v Jugoslaviji slabega, vam bo pomagala mladina.

Eden iz vrst mladine.

SMRTEN PADEC S KOLESA

V nedeljo je padel 31letni, v Griže pristojni Ernest Potočnik, umetni slikar brez stalnega bivališča, na cesti s kolesa. Pri padcu se je hudo poškodoval po glavi in dobil težek pretres možganov. Potočnik je v celjski bolnišnici poškodbam podlegel.

c. Sokolsko društvo Celje-matica poziva člane in članice, da brez izjeme prinesejo člansko legitimacijo v pregled v društveno pisarno v mestni osnovni šoli. Tam bodo ob sredah od 18. do 20. in ob četrtkih od 20. naprej člani uprave, ki bodo legitimacije pregledali. Po členu 6. pravilnika o nošenju članskega znaka bo društvo izdalo vsakemu posebno potrdilo o pravici do nošenja znaka. Legitimacije morajo biti pravilno potrjene, da je članarina plačana vsaj za tekočo polovico leta. Brez potrdila o plačani članarini je legitimacija neveljavna. Kdo nima take legitimacije, tudi ne sme nositi znaka. Bratje in sestre, ki legitimacije še nimajo, naj prinesejo s seboj fotografijo, da se jim more izdati nova legitimacija. Ob navedenih urah lahko članstvo poravnava tudi članarino, če je še ni. Današnje prilike nam nalagajo strogo previdnost, zato pričakujemo, da se bodo vsi člani in članice brezpogojno odzvali pozivu društva. Društvo bo vodilo poseben zapisnik o pregledanih legitimacijah.

c. Slavnostni kroji. Na svoječasi razpis radi dobave krojev, društvo ponovno opozarja brate, da se prijavijo pri bratu Miroslavu Modicu, kjer bodo dobili podrobnejša navodila. Bratom je dana ugodna prilika, da si nabavijo dobisi dosedanj stavnosti kroj z

je kralj Karel V. izročil otok viteškemu redu Ivanovcev, ko so jih pregnali z Rodosa. Ko je Napoleon vodil vojsko v Egipt, je 1798 okupiral Malto, dve leti za tem so se usidrli na otok Angleži in ga 1814 dobili v svoje definitivno posest. Postal je pomembno oporišče angleškega sredozemskega brodirja za vrnost doit na vzhod imperija.

Glavno mesto Malte je La Valette, večji kraji so še Floriane, Senglea, Vittoriosa, Cospicua, Sliema. La Valette je postavil veliki mojster francoskih Ivanovcev, Jean de la Valette l. 1556. Mesto ima danes blizu 50.000 prebivalcev, vse malteško otočje 250.000. V Valetti je sedež nadškofa, ima staro katedralo in umiverzo. V nekdanji palači velikega mojstra Ivanovcev stoluje danes britski guverner.

Malta je britska kronska kolonija, ki jo upravlja guverner. Njemu ob strani je poseben svet Zrivy Council. Upravna oblast šteje 17 članov, za njimi je zakonodajna skupščina. Nova ustava je bila dana 1920. V upravi prevladuje angleščina. Prebivalstvo se poslužuje tudi italijanščine in posebnega malteškega jezika.

rdečo srajco ali da si nabavijo nov delovni kroj, ki sliči vojaškemu. Izkoristite priliko!

c Raznašalca, pridnega, zanesljivega, za Trnovlje in tamošnji okoliš, sprejme uprava „Večernika“ v Celju. Prednost imajo taki, ki so iz okoliša doma in imajo kolo.

c Razstava risb na celjski realni gimnaziji je odprta še jutri. Priporočamo obisk zanimive razstave.

c Zdravniško dežurno službo za člane OUZD ima jutri zdravnik dr. Drago Hočevnar v Kolenčevi ulici.

c Nočno lekarniško službo ima od 8. do 14. junija lekarna „Pri križu“ na Kralja Petra cesti.

c Tragična smrt otroka. V Logatcu se je v četrtek smrtno ponesrečil štiriletni Gregor Bizjak, sinček sreskega načelnika g. Andreja Bizjaka in vnuk sreskega tajnika g. Franca Kocijana v Celju. Pogreb bo danes na okoliškem pokopališču v Celju.

c Sokolski okrožni zlet se jutri v Laškem ne bo vršil. Preložen je za nedoločen čas.

c Strelska družina v Celju prireja sobno streljanje vsak četrtek v Celjskem domu in vsako nedeljo strelske vaje na strelišču v Pečovniku.

c Prvi kopalci v Savinji. Včeraj je bilo v Savinji pod Starim gradom opaziti prve kopalce.

c Iz sodne službe. Premeščeni so g. dr. Franc Suhadolnik, sodnik okr. sodišča v Celju, k okr. sodišču v Mariboru, sodnik g. Josip Troje od okrajnega sodišča v Celju k okrožnemu sodišču v Mariboru in sodnik g. Josip Kunič od okrajnega sodišča v Gornjemgradu k okr. sodišču v Celju.

c S kolesca je padel v Dragomilji pri Smarju 36 letni posestnik Matevž Čakš iz Babnerke pri Sv. Stefanu. Pri padcu si je zlomil desno roko.

c Voz listja se je zvrnil na 42 letnega posestnika Karla Pišorna iz Podgore pri Smartnem ob Paki. Zlomil mu je desno roko pod kolcem.

c Tretji nastop gojencev Glasbene Matice v Celju bo drevi ob 19. v mestnem gledališču. V četrtek, 13. t. m., ob 20. bo kot zaključek 20 letnega jubileja zavoda komorni večer z nastopom instrumentalistov, solopevcev in solistov ob spremljanju orkestra.

* Privatna dvorazredna trgovska šola (s pravico javnosti) v Murški Soboti, ki jo je lani ustanovil tamošnji Trgovski gremij, bo dobila letos jeseni že drugi letnik. Ob koncu šolskega leta se opozarjajo starši in skrbniki absolventov meščanskih šol in nižjih razredov gimnazije, da za to šolo ni omejeno število učencev, ki se smejo sprejeti v I. ali II. letnik, in da tudi ne obstoji za njo omejen šolski okoliš, nje absolventi pa imajo iste pravice, kakor absolventi državnih trgovskih šol. Ker imajo državne trgovske šole omejene šolske okoliše in za sprejem določeno število učencev, ter so na trgovski šoli v Murški Soboti ugodni sprejemni pogoji, zato se priporoča, naj se vsakdo, ki ima interes na sprejemu v trgovsko šolo, a ne more imeti mnogo upanja, da bi bil sprejet v kako državno trgovsko šolo, obrne po informacije na trg. šolo v Murški Soboti, katera jih daje radevolje in bo v najkrajšem času prijavljenim interesentom začela pošiljati prospekte z vsemi potrebnimi obvestili.

Akademija Sokolske župe Maribor v Sokolskem domu, danes 8. VI. ob 21.

Maribor

Mariborski mestni svet pred počitnicami

Sinoči je bila v mestni posvetovalnici zadnja seja mariborskega mestnega sveta pred počitnicami. Župan dr. Juvan je uvodoma pozdravil okrajnega načelnika dr. Šiško, nakar je poročal, da se je sestavil odbor za podeljevanje podpor rodbinam vojaških vpoklicancev. V tem odboru so poleg župana dr. Juvana in podžupana Žebota še gg. Sabothy, Geratič, Stabej in Brandner.

V cerkveno konkurenčni odbor so izvolili dr. Schaubacha, Ozvatiča, Grčarja in inž. Laha. Vodstvo Mestne hranilnice bo odslej imelo samo 12 članov (doslej 18). Mestni svet bodo zastopali gg. Hrastelj, Sabothy, Stabej, Žebot; zastopniki vlagateljev so gg. Grčar, Bureš, notar Gajšek; strokovnjaki so gg. dr. Lipold, Tone Kovačič, inž. Dračar in Pinter; v nadzornem odboru pa so gg. inž. Urbanija, Jakob Lah in upravnik Šetinc.

Nato je za prvi odsek poročal dr. Milner. Večina zadev tega odseka je bila za tajno sejo, zato je za drugi odsek poročal m. s. Aljančič. Ker je v mestni oskrbnišnici 11 oseb, ki imajo večje mesečne dohodke (pokojnine, rente, postranski zaslužek), je mestni svet sklenil, da se oskrbovanjem, ki imajo več kakor 50 din dohodkov, odvzame denar na račun oskrbnine. Dobilci pa bodo mesečno 60 din za svoje osebne izdatke. Če bo na pr. zaslužil kak mestni oskrbovanec mesečno 150 din, ali če ima pokojnine 200 din ali še več, mu bo občina ta denar odzela, dobil pa bo 60 din. Proti temu predlogu je bil m. s. trgovec Kovačič.

Mestni svet je ostro nastopil proti beračenju otrok po Mariboru. Po mestu hodijo soloobvezni otroci in beračijo ali pa

prodajajo cvetlice, ki so jih ukradli na pokopališču. Drugi otroci prodajajo ponoči po gostilnah razglednice in trake za čevlje. To se mora odpraviti. Zato je občina naprosila policijo, da kar najstrožje postopa proti staršem teh otrok. Kaznovani bodo tudi gostilničarji, ki beračenje ali prodajo dopuščajo.

Za četrti odsek je poročal ravnatelj Hrastelj. Reševali so razne prošnje za odpis prirastkarine, kazni za trošarinske prestopke itd. Mestni svet je zavrnil prošnjo 11 mestnih upokojujencev za dra-

ginjsko doklado, ker imajo od 3900 do 2500 din pokojnine na mesec.

Sledilo je poročilo g. Žebota. Odbreno je povišanje tarife za mariborske avtoizvoščke za 30%, hotelirki »Mariborskega dvora« pa se dovoli povišanje pristojbin za sobe za največ 15%.

Ob zaključku se je poročal še ravnatelj Stabej za Mestna podjetja. Za drugo etapo pri gradnji novih garaž je odobren proračun v znesku 409.000 din. Po končani seji so si mestni svetniki ogledali nov tramvajski avtobus.

Sokolske svečanosti v Mariboru

Mariborčani

danes v soboto v Sokolski dom na akademijo sokolske župe Maribor! Nastopijo sokolsko društvo Maribor-matica, Maribor I., Maribor II. Pobrežje, Ptuj, Slovenjgradec in Sokoli-vojaki z izbranimi točkami. Pričetek akademije bo ob pol 21. in se naproša občinstvo, da pride pravočasno.

Župni zlet mariborske sokolske župe, za katerega so se vršile tolike priprave, je preložen. Vršiti se le napovedana župna akademija drevi ob pol 21. v Sokolskem domu, jutri od 9. ure naprej pa bojne in strelske tekme društev mariborske sokolske župe, ki bodo pri strelišču v Radvanju. — Sokolstvo in narodno občinstvo se poziva, da poseti te prireditve in da sega po izredno lepih zletnih razglednicah, znakih in robčkih, ki so bili izdani v spomin na ta zlet.

Velika sokolska

tombola

S tombolo bo združena ljudska veselica

Tablica din 5—

bo v nedeljo 16. junija ob 14.30 prvlč na telovadišču v ljudskem vrtu. Prva tombola znaša 12.000 din a denarne tombole skupno 20.000 din, razen tega še 17 tombol in veliko številno dragocenih dobitkov, brez ustopenine. — Pričakovati je velikega obiska od blizu in daleč — Tablice po din 5— so že v prodaji.

Otvoritev kopališča RK v Studencih

Domača javnost že pozna našega »očeta župana«, širša slovenska javnost — ne. Škoda. Mož, kakršen je naš »ata« Kaloh, bi res zaslužil, da bi ga poznali tudi izven domačega kotička, če že ne vsi pošteni Slovenci, pa vsaj vsi zavedni slovenski — slikarji. Oni namreč, ki bi hoteli nekoč upodobiti sliko slovenskega župana.

Odbor je sklenil, da mora imeti župan svojo sobo, svojo pisarno. Naš dober predstojnik občine je na ta sklep odgovoril: »Nemogoče. Moje mesto je tam, kjer so moji Studenci. Tam v prvi sobi.« No, tam v prvi sobi smo ga obiskali pri z raznimi spisi in knjigami založeni mizi in ga prosili za pojasnila, kaj neki pripravljajo Studenci za nedeljo, za 9. junija?

»Nič posebnega«, je dejal g. župan, »veseli bomo, ker se je izpolnila srčna želja vseh prijateljev studenske mladine. Naša deca bo dobila po naklonjenosti občinskega odbora in društva Rdečega križa — lastno kopališče. Odslej ne bo tavalja brez nadzorstva ob Dravi. Imela bo svoj zdrav in lep kotiček, kjer bo pod skrbnim varstvom Rdečega križa uživala dobrote svežega zraka, toplega sonca in zdrave vode.«

Tako je govoril mož visoke rasti, tipično slovenskega kmetskega izraza v preprostem suknjiču delavca.

»Še ne vem, kaj nameravate g. župan«, je pripomnil naš poročevalec.

»Glejte, gospod«, je dejal — ata župan —, »težke tisočake je potrošil Rdeči križ v Studencih za obnovo — Katrinega kopališča ob Dravi. In bi rad pokazal plodove dela svojih pridnih odbornikov, gg. Kaca, Plevanča, Černenška, Lintnerja in šol. upravitelja g. Kontlerja v nedeljo, dne 9. junija, popoldne. Radi bi pokazali tudi

Vam in vsem nam vedno dragim Studencem, kakor tudi Mariborčanom, kaj smo ustvarili v teh težkih dneh naši mladini, zato Vas, kakor tudi preko »Večernika« vse prijatelje našega delavskega predmestja vladno vabimo, da pridete k otvoritvi kopališča Rdečega križa v Studence.«

Tako se je pričelo.

Po teh pojasnilih se je podal poročevalec »Večernika« tja doli k Dravi in videl plodove res pridnih rok. Kopališče Rdečega križa za enkrat še res ne tekmuje, recimo s kopališčem na Mariborskem otoku, je pa vendar krasen biser v zelenem okolju svoje okolice tam pod Obrežno cesto. Ima vse, česar potrebuje mladina za zdravje in je pod vodstvom ljudi, ki gledajo z očmi prijateljev mladine, ne pa z očmi prijateljev denarja. Kdor bi se rad skril za hip pred izstrelki živčne vojne, ki zna ceniti preprosto domačnost in res prijazno slovensko okolje, bo gotovo v nedeljo popoldne gost kopališča Rdečega križa v Studencih.

Vprašali smo aginoga predsednika »kopališkega odbora«, g. Kaca in šol. upr. g. Kontlerja, če imajo za otvoritev kakšno posebno presenečenje za svoje goste.

»Imamo«, sta odgovorila. »Zapeka bo »Enakost«, igrali bodo naši mali in veliki tamburaši. Za prijetno zabavo in domačnost bo skrbel vodja veseličnega odseka g. Lintner.«

»Kaj pa s hrano in pijačo, prijatelj?«

»Ne bo vzroka za pritožbe. Imeli bomo vsega dovolj za mal denar.«

Tako je v Studencih. Marsikje je zbežan svet. Ljudje se borijo s temnimi sanjami. V Studencih, v deželici župana Kaloha in občinskega blagajnika g. Pušnika ni malodušja. V Studencih je delo doma.

osprejde zanimanja. O njem in njegovih delih so pisali ne samo novosadski, ampak tudi drugi, celo slovenski listi. Sedaj je prišel g. Remigij Bratož, ki je Slovenec, v Maribor, kjer zbira karikature mariborskih osebnosti za veliko razstavo, ki jo bo v kratkem priredil v našem mestu. Kolikor smo se mogli iz njegovih dosedanjih del prepričati, bo razstava prav zanimiva in bo zbudila gotovo enako veliko zanimanje, kakor prva v Novem Sadu.

»FINEC« LUKA OREŠNIK JE POSTAL AVTOIZVOŠČEK

Poročali smo že, da se je v Mariboru naselil Slovenec Luka Orešnik, ki je dolga leta živel na Finskem. Ker je izvrsten šofer, je zaprosil za obrt avtoizvoščka, kar je tudi dosegel. Sedaj vozi mariborski »Finec« z lepim zelenim »Opel-Kapitanom« goste po Mariboru in tudi dalje, da preživlja sebe in družino. Pravi pa, da so posli zelo slabi in da včasih niti zase ne zasluži, kaj šele za ženo in otroke. Zato nas naproša, naj opozorimo našo javnost na njegov taksi, ki ima štev. 18. Zelo hvaležen bo vsakomur, ki se bo vsedel v njegov avtomobil, ker mu bo s tem olajšano skromno življenje.

CESTO MARIBOR—FRAM BODO UREDILI

Ker se pri dveh licitacijah za oddajo gradbenih del na cesti Maribor—Fram ni javil noben podjetnik, je gradbeni minister odločil, da bo to cesto modernizirala država v režiji banske uprave v Ljubljani. Sestavljen je bil poseben odbor, ki mu načeluje inž. Vaneček, šef tehničnega oddelka v Mariboru. Ker je režijski odbor že pričel s pripravami za gradnjo, se bodo dela na terenu v kratkem začela.

m. Zgodovinsko društvo v Mariboru ima v nedeljo, 16. junija, ob pol 11. uri v grajski bastiji izredni občni zbor z dnevnim redom izprememba pravil.

m. Radi preglasnega navdušenja za tujo miselnost je bila pred mariborskim sodiščem obsojena na tri tedne strogega zapora gđ. Hansi Graser iz Koseskega ulice.

m. Prisostvujte bojnim in strelskim tekmam. Letošnja župna prireditelj se je morala radi nastalih razmer preložiti na poznejši čas. Vršila se bo samo danes zvečer akademija v Sokolskem domu in jutri predpoldne pa bojne in strelske tekme. Priporočamo sokolstvu naklonjenemu občinstvu, da prisostvuje prireditvam. Tekme se vršijo za članstvo in naraščaj na strelišču v Radvanju, za ženske oddelke pa na letnem telovadišču sokolskega društva Maribor-matica. Vstopnine ni. Tekme bodo zanimive, saj je prijavljenih preko 700 tekmovalcev. Načelnštvo Mariborske sokolske župe.

LAZJE VAM BO PRENASATI STRAPACE CE SE POSLUZITE ZVEČILNIH BONBONOV CIK. Zaloga za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, tel. 38-36.

m. Zdravniško dežurstvo OUZD ima v nedeljo, 9. t. m., g. dr. Toplak Lojze, Pobrežje, Aleksandrova cesta 6.

m. Neprevidnost mladine. V Studencih na Aleksandrovi cesti so fantje v starosti od 10. do 13. leta nabirali dišeče akacijevе cvetje z dreves, ki rastejo ob Dravi. Pri tem poslu se je nekemu fantu zlomila veja, na kateri je stal in zletel je na tla s precejšnje višine. Pri vsej svoji neprevidnosti pa je imel izvanredno srečo, kajti zadobil je samo nekaj manjših prask po rokah in nogah.

m. Strelska družina Maribor. Radi župnih strelskih tekem sokolskih društev odpadejo v nedeljo, 9. t. m., vse vaje domačih in okoliških strelskih društin.

m. Kakor smo izvedeli od merodajnih činitelev, je občinska uprava Studenci kupila za povečanje farnega pokopališča sosednjo zemljišče v izmeri enega in pol orala. Bila je to hvalevredna misel, dasiravno je še precej prostega polja na sedanjem pokopališkem prostoru.

m. Društvo Rdečega križa na Tezmem priredi jutri, v nedeljo, popoldne na vrtu gostilne Sabeder na Ptujski cesti na Tezmem igro »Rodoljub iz Amerike«. Rdečkrižarji pričakujejo prihod tezenskih rodoljubov, ki bodo s prireditvijo prav gotovo zadovoljni. Po igri bo družabni večer z godbo. Pričetek igre ob 15. V primeru slabega vremena se prireditelj preloži na nedeljo, dne 23. t. m.

m. Tema kot v rogu vlada že nekaj časa v začetku Erjavčeve ulice v Studencih. Če dalje časa opazamo, da se za to poklicani premalo brigajo za cestno razsvetlavo.

m. Upokojen je jetniški paznik okrožnega sodišča v Mariboru Alojz Bevc.

m. Konji so razbili vagon. Na tukajšnjem kolodvoru so ugotovili, da so konji, ki so bili namenjeni za Nemčijo, razbili šest vagonov, tako da so jih morali v Mariboru zamenjati.

* »Glasbena Matica« v Mariboru vzame v najem 6—10 sobno stanovanje v sredini mesta (tudi v dvoriščnem poslopju). Ponudbe na »Glasbeno Matico«, Aleksandrova cesta 5.

* Na zavodu »Vesna« v Mariboru se vrši razstava izdelkov učenk 9. in 10. l. m. od 8.—12. in od 14.—18. ure.

* Pavešič, Kamfca. V nedeljo odojki na raznju.

* Razumna nega. Vsak človek — vsaka stvar, da bi se obdržala na višini, zahteva pazljivo nego. V današnjem naprednem času prinašajo proizvodi »SALVA« za nego lica in las skupino dovršenih, po najnovejših principih, izdelanih preparatov Salva creme — Salva vegetabilno parno kopel — Salva shampoo — Salva regeneratorka za lasce in Salva Antiperfitin. To so preparati, kateri bi tudi Vas zadovoljili.

SANATORIJ v Mariboru, Tyrševa 19. Najmoderneje urejen za operacije. Enteroklirer za izpiranje debelega črevesa. Vodja specialist-kirurg dr. ČERNIC.

Kino

* Grajski kino. Danes češki film iz kmetskega življenja, velika drama vasi »Božji milini«, najboljši češki igralci.

* Esplanado-kino. Velesenzacijski film »Zaklad kralja Solomona«, po romanu Haggard-a. Krasne pesmi poje črnci Robson, znan kot črni Saljapin.

* Kino Union. Do vključno ponedeljka »Sherlock Holmes« (Tatvina v kraljevi zakladnici), najzanimivejši detektivski film, napeta vsebina.

* Kino Pobrežje. 8. in 9. junija prekrasen film »Pesem s ceste«.

Mariborsko gledališče

Sobota, 8. junija, ob 20.: »Ples v maskah«. Zadnjič.

Nedelja, 9. junija, ob 20.: »Gejza«. Govorjenje g. Jos. Povheta. Znižane cene. Zadnja predstava v sezoni.

Zaključek sezone bo to nedeljo zvečer. Uprizori se fina in melodiozna angleška opereta »Gejza«, v kateri gostuje kot čarjarnar Wun-hsi, Josip Povhe. Obisk je olajšan s zaljubljenimi očami.

RAZSTAVA KARIKATUR REMIGIJA BRATOŽA

Meseca marca letos je presenetila Novi Sad čisto nepričakovana razstava karikatur dotlej neznanega karikaturosta Remigija Bratoža, prirčena v restavraciji tamkajšnjega Trgovskega doma. Gospod Remigij Bratož je bil doslej glasbenik in niti sam ni vedel, da ima talent za izvrstnega karikaturosta. Ta svoj talent je odkril čisto po naključju, in prva javna razstava ga je postavila takoj v

Prirodopisna kramljanja**Pogažene prirodne osnove civilizacije****Sramote linčanja — Opice nadomeščajo stavkajoče — Boj za kruh med rudarji in kokoši — Uničevanje velikanskih zalog pridelkov in živine na ljubo visokih cen**

Pred 150-letji je francoska revolucija proklamirala človeške pravice. Vendar se še danes gazi človeštvo in bo ostalo tako dolgo zatirano, dokler ne bo dosegel človek ne samo politično, nego tudi gospodarsko in kulturno svobodo. Sedanjí družabni red se bo moral zamenjati z drugim, pravičnejšim, človečanskim, kjer bo kruha in dela, svobode, pravic in miru dovolj za vse ljudi enako na svetu.

Kako težko se prebija civilizacija skozi današnje človeško družabno džunglo pričča primer, da je bil v USA šele nedavno sprejet zakon o prepovedi linčanja, samolastnega izrekanja in izvrševanja obsodbe razbesnele množice. Neki delegati južnih držav USA so se ogorčeni upirali ukinitvi linčanja, končno besedo bo imel zdaj senat. Če bo sprejel tudi ta zakon, bo izginil s plašča ameriške demokracije najsramotnejši madež.

Kako globoko tiči še čustvo človečanstva je razvidno tudi iz primera, ko so na Ceylonu stopili v štrajk nabiralci kokosovih orehov. Farmerji so začeli uporabljati za fa posel dresirane opice in niso hoteli ustreči povišanju plač lačnim ljudem. V državnih rudnikih smaragda v južnoameriškem mestu Muzo v Kolumbiji dela 900 rudarjev pod najprimitivnejšimi pogoji, v navzočnosti strojníc. Delovna sila človeka se izrablja na najkrutejši način. O higiensko zaščitnih merah ni govora. In vendar je tam najmodernejša operacijska dvorana z rentgenskim aparatom in kirurgi, ki opravljajo operacije delavcev. Toda ne pri tistih, ki bi pri delu zboleli, nego onih, ki so jih osumili, da so požrli diamantno zrno. Spretni kirurgi vzamejo potem iz razrezanega želodca pogoltneni smaragd...

Tudi kokoši so zaposlene v tem rudniku. Te zobljejo drobna zrna diamantov. Njih se seveda ne sme ubiti brez navzočnosti ravnateljstva. Po svojem mesu pripadajo sicer indijancem, toda njih želodčna vsebina je last države.

V zadnjih osmih letih je bilo v USA uničenih 900.000 vagonov pšenice, 150 tisoč vagonov riža, 6.000.000 svinj, 600 tisoč krav, 20.000.000 ton mesnih konzerv, 900 milijonov bušlov koruze in 300 milijonov funtov tobaka, velike količine sadja, povrtnine in mleka. Sam postopek tega uničevanja je stal 928 milijonov dolarjev! Še danes je tam 9.000.000 brezposelnih, ki nimajo kruha.

Mnogi so predeli na zemlji, ki jim je kava nedosegljiv luksuz. Toda v zadnjih 10 letih je bilo samo v Braziliji pometanih v morje, požganih kot kurivo za lokomotive ali predelanih v gnoj 66 in pol milijona vreč najboljše kave samo zato, da se prepreči padec cen temu pridelku na borzah... Na isti način je bilo pred osmimi leti uničenih v Argentini 550.000 ovnov, v Južnoafriški uniji 500 tisoč glav govedí, na Holandskem 200 tisoč krav-molzníc, na Kubi 33 milijonov ton sladkorni., v USA 10 milijonov ton bombaža. V Budimpešti so pred tremi leti zlihi v Donavo velikanske množine mleka, da bi zaradi preobilice ne padla cena. Po svetu trohni v silosih 650 mi-

lijonov bušlov pšenice, v Aziji pa strada več 100 milijonov Kitajcev, od katerih jih umre vsako leto nad 100.000 zaradi pomanjkanja kruha...

In ko se je v letošnji hudi zimi primenilo, da sta v Radvanju pri Mariboru odpadli zaradi hudega mraza mlademu brezposelnemu trgovskemu pomočniku obe nogi, so ljudje v istem času opazili na prelazu v Tuškancu v Zagrebu gospo-

skega psička, obutega v čevlečke, narejene nalašč zanj, da uboga živalca ne ozebe...

V časih, ko se celo opice in psi predpostavljajo ljudem, ne moremo govoriti o pravicah in dostojanstvu človeka. Pa pri tem niti ne spominjamo furije vojne in njenih posledic.

Tako »Varaždinske Novosti« v svojem uvodnem članku z dne 6. t. m.

Tudi Rodezija v Afriki je poslala Angležem svoje čete na pomoč

Dakar, zahodna vrata v črno celino

Na zahodni obali Afrike, pri Cap Verdú leži mesto Dakar, vhodna vrata v prostrano Francosko zahodno Afriko. Tu je vojaško oporišče, letalsko in paroplovno izhodišče za plete in plovo v Južno Ameriko ter izhodna točka za potovanje po dobrih cestah v notranjost Afrike. Dakar je središče misijonskega dela francoske kolonialne akcije, gospodarskega in trgovskega prometa.

Važnost Dakarja kot strateške in prometne točke je v zadnjih letih zelo narasla. Ceste v notranjost se stalno gradijo, tu se vkrcata na ladje kavčuk, les, kakao, kokosovi orehi, kožuhovina, ko-

ruza, olje in bombaž. Tu sem prihaja evropski dovoz vseh potrebščin za črno prebivalstvo in belce. Povprečno osem milijonov registrskih ton znaša nosilnost ladij, ki se ustavljajo letno tu. Tako je Dakar tretje največje francosko pristaniško mesto, pred njim sta Marseille, Le Havre, Chorbouurg že zaostaja za njim. Je najpomembnejše pristanišče Afrike, od tod dobiva Francija vprav zdaj velike množine prepotrebnih surovin.

Odkar je 1935 dobilo mesto še veliko letališče za mednarodno progo iz Evrope v Južno Ameriko, je na vrednosti še mnogo pridobilo.

Pozor vegetarijanci, trava se vam obeta

Ameriška družba za kemijo je te dni dokončala svojo letno konferenco v New Yorku, katere se je udeležilo 3500 učenjakov iz vseh delov sveta. Razpravljali so o raznih novih kemičnih razkritjih, posebno obširno pa o najnovejših poizkusih za praktično uporabo trave.

Po mnogih referatih je bilo ugotovljeno, da se utegne kmalu uvrstiti tudi tra-

va med ljudska živila, ker vsebuje izredno veliko vitaminov. Šest kilogramov trave vsebuje več A- in B- in C-vitaminov kot 170 kg sadja, največ pa ima vitamina A, ki, kakor znano, služi za okrepitev živčevja. Tako se vsekakor revnim slojem obeta cenena hrana, zlasti v polletnem času. Kako se pa bo ta travnata jed pripravljala, da bo užitna, o tem pa učenjaki ne povedo ničesar...

Prirodne lepote Patagonije odkrivajo

Z znanstveno odpravo se je vrnil iz Patagonije v Buenos Aires prof. De Agostini. Prodril je v doslej nepoznani svet med čilensko pdivinco Ayles in Magaloesovo zemljo. Blizu jezera San Martin je odkril orjaški slap reke Pascua. Vodopad je dolg en kilometer ter se spušča po pečinah v višinski razdalji 200 m. Pri tem proizvaja vodno silo, ki bi zadoščala za elektrifikacijo vse Južne Amerike.

Odprava je tudi dognala veliko razliko med južnimi in severnimi Cordiljeri

Južne Amerike. Predvsem padejo v oči veliki ledeniki in globoko zarežani fjordi na obali. Nad 400 km daleč so gorski grebeni pokriti z večnim ledom. Na stotine ledeniških rek šumi v doline, k jezerom in morju.

Vrhunci gora ne segajo preko 3500 m, imajo pa vprav alpsko razvito pokrajinsko sliko. Strahotni so tod zimski viharji, pomladi pa močno pokanje lomečih se ledenikov, ko zapuščajo obale ledene gore in plovejo dalje po morski gladini.

Drevesa, ki dajejo kruh in mleko

Angleški naravoslovec Wallace pripoveduje o sagovi palmi, ki raste na Novi Gvineji. Drevo daje v višini 20 čevljev in debelini 5 čevljev 900 sagovih povesen, iz katerih prirede domačini 1800 hlebcev. Pet teh hlebcev zadošča za prehrano odraslega domačina na dan.

Glasoviti geolog Leopold v. Buch pa pravi, da je raslo na Kanarskih otokih drevo z belo skorjo, katerega listi so se

vsak dan dve ali tri ure pred sončnim vzhodom orosili. Jel je padati od njih rahel dežek ter se spodaj zbiral v studenček. Okrog vršičev teh dreves je bil vedno majhen oblček.

Najbolj čudno od teh dreves pa je v Venezueli rastoče »mlečno drevo«, ki zraste 15 do 23 metrov visoko. Če že narežemo v deblo, že priteče iz njega mleku podoban sok, ki je celo gostejši in pol-

nejši od živalskega. Smetana iz tega mleka ima 1 odstotek več surovega masla, pol odstotka več kazeina, albumina in fosfatov, pa manj sladkobe. Iz čebelinemu vosku sorodne maščobe delajo domačini sveče. Na zraku se to mleko zgosti v nekak sir.

Bombniki na paro

Že leta 1932. so napravili v San Franciscu v Ameriki poizkus, da bi namesto eksplozivnih motorjev uporabljali tudi pri vojnih transportnih letalih motorje na paro. Nemški inženir Huttner je te motorje izpopolnil in prvi poizkusi so pokazali, da so letala s parnimi motorji zelo uporabna posebno tam, kjer je treba v največji tišini prepeljati padalce v sovražno ozemlje in jih tam izkrcati. Ker pa imajo ti motorji za zelo tankoslušne prisluškovalne aparate še vedno nekaj šuma, spremljajo po navadi parna letala drugi avioni z eksplozivnimi motorji, med katerih hrupom se posadka prvih letal varno spusti na skrite kraje sovražnega zaledja. Tako se obeta parnim letalom še velika bodočnost v moderni vojni.

Borbo med orlom in kačo so opazovali v Krkojevcih pri Savskem Mostu. Orel je pograbil v skalovju dva metra dolgo kačo ter jo vlekel v višave. Moral se je z uporno plazilko znova spustiti na tla, kjer se je boj nadaljeval, dokler miso prihiteli kmetje ter obe živali z motikami pobili.

Kmetovi pomočniki in dobrotniki so mnoge ptice in druge živali. Nemci so izračunali, da bi morali koristnim živalcam plačati za njih letno delo: ščinkavcu 9, žabi 10, sinici, kuščarju, krto, krastaci 12, podlasci 20, ježu 23, sovi 27, lastavici 32 in netopirju 50 mark.

Navadno kurje jajce tehtata blizu 50, račje 70, gosje 150 gramov. Človek, ki potrebuje dnevno 2000 do 4000 kalorij, bi moral snesti na dan 24 do 53 jajc, kar je pa izključeno, ker bi tega ne prenesel želodec.

Nad 2000 duhovnikov ima Slovaška. Rimokatoliških je od teh 1310, grškokatoliških 233, evangeljskih 360, rabinov 106, duhovnov reformirane cerkve 30.

Nemške bojne ladje so opazili na odprtem Atlantiku. »Daily Mail« piše, da je angleška admiraliteta izdala nalog, izslediti jih. Mnenja so, da se je ladjam posrečilo, prethotapiti se skozi blokadni obroč.

Jadrnice s kovinskimi jadri iz zlitja aluminija in magnezije so začeli graditi v San Franciscu v USA.

— Glej, glej, kako se danes polžu mu-di! Najel si je avtotaksi, da bo prej na cilju...

Kje so živele prve ribe

Prirodoslovce že od nekdaj zanima, ali so prve ribe, sploh prvi vretenčarji živeli v sladki ali v morski vodi. Po lastnem prepričanju bi zanesljivo rekli, da so prve ribe živele v morju. To zaradi obilice rib, še bolj pa, ker v morju žive še danes najmanjše in tudi najenostavnejše živalce.

Natančna raziskavanja in naplavine okamenin najstarejših rib so dva severnoameriška raziskovalca napotila do istega zaključka. Če je okamenina, ki so jo našli, naplavina sladke ali morske vode, lahko doženejo na različne načine: posebno pa po raznih fosilijah. Po najdbah okamenelih rib, ki so zelo malo podobne drugim fosilijam, se zdi, daje izhodišče vseh rib sladka voda. Tudi iz svojstva okamenin lahko marsikaj sklepamo. Iz raziskavanj obeh ameriških raziskovalcev U. S. Romerja in B. H. Groveja spoznamo samo dve dejstvi: iz okamenin sklepajo, kako so se s časom ribe razmnoževale, hkrati pa so spoznali, da so v silurju in v pradedovski dobi živele samo sladkovodne ribe. Pozneje so se pa ribe razmnožile tudi v morju.

VOJVODINJA GLOUCESTERSKA

Je prevzela nadzorstvo oskrbe ranjenčev v Central Hospital Supply Service v Londonu

Ženski kotichek

Ne razburjajte se po nepotrebem!

Odkar je zadelo del Evrope obzalovnja xvredno medsebojno klanje, je pač verjetno, da ne živimo več tako mirno in brezkrbno, kakor smo doslej, saj to tudi življenjske prilike mnogo težje in slabše. Ni pa nikjer zapisano, da bi morali zaradi tega izgubljati glavo, si po nepotrebem samo na počlaga bujne domišljije razburjati živcev. Toda človek je pač takšen, da takoj vsako stvar raztegne in posploši. Ko se je pred leti čitalo, da je v neki državi dobila deklica lepro ali gobavost radi uživanja južnega sadja, so takoj pričeli pri nas vsi temeljito umivati južne sadeže ali pa jih sploh niso uživali, kajti bili so trdno uverjeni, da morajo sicer vsi oboleti na gobavosti zato, ker je pač nekje obolela ena deklica. Poprej pa ni nihče niti mislil na to bolezen, ali pa jo sploh ni poznal. In končno se je izkazalo, da vzrok obolelosti sploh ni bil resničen. Ravno tako je z našim ljudstvom: ker divja vojna nekje, je torej njim samo po sebi umljivo, da mora nastati tudi pri nas, pa četudi bi jo bilo treba iz trte izviti — kakor da bi si jo želeli.

Ker je torej bujna domišljija itak že dovolj razvita imajo razni podpihivalci in hujskači lahek posel, njih edini cilj pa je v tem, da uživajo v zmedenosti drugih. Moški še itak ne nasedajo tako tem »muholovkam«, pač pa ženske. No, saj se ni

čuditi, je pač znana stvar, da so mnogo bolj lahkoverne. Slišijo neko čenčo, ki jo je spočel kak zlobnež, jo v svoj razburjeni domišljiji malo povečajo, posledica je pa ta, da kupujejo jermenje, kočice, nahrbtnike in slično, spravljajo perilo, sukanec in šivanke, samo, da bodo lažje

bežale, kadar bo potrebno. Če jih pa vprašaš, zakaj bi bežale in kam bi bežale, pa ne vedo povedati ničesar.

Čemu taka neumna nasedanja in pripravljaj. Pusti cule pri miru in raje skrbi, da bo tvoje stanovanje vedno v brezhibnem stanju, potem boš v slučaju, da bi ti res trebalo kam bežati, že vse pravočasno našla. Takšne priprave pa te samo begajo, da sama ne veš prav zakaj. Živi pametno in raje razmišljaj o tem, kako bi v slučaju potrebe domovini koristila, ne pa bežala. Če bi domovina morala računati samo s takimi ljudmi, ki bi bežali, potem bi res slabo izhajala. Pogum in vera v mir naj napolnjujeta tvoje misli.

Nekoliko o usodi čevljev

Moda je res zelo iznajdljiva gospa, ali bolje rečeno, zelo iznajdljivi so tisti, ki motlo ustvarjajo. Če živiš po načelih mode si dama, če pa ne pa nisi dama. Tega se nežni spol dobro zaveda. Zavedajo se pa te ženske slabosti tudi tisti, ki modo diktirajo, zato dobro živijo. Čim ustvarjalci mode opazijo, da neki modni predmeti ne grede več na debelo v prometu, je to znamenje, da imajo posamezne dame tega že dovolj v zalogi, toliko so pa vendar uvidevne, da je treba vsako stvar vsaj nekoliko obnoviti, dokler je moderna. To pa modnim diktatorjem ni kakor ne ugaja, zato modo kar čez noč temeljito izpremenijo. To, kar je bilo večeraj še moderno, danes ni več. Včerajšnja velika moda mora v kot, če hočeš ostati doma. To pa ni takšna težava, kajti česa pa človek ne naredi v navdušenju. In navdušenje za najnovjšo modo je pri ženskem svetu vedno silno veliko.

Tako je zadnje čase tudi pri ženskih čevljih. Čevlji so nekoč za dolga razdobja obdržali z malimi spremembami eno in isto modo. Modne izpremembe so veljale le za obleke in klobuke. Sedaj so se

pa modni tirani spravili še na čevlje. Toliko časa oboževane francoske (visoke) Pa kaj to, moderni so in zato so lepi.

Odstranimo navlako iz stanovanja

Ko si mladi ljudje ustvarijo svoje ognjišče, svoj dom, imajo v stanovanju le to, kar resnično rabijo. Takrat je v stanovanju najprijetnejše, ker vlada v njem lep red, vse je novo, vse uporabno, nikjer ni nič odveč, nič nam ne dela nepotja. Tekom let pa se prične zbirati v stanovanju vsa inogoča in nemogoča ropotija. To so razni zastareli, pokvarjeni, polomljeni in iz katerega koli vzroka nerabni predmeti. Namesto, da bi jih takoj odstranili, jih shranjamo po škatlah, predalih, omarah in raznih kotih. Koliko prave ropotije je v stanovanju spoznajo ljudje šele takrat, ko se po 10 ali 15 letih skupnega življenja selijo v drugo stanovanje. Nekateri so vsaj ob takih prilikah toliko pametni, da vso to navlako izločijo, nekateri se pa z njo vred selijo v novo stanovanje in jo tam še pomnožujejo.

Jutri bo pa prišla nova moda in bodo na mah postali silno grdi. Svet se izpremenja in mi se izpreminjamo v njem in z njim.

pete je danes prava zapostavljena stari na v primeri z lepo oblikovanim »kopi-tom« ali kako naj imenujem čevlje, ki nimajo med peto in podplatom nikakega presledka. Če bi nam bil to spako kdo pokazal pred par leti bi se smejali ali pa mislili, da je to kak ortopedski cevliji, danes pa je to najmodernejši in najokusnejši čevljarski izdelek, ki ga kupuje mlado in staro, ne glede na pretirano ceno teže obuvala. Pa kaj hočemo, ko se nam pa zdi lepo, zato ker je moderno. Nekateri eksemplarji so celo tako čudovito izdelani, da spominjajo od zadaj na kos pohištva (pa brez zamere), celo precej starinskega pohištva.

Pa to še ni vse, kar je na teh čevljih zanimivega in od silne privlačnega. Pravi efekt napravijo šele barve. Pisanke, pirhi ali liščki — to bi bili najprimernejši pivekvi za to najnovjšo obuvalo. Nekateri pari pa lahko že kar tekmujejo z ameriškim kolibrijem.

Kuhinja

Gobe v ječmenčku. Prevri in takoj odcedi četrt litra namočenega ječmenčka, ga na novo zalij s 3 litri tople vode, osoli in počasi kuhaj. Posebej praži v 8 dkg surovega masla ali masti (kateri si pridala zrezanega peteršilja, čebule in strok česna) 2—4 pesti na listke zrezanih in poparjenih gob. Ko si gobe četrt ure pražila, potresi s ščepom popra in žlico moke; ko se nekoliko zarumene, jih prideni ječmenčku in kuhaj vse skupaj še četrt ure.

Dober žarkelj. Vmešaj 12 dkg surovega masla, 12 dkg sladkorja, 2 rumenjaka in eno jajce. Ko si 15 minut mešala, prideni 56 dkg moke, tri desetinke litra toplega mleka in 2 dkg droži, ki si jih raztopila v 2 žlicah toplega mleka, žlico sladkorja in nato osoli.

Vse narahlo zmešaj in stepaj 15—20 minut, prideni še drobno zrezano lupino polovice limone in pest rozin; testo stepaj še neka; minut. Stepeno testo stresi v pomazan model, ki ima v sredini cev, in ga postavi na gorlo, da vziđe; pomaži z jajcem ali smetano in peči v srednje vroči pečici 1 uro.

Telečji vampi v obari. Telečji vampek pomelko skuhaj v kropu ter ga zreži nato na drobne rezance. Razgrej žlico masti, deni vanjo žlico moke, in ko blede zarumeni, prideni pol žlice drobno zrezane čebule, strok česna in zelenega peteršilja ter še mešaj, da se zarumeni; nato prideni zrezani vampek, parkrat premešaj in zalij s pol litra tople vode, prideni vejico majarona in debel, na kocke zrezan kuhan krompir z vodo vred, za noževno konico popra, košček limonove lupine in sol. Ko vse skupaj 10 minut vre, prideni kisa po okusu.

Pepel od drv je zelo dobro gnojilo za vrt in vinograde. Večina rastlin, posebno zeljate vrste, oslabi, če zemlja ne dobi h gnojni tudi še pepela. Isto velja tudi za sočivje ter celo za nekatere cvetlice. To so rastline, ki potrebujejo mnogo kalija; tega pa je v živalskem gnoju prav malo. V jeseni potresi zemljo in korenine trt in mladih dreves s pepelom, pa tudi pozimi, ko sneg skopni; zdaj spomladi je tudi važno. Če poleti potrosiš s pepelom, zamoriš s tem mrčes. Trte potrebujejo mnogo kalija, ki ga vsebuje pepel.

Križanka št. 77

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I									
II									
III									
IV									
V									
VI									
VII									
VIII									
IX									
X									
XI									
XII									
XIII									

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. bajeslovna kraljica; II. veliko azijsko jezero; bombaž; III. moško ime; pripadnik izumrlega naroda; IV. narobe predlog; romanski spolnik; V. angleško ime; velika riba; VI. medmet; velika posoda; zaimek; VII. nasebina; vrač; VIII. oporišče; IX. del kolesa; X. kemičen proces; XI. bolgarski pisatelj in politik; XII. zaimek; pripadnik starega slovanskega naroda; XIII. staro božanstvo; reka v Bosni; kratica propadla države.

Navpično: 1. mesto v Jugoslaviji; narobe deli telesa; 2. stara boginja; nebeška hrana; 3. poljska rastlina; oblika vode; 4. prst; redka snov; 5. antičen; 6. mesto v Birmi; ptice; 7. slovenski skladatelj; mesto v severni Afriki (fonetsko); 8. evropska država; prerok; 9. ameriško mesto; prometno sredstvo.

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

18 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

»Fantje, bodite vendar pametni. Mar si kdo misli, da sem zares...»

»No, nikar ne govori... Vemo, kako... Nas ne preslepiš!«

»Bahal se vendar ne bom! Ali naj vam morda lažem kot Vanka?«

To sem jim povedal tako resno, da sem vse zmedel. Kasneje me je vprašal Vanka Bolševik zaupno:

»Vlado, povej resnico! Nikomur tega ne povem. Rajši poginem kot bi komur zoli kaj črhnil!«

»Kaj hočeš vendar?«

»Kakšna je Bombina?«

»Veš kaj?« sem mu rekel. »Vedno sem mislil, da si neumen. Sedaj pa vidim, da si zares popolnoma neumen. Če bi rad vedel, kakšna je, jo vprašaj!«

Ko je prišla Bombina na skedenj, je veselo pozdravila fante. Vsi so naju opazovali. Tudi ona se je veselo šalila kot običajno ter kokerjala. A jaz — kot navadno — sem molčal. Fantje so se čudili. Celo Jožefa sem ukanil. Pozneje me je spraševal o zadevi.

»Kako ti je bilo pri Bombini?«

»Prav dobro.«

»Velja za greh, kaj?«

»Za sto grehov!«

8

Ze drugi teden počivam. Primerila se je nesreča. Naše krdelo se je razbilo. Vračali smo se brez blaga. Srečno smo prešli vsa nevarna mesta in se bližali mejji. Ko smo bili blizu Olišinke, so z leve udarili strelji in kriki. Trofida je zaval na desno. Bili smo tik na mejji, kjer so se vlekle pregraje bodeče žice. Ko smo šli ob pregraji in iskali primernege prehoda, so skočili proti nam rdečearmejci. Na slepo smo morali zbežati v temo. Ostal sem sam. Bežal nisem daleč. Legel sem na tla, tik ob žico. Ko so me nehali zasledovati, sem brez težav prelezal na drugo stran bodeče ograje.

Vrnil sem se domov, toda Jožefa nisem našel doma. Do jutra ga ni bilo. Opoldne pa sem izvedel, da so ga ujeli med žico, iz katere se ni mogel dovolj naglo izmotati. Jutri ga odpeljejo v Stolpec. Ker so ga tokrat ujeli že drugič, utegne dobiti za tihotapstvo nekoliko mesecev. Lahko pa je zadovoljen, da ni padel v roke bolševikov. Poleg njega so ujeli tudi Buldoka in Kitajca. Njima bo težje, ker so ju zajeli na sovjetski strani. Slavik je pripovedoval, da so morda Buldoka ubili ali ranili; tekel je za njim, po strelu je padel fant na tla in zastokal. Slavik ga je moral zapustiti, ker se

je moral sam rešiti. O Kitajcu pa nihče ni nič vedel; zajeli so ga bojda na sovjetski strani, ker se doslej še ni vrnil...

Bolek Komet mi je predlagal, naj vstopim v slavno Brebikovo krdelo, s katerim je hodil, odkar so zajeli Trofido. Ni mi bilo do tega. Čakal sem, kako se bodo stvari razvile. Denarja sem imel precej, več ko petsto rubljev, kajti za blago, ki ga je prodal Saša Vebli pri Sovjetih, sem dobil štiristo dvajset rubljev. Za delom se mi torej ne mudi. Bolek Lord pa mi je rekel, da bo zbral novo krdelo in ga vodil namesto Trofide. Baje je o tem že govoril z Bergerjem.

Posedal sem doma. Hela je šivala. Janinka je kot navadno spet kaj klepetala — jaz pa sem pil čaj. Govorili smo o Jožefu, ki so ga prepeljali v Stolpec. Tu so se nenadoma odprle vrata in v sobo je vstopil Alfred Alinčuk. Ko je opazil mene, je zmračil čelo. Verjetno doslej ni vedel, da stanujem pri Jožefu Trofidi.

Alinčuk se je pozdravil s Helo in Janinko, nato pa se je naglo obrnil k meni. Ponudil mi je roko. Z eno roko sem prijel čašo, v drugi sem imel kos kruha, in rekel sem mu, ne da bi mu segel v roko:

»A, to ste vi? Ne bom vas pozdravil, ker že odhajam!«

Hela naju je začudeno pogledala. Janinka je posmrknila v nosu in dejala ne navadno resno:

»A, seveda! Čemu bi se pozdravljala, ko se je treba ločiti? Tudi jaz se s Helo nikoli ne pozdravljam!«

Pograbil sem kapo in zapustil Alin-

čuka in Helo, ki me je spremljala z začudenim pogledom.

Šel sem k Saši Vebli. Rad bi spet videl Felo, a je ni bilo doma.

Pozdravila sva se. Saša je stal ob mizi in si na jermenu brusil britev.

»Kaj veš novega?« me je vprašal.

»Nič dobrega. Jožefa so ujeli...«

»Vem, vem, Fantje so pripovedovali, da je Buldok mrtev, kar pa ni res. Prestrelil so mu nogo in ga odpeljali v Minsk.«

»Od kje to veš?«

»Vem!«

Saša je prenehal brusiti britev, jo najprej poskušil na roki, nato pa z jezikom prešel ostrino. Seveda je bila tmenitno nabrušena, odložil jo je ter se pričel milti.

»Ne hodiš čez mejo?« me je vprašal Saša, skrbno si mileč brado.

»Ne.«

»Zakaj?«

»Ne mudi se mi... Kdo bi se toliko gnal...«

»Prav imaš. Delo ti ne uteče. Če ne boš imel dela, pridi k meni. Zdej pa uživaj. Prijatelj, od dela crkavajo konji!«

Pričel se je briti, napenjajoč z jezikom upad obraz.

»Kam nameravaš?« me je vprašal.

»K Petriku Filozofu sem namenjen. Neko knjigo mi je obljubil. Mimogrede sem se oglašil pri tebi.«

»Imenitno. Pojdeva skupa. Uro moram nesti v popravilo... on pa stanuje pri urarju.«

(Dalje.)

Turnir za prvenstvo Prage

Prvenstvo Prage je bilo vsako leto med praškimi šahisti poseben dogodek, ki ga je spremljalo veliko zanimanje. Običajno je na turnirju sodelovalo po nekaj mojstrov. Letošnji turnir je bil v tem oziru nekoliko zaostal. Razen znanega majorja Hromadke, so se udeležili prvenstvenega turnirja le močni praški amaterji, dočim so ostali mojstri kot Opočenski, Zita itd. ostali ob strani. Turnir je tudi dal prvaka kot se je pričakovalo. Prvenstvo je osvojil z dobro igro major Hromadka s 7 in pol točke, sledijo Katjetov 6, Runza 5 in pol, Thelen 5, Kubanek in Prokop 4 in pol, Rejdal 4, Njemeček 3 in pol, Kalar 3 in Dvorsky 1 in pol točke.

V glavnem turnirju je zmagal s 6 in pol točke Schmidt.

Iz prvenstva turnirja objavljamo nekaj partij.

74. Collejev sistem

Beli: Dvorsky Črni: Rejdal

1. d4, d5 2. e3, e6 3. Sbd2, c6 4. Ld3, f5 (beli si je pripravil Collejev sistem, toda črni ga je pariral s Stonewallom) 5. Sf3, Sf6 6. Se5, Sbd7 7. Sd3, Ld6 8. 0-0, 0-0 9. c4, Se4 10. b3, Tf6 11. Sxd7? (beli sam pomaga črnemu napadu. Izpad Tf6 ni tako nevaren kot se zdi, zato bi beli mogel mirno nadaljevati z razvojem lovca na b2), Lxd7 12. Se5 (beli odvzame s tem svojemu kraljevemu krilu najvažnejšo obrambo), Th6! 13. f3, Dh4! (beli menda tega ni pričakoval. Zdjaj ne more vzeti nobene napadene figure. Na 14. fxe4 bi prišlo Dh2+ 15. Kf2, fxe4 in lovec na d3 je izgubljen itd.) 14. h3 (žalostna poteza, toda edina. Belo kraljevo krilo je le še ruševina), Lxe5 15. dxe5 (tudi Lxe4 bi ne za- leglo), Sg5 (grozi Sxh3+, 16. gxh3, Dg3+ itd.) 16. Dc2 (16. De1 ne gre radi Sxh3+ itd.), Dg3 17. Tfd1, Sxh3+ (lepše bi bilo Sxf3+ 18. Kf1, Txf3!) 18. Kgl, Sg5 in beli preda.

75. Caro-Kann

Beli: Runza Črni: Njemeček

1. e4, c6 2. d4, d5 3. Sc3, dxe4 4. Sxe4, Lf5 5. Sg3, Lg6 6. h4, h6 7. h5 (bolje je Sf3), Lh7 8. Sf3, e6 9. Ld3, Lxd3 10. Dxd3, Ld6 11. Se4, Sf6 12. Ld2, De7 (bolje je Dc7 z dvojno kontrolo polja e5) 13. 0-0-0, Sbd7 14. Sxd6 (izsiljeno, sicer pride črni do tempa po Sxe4, Dxe4 in Sf6), Dxd6 15. Db3, 0-0-0 16. g3 (priprava za Lf4), Dc7? (dama se tako docela odtegne iz igre) 17. Da3, a6 (črni je že moral oslabiliti svoje krilo. Nekoliko bolje bi morda bilo b6) 18. La5, b6 19. Ld2, Db7 20. Lf4, Sd5 21. Ld6, b5 22. Sd2, S7f6 23. Le5, Sb6 24. Df3, Td5 (tale izlet s stolpov je kriv poraza) 25. De2, Thd8 26. b3, Sbd7 27. c4!, Tf5 38. Ld6, bxc4 29. Le7, Tg8 (na cxb3 30. axb3, Tg8 31. Kb2 in

32. Ta1 bi črni prav tako ne imel nobenih izgledov) 30. Sxc4 (grozi 31. Sd6+, zato tudi črni ni mogel igrati Te8), Se8 31. Td2, Sb6 32. Le5, Sd7 33. g4!, Tf4 34. Ld6, Tf6 35. Se5, c5 36. Thd1! (kvaliteta ne more uteči. Sxe5 ne gre radi 38. dxe5 z grožnjo 39. Td8+), Db4 37. dxc5, Sxe5 38. Td8+, Kb7 39. Dxe5, Txf2 40. Db8+ in črni preda, ker pride na Kc6 mat v dveh potezih 41. Tc8+, Sc7 42. Txc7+ mat.

76. Sicilijanka

Beli: Kubanek Črni: Rejdal

1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, Sc6 6. Le2, g6 7. Le3, Lg7 8. Sb3, Le6 9. f4, Sa5? (ta poteza je na mestu šele po rohadu, ko ima skakač prostor na e8) 10. e5!, Sxb3 11. exf6, Sxa1 12. fxg7, Sxc2+ 13. Dxc2, Tg8 14. Ld4, f6 15. De4, Dc8 16. 0-0, Kf7 17. Lf3, Te8 18. Te1!, Lf5 19. Dxb7, Tab8 20. Ld5+, Kxg7 21. Txe7+, Txe7 22. Dxe7+, Kh6 23. Dxf6 in črni preda, ker sledi v naslednjih štirih potezih mat: n. pr. 12... Dd8 24. Dg7+, Kh5 25. Dxf7+, Kxg4 26. Dh3+, Kxf4 27. Dg3+ mat.

Dve partiji iz Leningrada

Iz dvokrožnega turnirja štirih mojstrov, ki je bil letošnji spomlad v Leningradu, je naslednja partija:

78. Španska igra

Beli: Abramov Črni: Iljin Zenevskij

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0-0, Le7 6. Te1, b5 7. Lb3, d6 8. c3, 0-0 9. h3, Sa5 10. Lc2, c5 11. d4, Sc6 12. Sbd2, Db6 (običajno se tu igra 12... Dc7) 13. d5, Sd8 14. Sf1 (beli bi lahko tudi poskusil z načrtom 14. a4, Tb8 15. axb5, axb5 16. b4, c4 17. Sf1 s sledečim Le3 in podvojitvijo stolpov na a liniji), Se8 15. Sg3, g6 16. a4, Tb8 17. axb5, axb5 18. Lh6, Sg7 19. Sd2, f6 20. Db1 (takoju 20. b4), Sf7 21. Le3, Dc7 22. b4, c4 23. f4 (beli prepušča nasprotniku polje e5, da se sam utrdi na d4), exf4 24. Lxf4, Se5 25. Tf1, Ld7 26. Se2, Ta8 27. Sd4, Db7 28. Db2, Sh5 29. Le3, Se5 30. Txa8, Txa8 31. Ta1, f5 (prezgodaj; beli pride do močne igre na kralj. krilu. Črni bi se moral zadovoljiti s pozicijsko igro in poskusiti z 31... Ta6 in 32... Da8) 32. Kh2, Sxc4 33. Sxc4, fxe4 34. Lxe4, Lf6 35. Ta2, Sd3 36. Da1, Le5+ 37. Kgl, Txa2 38. Dxa2, Lf5 (dosledno toda nevarno nadaljevanje, da dobi kmeta d5) 39. Lxf5, gxf5 40. Sxf5, Lxc3 41. De2! (beli napad postane sedaj silovit), Se5 (kuvertirana poteza, s katero krije črni neposredne grožnje; verjetno je, da bi bilo boljše 41... Kh8) 42. Dc2! (beli prede matno

mrežo), Lxb4 43. Sh6+, Kf8 (na 43... Kg7 dobi beli s 44. Df5, De7 45. Dc8) 44. Df5+, Kc8 45. Lg5, Dd7 46. Df6, Sg6 47. Sf5, Da7+ 48. Kh8 in črni preda, ker sledi mat v nekaj potezih. — (Glose. Ragozin.)

79. Nimcovičeva obramba

(Iz turnirja za prvenstvo Leningrada 1939)

Beli: Kuzminih Črni: Budo

1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, Lb4 4. e3, b6 5. a3, Lxc3+ 6. bxc3, Lb7 (tu se navadno igra 6... c5 z nadaljevanjem Sa5 in La6 ter napadom na kmeta c4) 7. f3, d6 8. Ld3, e5 9. e4, Sc6 10. Sge2, De7 11. 0-0, 0-0-0 (zanimiva ideja; črni noče kratko rohirati, ker bi se preveč izpostavil belemu napadu) 12. Le3, Sa5 13. Sc1, De6? (bolje je 13... c5) 14. d5, Dc7 15. c5! (to taktično možnost je črni spregledal; skakač sedaj ne more na c5), dxc5 16. c4 (grozi 17. Ld2), La8 (na 16... La6 bi utegnil beli igrati 17. Ld2!) 17. a4, Sb7 18. a5! (beli ne sme dovoliti a7-a5), Sxa5 19. Ld2, Sb7 20. Txa7, Kb8 21. Da4, Sa5 22. Lxa5, Dd7 (na 22... Kxa7 bi sledilo 23. Lxb6+, Kxb6 24. Sb3 itd.) 23. Da3, Kxa7 24. Lxb6+, Kxb6 25. Sb3, Dc8 26. Dxc5+, Kb7 27. Db5+ in črni preda. — (Glose Kuzminih.)

Sah iz Egipta

Danes med drugim še partija iz Egipta. Poglejte jo! Videli boste, da tudi v deželi faraonov ne igrajo slabega šaha. S turnirja za prvenstvo Egipta je:

70. Saragosska otvoritev

Beli: R. Harari Črni: Ibrahim Jussuf

1. c3, d5, 2. d4, Sf6 3. Lf4, e6 4. Sf3 (otvoritev, ki jo je takoj po svetovni vojni na turnirjih propagiral španski mojster Juncosa. Po njem oz. njegovem rojstnem kraju je dobila ime »Saragosska otvoritev«. Sam Juncosa je na tem mestu običajno nadaljeval 4. Sd2 in 5. Sg3), Sbd7 5. Sbd2, Le7 6. Dc2? (prva kal poraza, v tej poziciji spada dama na e2), c5 7. e3, a6 8. Ld3 (ker beli lovec ne more ostati na diagonali b1-h7, bi bilo boljše samo Le2, ali pa a2-a4), c4 9. Le2, b5 10. e4, Lb7 11. e5, Se4 12. Sxe4, dxe4 13. Sd2, f5 14. h3 (grozilo je g7-g5 in f5-f4), 0-0 15. Tgl, Sb6 16. g4, Sd5 17. Lh2, e3! 18. Sf3, exf2+ 19. Kxf2, Lh4+ 20. Lg3, fxd4 21. hxg4, Lxg3+ 22. Txd3, (na Kxg3 bi prišlo Tf4 z grožnjo Txd4+), Dh4 23. Tag1, Txf3+! 24. Lxf3, Tf8 (grozi druga žrtev 25... Txf3! 26. Kxf3, Sb4+ itd.) 25. Ke2, Dh2+ 26. Tf2, Sf4+ 27. Kf1, Sxg2 28. Dxd2 (beli je sedaj menda izven nevarnosti; črna dama se mora umakniti na h6, ali pa zamenjati na g2, v obeh slučajih bi imel beli dokaz povoljno pozicijo. Toda kot strela z neba sledi zadnji udarec) 28... Dxd3!! (rafiniran način, kako obereš svojega nasprotnika za celo figuro) in beli si je menda

dejal: »Alah je tako hotel!« in nato preda! Ad »Dve partiji — —

TURNIR V KIJEVU

Koncem maja je pričel v Kijevu večji turnir ruskih mojstrov, ki je nekaj izločilni turnir za vstop na letošnji turnir za prvenstvo SSSR, ki bo pričel septembra v Moskvi. Na turnirju v Kijevu sodelujejo mojstri Alatorcev (Moskva), Bondarevsky (Rostov na Donu), Goldberg (Leningrad), Grečkin (Stalingrad), Dubinin (Gorki), Zurovnicki (Baku), Kajej (Celjabinsk), Kasparjan (Erivan), Konstantinopolski (Kirjev), Makagonov (Baku), Pogrebinski (Kijev), Stolberg (Rostov), Chavin (Kijev), Čehover (Leningrad).

BOTVINNIK-RAGOZIN 4:2

Že v maju je pričel v Leningradu na 12 partij določen match med prvakom SSSR Mišo Botvinnikom in mojstrom Ragozinom. Iz poročil, ki smo jih mogli doslej dobiti, je razvidno, da Ragozin ne bo kos nadmočnemu Botvinniku. Po prvih šestih odigranih partijah je razmerje 4:2 v prid Botvinnika. Malo verjetno pa je, da bi utegnil Ragozin v drugi polovici matcha nadoknaditi izgubljene šanse. V prihodnji rubriki bomo po možnosti postregli šahistom tudi z nekaterimi partijami iz matcha.

BRZOPOTEZNI TURNIR

V četrtek sta odigrala Sah. sekcija Železničarja in SK. »Vidmar« brzopotezni turnir na osmih šahovnicah. Turnir je organiziral in vodil marljivi načelnik S. s. Železničarja g. Knehtl. Ker Ss2 ni utegnila nastopiti v najmočnejši postavi je SKV dosegel visoko zmago v razmerju 42½:21½. Revanzni turnir bo predvidoma v petek, 14. t. m. ob 20 v prostorih Železničarja.

Š. Sahovska tekma med SK Ptujem in SK Mursko Soboto, ki je bila preteklo nedeljo v Ptuju, je končala z neodločenim rezultatom 3 : 3. Za SK Ptuj so zmagali Sirec Albin, Ivan Socer in Švab Herald.

Sahovski klub Vidmar

V torek je bil brzopotezni turnir za prvenstvo junija, ki je dal naslednji rezultat: Gerželj 8, Nosan in Peče 7½, Kuster in Ketiš 7, Senekovič 6, Lukeš F. in Lukeš B. 4, Reinsberger 3, Karlo 2 in Cafuta 0 točk.

Turnir za klubsko prvenstvo

V torek, 11. t. m., prične turnir za klubsko prvenstvo. Za turnir se je doslej prijavilo 12 igralcev, in sicer Čertalič, Gerželj, Kukovec, Kuster, Lukeš Franjo in Lukeš Božo, Marvin, Nosan, Peče, Reinsberger, Rupar in Senekovič. V torek bo žrebanje in koj nato prvo kolo. Dotlej se morejo prijaviti še drugi igralci.

ki so zelo visoka, a rode zelo majhne plodove; nekako tako velike, kakor so naše divje češnje. Prav ti mali sadovi so pa za tamkajšnje slone najboljše sladčica. Ker sloni ne morejo plezati po drevesih, si pomagajo na ta način, da drevesa, ko dozori njihov sad, izrujejo iz tal, jih položijo na tla in potem obirajo drobne jagode. Zelo smešno je gledati te velikane, kako s svojimi dolgimi rilci obirajo tako majhne sadove, kajti obirali jih morajo po cele dneve, da se vsaj malo nasitijo z njimi. Pri tem pa sloni seveda uničujejo drevesa, da jih je vedno manj.

mačke. Čudno, da ni rekel, da sem preprosto Cankarja prepisal?! Mislim, da kolikor toliko poznam Cankarja, vendar mi o kakem njegovem »Sosedovem mačku« ni nič znanega. Gospod, dober poznavalec Cankarja, je gotovo spregledal »Ceneta«, o katerem sam priznam, da je nehoče napisan pod vplivom Cankarjevega Kurenta. Dotičniku vljudo priporočam, da se »še bolj pogloblje v Cankarja. Mogoče še najde kakšno »gorastno odkritje«.

I. Adamič.

VSEM BOJEZELJNIM DUHOVOM!

V zadnjem času prejemam vrsto kritik in polemik. Naši mladi prijatelji bi radi pričeli v naši prilogi srdito medsebojno bitko, seveda vsaj za »nkrat« — hvala Bogu — še ne z meči, ampak s peresi. Nekateri kritike in polemike so tako dolge, da bi mi napolnile vse štiri strani in ne bi ostalo nič prostora za drugo. Nič ne rečem, bojevitost je morda simpatična, kar je dokaz mladostne vere, toda »Večernik« za mladino ni za take boje primerno prizorišče. Ko imamo na svetu že toliko krivih bojišč, imejmo vsaj v tem kotičku mir! Zato sem sklenil, da ne bom objavjal več ne kritik in ne odgovorov na nje. Slovesno »razglasim vsem bojevnikom premirje in mir. Zapik!

Urednik.

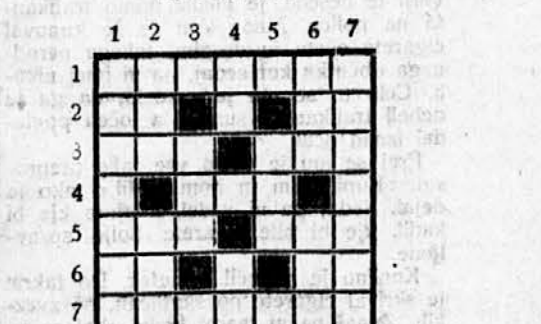
KRALJ KAMELEONOV

Kameleon je kušar velikosti našega zelenca, je pa sicer pohlevna živalca, ki lovi le muhe na svoj lepljivi jezik. Njegova posebna lastnost je, da spreminja barvo kože. Kameleonov je več vrst, kralj vseh pa je na Madagaskarju živeči, do en meter dolgi kameleon.

MOJEMU KRITIKU!

Z ozirom na zahrbtno »kritiziranje« nekoga odgovarjam: Vsekakor za dotičnika, sam dobro ve, kdo je, ni častno, če človeka zahrbtno napada! Zakaj mi v obraz ne pove svojega mnenja, tako o »Grčič« (objavljeno v »Večerniku«), kakor o »Sosedovem mačku«. Zelo sem tudi radovoden na tiste »tri kritične točke« o »Grčič« in sem osupel nad »popolnim vplivom« Cankarja v »Sosedovem

Križanka

Vodoravno: 1. najlepša in najsrečnejša doba; 2. vzklik, kazalni zaimek; 3. vodna žival, konec mize ali česa drugega; 4. merilo; 5. domača žival, najvišje bitje; 6. predlog, ponujalnica; 7. prebivalec italijanskega mesta.

Navpično: 1. slovensko mesto; 2. žensko krstno ime, oblika glagola, ki pove, naj gremo; 3. gora na Hrvaškem; 4. predlog, staroslovjanska pijača; 5. dal-matinski otok; 6. števniki, osebnih zaimek; 7. vozilo, ki vzbuja posebno na Mariborskem tednu obilo zabave.

UGANKA

Celice gradi, a ni zidar, sulico ima, a ni žandar. Kdo je mar?

RESITEV ZADNJE KRIZANKE

Vodoravno: 1. starina; 2. ar, ir; 3. Vis, sla; 4. tli; 5. njo, kri; 6. je, aj; 7. Amerika. — Navpično: 1. Savinja; 2. tri, jem; 3. sto; 4. ra, ar; 5. sik; 6. Nil, rak; 7. Arabija.

Rešitev zadnje uganke: pisalni stroj.

»Večernik« za mladino

Leto 2 Maribor, 9. junija 1940 Štev. 23

VPRAŠANJE

CRTOMIR KOBANOV

Zdaj bojni krik prenesa svet in v krvi tone ljudstva cvet.

Požganih mest selišč, vasi na tisoče v nebo štrli.

Zakaj, čemu? sprašujem se, razum odgovora ne ve.

Zakaj, čemu? Za sen utvar? Doklej bo človek še barbar?

MOJSTER IZ CHICAGA

VLADKO KOS

Vročje kitajsko sonce je pripekalo na leno reko Kiang, ki se je motno svetilkala. Njene valove je rezal počasi majhen skuner. Ladja je bila evropsko opremljena, toda na njej so se vozili sami Kitajci, ki so se vračali s plantaž na vzhodu. Na sprednjem delu se je nastaljal na ograjo postaven mož s sivo brado in malimi, lokavimi očmi. To je bila velika osebnost Lo-Ti iz Nankinga, guverner pokrajine in izvrsten špekulant. Njegova obleka je sicer izdajala vse, samo lopova ne.

Z zadovoljstvom je zrl proti malim otokom sredi reke, ki so se izmotavali iz megle, obdani z visokim trstičjem. Iz zamišljenosti ga je predramil ladijski telegrafist:

»Visokost, važnok!
Izročil mu je brzjavko.
»Chicago, Secret servicee...«
Na ladj, ki je peljala potnika do Kiang, se je vozil tudi Fred Morgan, priznani gangster.

»Izročite ga takoj konzulatu v Šanghaj!«

Velika osebnost se je smehljala in si gladila brado. Konzulat ima denar, mnogo, mnogo svetlih dolarjev. Z njimi je mogoče lepo živeti.

Tedaj je skuner privozil v trstičje sredi meglenih zelenih otokov. Počasi je brnel stroj. Nenadoma je planil v tišino krik. V trstičju je završalo. Z bliskovito naglico se je pojavila velika skupina čolnov. Približali so se skunerju, na kljun je priletela vrv in prvi napadalec so bili že na njem. Na krovu je nastala zmešnjava. Kitajci so se krčevito oprijeli zakrpanih vreč, v katerih so imeli zaslužek svojega dela na plantažah. Mornarji so tekali sem in tja in stroj je nehal delovati.

Lo-ti se ni več smehljaj. Prekleto. Hitro je izginil sen o dolarjih in namesto njih so mu roparji prišli na glavo. Prvi razbojniki so bili že na krovu, in trenutek nato so se z lokij in bati v rokah vrgli na kulije. Ti so padali kakor snopi, toda njihovi prsti so se še vedno zarivali v vreče.

Razbojniki so bili slabo oblečeni, skoraj goli, a bilo jih je mnogo. Končno so opazili tudi Lo-Tija. Od začudenja so odprli usta, da so se jim brki čudno povsilili. V enem samem trenutku so pla-

Film

Hollywood bo iskal v Evropi nove igralke

Ko je pred nekaj meseci veliki hollywoodski filmski režiser David Szelnick iskal nositeljico glavne ženske vloge v svojem filmu „Gone with the Wind“, ni mogel najti primerne ženske. Pregledal je nepregledno vrsto filmskih zvezdnic v Hollywoodu od Norme Sherer do Lorette Young, od Claudette Colbert do Ann Sheridan. Pa nič! Ni in ni mogel najti pripravne zvezdnice za glavno žensko vlogo v omenjenem filmu. Nato je slavni režiser pregledal še neskončno dolgo revijo starov „druge kategorije“ in statistinj, da bi morda med njimi našel nositeljico glavne vloge. Pa spet nič. Končno je odkril mlado Angležinjo Vivien Leigh, ki je nekolikokrat igrala manjše vloge s Charlesom Laughtonom. Hollywood je postal za eno zvezdnico bogatejši.

Iz navedenega izhaja dejstvo, da so kralji filma v Hollywoodu v resnih skrbih za naraščaj in predstavlja to najvažnejši problem filmske industrije. Slava na filmskem platnu namreč zelo hitro mine. Veliki filmski mogotci zelo točno vedo, kdaj se njihovi stari dosegli najvišjo točko priljubljenosti pri filmskem občinstvu in

kdaj jih je treba „vreči med staro šaro“, kakor se režiserji radi izražajo.

Zato so veliki filmski režiserji in ravnatelji filmskih družb na neprestanem lovu za novimi filmskimi igralci. Ker se ženske na filmskem platnu prej „obrabijo“, so določili 30 let za mejo, do katere je lahko ženska filmska umetnica. Redke so zvezdnice, ki to starost prekoračijo še pri filmu. Zato je vprav za igralke taka stiska v Hollywoodu. Podmladku filmske industrije posvečajo kar največjo pažnjo, vendar pa nimajo zaželenega uspeha.

V Evropi smatrajo razna lepota tekmovanja, modne revije itd. že skoraj za nemoralno, kar v Ameriki baš zaradi pomanjkanja zvezdnic čisto drugače tolmačijo. Režiserji in filmski kralji ne zamude niti ene lepote tekme, niti ene revije, ker upajo, da bodo tam našli nove filmske igralke. Zato obiskujejo najbolj zakotne kabarete in druge nočne lokale, manjša in zelo mala podeželska gledališča, razne zabave in vse prireditve, na katere prihaja zlasti mladina. Od časa do časa se jim le posreči odkriti lepo dekle, ki je pripravljena nastopiti kariero filmske igralke. Zato zdaj ne velja več trditev, da je težko priti k filmu in da je treba za to protekcije. Treba je izpolnjevati samo vse pogoje, ki jih stavi sodobna filmska tehnika in treba je ustrezati okusu razvajenih gledalcev. Nič drugega. Zato lahko vsakdo postane filmski igralec ali igralka. Iz Hollywooda sporočajo, da bodo priredili režiserji še pravo gonjo za igralci v Evropi, ker se vedno drži dejstvo, da daje Evropa filmski industriji največ lepih žena.

Zakaj je navezana filmska industrija na „uvoz“ igralk iz Evrope? Tako bo morda

MARIKA ROEKK

vprašal radovednež in trdil, da ima Amerika dovolj lepih žensk. Res je to, vendar je tam njihova lepota standardizirana. Danes se češče ameriške žene po zgledu Grete Garbo, jutri posnemajo v vsem Loretto Young in nato spet Annabelle. Hollywood pa potrebuje nove tipe, ki drugače izgledajo kakor današnji filmski star. In takšnih je še največ v Evropi. Zato, naše čitateljice, pazite, filmski lov na lepe žene se bo skoraj tudi v Evropi pričel! Morda boste poklicane v filmski raj, za katerim hrepenite.

Hollywoodski rekordi

V Hollywoodu je dvoje vrst rekordov. Eni so rekordi zvezdnic in zvezdnikov, ki menijo, da so se pretegnili, če igrajo v eni sezoni pet ali šest vlog, druga vrsta rekordov pa so rekordi Clifia Sauma.

Mr. Saum je statist, vendar pa ni povsem navaden statist. Vsaj v eni stvari ne, Saum je nastopil že v mnogih filmih. Rekord je v tem, da je že 23 let zaposlen pri Warner Bros filmski družbi. Sicer ni zaslužil milijonov, kakor je to navadno pri filmskih zvezdah, pač pa je videl neštivilna mesta, srečal mnoge ljudi in doživel mnogo šal.

Mr. Saum mnogo potuje, seveda v filmskem smislu. Poglejmo samo njegov dnevnik preteklega tedna. V ponedeljek je bil v Texasu, kjer je igral nekega malomeščana, kako maha „z bogom“ Rosemary Laneovi, ki je namenjena v New York k nekemu smimanju.

Naslednjega dne je bil bogataš na nekem prekomorskem parniku z Marle Oboron, Georgeom Brentom in Pat O Brianom pri snimanju filma „Til We Meet Again“. V sredo je igral lastnika plantaže v neki južnoameriški državi. Plesal je v neki kabaretski sceni filma „Torrid Zone“ z Jamesom Cagneyem in Anno Sheridanovo.

Kar pumni se Saum peča s filmom in gledališčem. Navajen je vonja po šminki in ne more si predstavljati udobnejše mize za kosilo ali večerjo od zaboja v igralški garderobi. Mr. Saum je v vseh filmskih pogledih svojevrsten rekorder v Hollywoodu, pa naj bo to zaradi igranja ali doživljanja.

SPENCER TRACY IN NANCY KELLY (MGM)

GERALDINA KATT (naša rojakinja)

7 zapovedi za domišljave bahače

Slavni filmski igralec Erol Flynn je igral v svojem zadnjem velikem filmu „Morski volk“ vlogo domišljavca, bahača, človeka, ki hoče biti pred vsem svetom posebno važna figura. Ker si je dobil pri tej svoji kreaciji velike izkušnje, je sestavil za takšne ljudi, ki so radi domišljavi in ki sami sebe na vse pretege hvalijo, 7 zapovedi:

1. Izprsi se kar najbolj, prekrižaj roke in razkoračeno stoj. To te bo napravilo večjega, kakor si in boljšega, kakor si sam misliš, da si.
2. Pri hoji delaj velike korake. To bo napravilo videz, da imaš sedem milj dolge čevlje, kar te bo napravilo nadčloveka.
3. Povzdigni glavo, izprsi se in povleči trebuh, kajti človek z okroglimi rameni in trebuhom ne more biti domišljav.
4. Ne bodi domišljav doma, ker ti ne bo hvalisanje nihče verjel.
5. Ne mahaj z mečem, bičem ali kopalnim kostimom v tesnem prostoru, kajti domišljavec potrebuje prostora.
6. Svoje hvalisanje hrani za posebne prilike. Nič ne zaleže hvalisanje v nedeljo zjutraj na vrtu ali v soboto zvečer v kopalnici.
7. Končno si zapomni: domišljavec ni za las boljši od tistega, ki mu veruje.

niti po njem. Toda tedaj se je pojavila iz okna kabine bela roka s samokresom, ki je pričel sipati ploho svinčenk na pirate. S pokanjem strelav se je pričel mešati krik bežečih ljudi, ki so prav tako hitro, kakor so prišli, tudi zopet izginili. Samo čofotanje vesel med trstičjem je še odmevalo skozi meglo. Motor je zopet zabnel. Kuliji so pobirali po krovu raztresene srebrnike.

Težak vzdih je planil iz prs velike osebnosti in rumeni obraz je postal še za spoznanje bledejši. Potem so zaskripala vrata, in preden je stopil velik, plečat, elegantno obleden možič z na oči potisnjenim klobukom. Te oči so zrlje v svet dobrodušno in prav nič ne lopovsko. Obraz je bil nabran v zadovoljne gube, ki so izdajale človeka, kateremu gre vse po sreči. Priklonil se je in pozdravil Lo-Tija.

Velika osebnost mu je podala roko. Pri tem je padel v vodo počasi se vrteč bel listič: brizjavka iz Chicaga...

II.

Noč v Sanghaju. Na jasnem nebu so drhtele zvezde, na mirnem morju so se lesketale luči, rdeče, zelene, rumene... Lahen vetrič je vel od vzhoda. Valovi so se zibali sem in tja kakor po taktu sladke godbe iz hotela na obali. Hotel-ske luči so se igrale z njimi.

Noč na Vzhodu je sladka, težka, skrivnostna. Na terasi ob morju sta sedela ob šampanju dva moža: sivobrati Lo-Ti in mladi Fred Morgan. Zadovoljno sta trkala s čašami, a njune besede se v hrupu godbe in plesa niso slišale.

»Ne bom vam tako kmalu pozabil rešitve, mister Fred, Sicer bi se pa dalo

dobro zaslužiti.« Pri teh besedah se je primaknil Lo-Ti čisto blizu Fredu: »Da, mnogo! Vi ste mojster. Roparji, ki ste jih danes pregnali, imajo na odhodnih otokih veliko zakladnico. Vodi jih neki skrivnostni človek. Toda midva bi jih zmogla. Mojster, zaslužiti se pravi po naše ugrabiti.«

Fred ni odgovoril. Zrl je nekam daleč po tistem morju. Potem se je hipoma spremenil, kakor da bi se bil nečesa domislil, in se sklonil niže. Njegov obraz je postal trd.

»Velja, spoštovani gospod!« Lo-Ti, ki nikakor ni mogel skriti veselja, je znova napolnil čaši.

»Torej moj načrt: Jutri zvečer se odpraviva s spremstvom na ribji lov.« Dalje so postale njegove besede tako tihe, da jih ni bilo več mogoče slišati.

Opolnoči sta se dvignila in se odpravila po obrežju. Luči na morju so skoraj ugasnile. V ozadju je težala noč kot temna gmeta. Hladen veter jima je zavel v obraz. V srcu velike osebnosti so se znova oglasili večno oboževani dolarji.

Fred se je nato kar na lepem obrnil. Izza drevesa se je dvignila senca kulija in spet utonila v temi. Amerikan se je odtrgal od spremljevalca in planil za prikaznijo. Ulico v bližini je razsvetljeval rdeč lampijon opijske kadišnice. Za njim oglom je pravkar izginil ogleduh. Fred je planil za njim, a je hip nato obstal. Stal je ob morju. Na levi in desni je vladala tema. Nejevoljen je hotel oditi, a tisti trenutek je opazil na tleh bel list. Pobral ga je in hotel prečitati. Zaman. Vtaknil ga je v žep in se napotil dalje. (Se bo nadaljevalo)

doza. Odprl jo je ter ponudil Vladu. Ta je stegnil roko ter vzel cigareto, ko da se to samo po sebi razume.

Danilo je tedaj ponudil še Ivanu. Ta se je začudil in od začudenja ni vedel, kaj bi storil, končno pa se je zavedel ter odklonil. Ona dva pa sta si prižgala; modrikasti dim se je jel viti okoli njunih glav.

Ivanu so oči med pogovorom vedno uhajale na prijateljevo roko, ki je nekoliko bahaško držala cigareto med kazalcem in sredincem. Do takrat še neznan misli so se mu podile po glavi. Onadva pa sta se mu čudila, ko je včasih preslišal kakšno vprašanje, ali pa go-

voril ves raztresen o kaki stvari, ki ni imela s pogovorom nič skupnega.

Končno so se poslovili; vsak je odšel proti svojemu domu. Ivan je na vse drugo pozabil, samo na cigarete je mislil. Poskusil se je teh misli otresti, pa so se mu vedno znova in znova vračale, nazadnje pa jih ni niti več zavračal in nenehoma je mislil na cigarete, na modrikasti, lahki in dišeči dim. »Kar šel bom in si jih bom kupil,« je sklenil.

Tako je tudi storil. Drugi dan, ko se je vračal od popoldanskega pouka, je stopil v trafikko. »Za dva dinarja „lbar“, prosim, pa male vžigalice!« Ko je izgovoril te besede, je gledal mimo trafikanta na police. Mnogokrat je že kupoval cigarete očetu in drugim, takega nerodnega občutka kot sedaj, pa ni imel nikoli. Celo to se mu je zazdelo, da ga je debeli trafikant s sumom v očeh pogledal iznad očal.

Prej se mu je zdelo vse tako preprosto. »Kupil bom in bom kadil,« tako je dejal. Sedaj pa ni vedel, kdaj in kje bi kadil, kje bi bile cigarete boljše spravljene.

Končno je napačil trenutek. Do takrat je skrival cigarete po škaticah, po zvezkih. Zunaj pa ni maral kaditi; bal se je, da bi ga kdo videl. Starši so odšli proti večeru v kino in sam je ostal doma. Ko se je preprčal, da so že daleč in da se več ne vrnejo, je zaklenil vrata in z rokami, drhtečimi od pričakovanja, privlekel na dan cigareto. Sedel je, da bi bolj užival. Nato si je prižgal in potegnil prvi dim. Pričakoval je dehtečega vonja, dobrega okusa in česa podobnega. A namesto tega ga je zapeklo v goltancu, kašelj ga je prijel in v obeh so se mu nabrale solze. To je bilo grozno razočaranje. Potem pa je mislil, da bo morda pozneje bolje in se je premagoval, da je pokadil celo cigareto. A tedaj mu je postalo vroče. Ko se je dvignil, se je komaj obdržal na nogah. Opetekaje se je šel k oknu na čisti, hladni večerni zrak ter slo-nel tam ves onemogel. Ko je potem spil še nekaj kozarcev vode, mu je odleglo. Prezračil je kuhinjo, ostale cigarete pa vrgel v ogenj, ki je še tlel v štedilniku. Kar odleglo mu je, ko jih je zajel plamen. Ze ob pol osmih se je odpravil spat, še pred vrnitvijo staršev, ker se je bal, da ne bi mogel prikriti svoje razburjenosti, in oni bi nazadnje še zaslu-till, da nekaj ni v redu.

Od tistega dne dalje se ni več zmenil za tobak.

O, mati draga...

ZOFIJA BREITENEKNER

O, mati draga, moja mati, kako te ljubim, tvoj otrok; ko zdaj od rodnega grem praga, sem reven ves in ves ubog.

V tujem mestu, v tujem domu brez tebe, mati, ni mi sreče, zato naj tvoji blagoslovi povsod me spremljajo goreče.

Srce je tvoje pravi žar, ljubezni večne je oltar, o moja mati draga!

Moja bolest

TONIK

Slovenec sem, Jugoslovian, Slovan. Slovenska mati mi je dala življenje in rasel sem med zelenimi gozdovi in rodinimi polji. Rastem še in živim z našim narodom. Življenje pa mi je še vedno skrivnostna uganka.

Srce mi gori v ljubezni do našega naroda; prisluskujem slovenski besedi in zaslutil sem v njej neusahljiv studenec, ki žubori krasne melodije.

Vzljubil sem svoje brate in sestre slovenske krvi.

In nenadoma mi je legel na srce težak kamen. Zagledal sem med nami bitja, ki so zatajila svojo kri. Odurna, kruta in brez srca so se mi zazdela. Slovenska beseda jim je le lajanje psov, slovenski narod — narod sužnjev. Težko mi je postalo, ko sem jih zagledal med nami, ko so zatajevali največjo svetinjo — materin jezik. V stisnjeni pesti sem razločil Judežev srebrnike.

Z žalostjo in jezo hkrati sem se obrnil od teh nesrečnih bitij; potolažil pa sem se s tem, da bo prišel čas, ko bodo ta bitja spregledala in zavrgla Judežev plašč.

Tokrat bo sonce posijalo še topleje in bo razgnalo sivo meglo okoli mojega srca.

SLADKOSNEDNI SLONI

V Sudanu v Afriki, v bližini Abesimije, rastejo neka posebna tropična drevesa,

TOBAK

ANČIČ

Dolgo, morda že več kot eno uro sta sedela na križišču Vladu in Ivan ter govorila o vsem mogočem. Tedaj, ko sta se ravno mislila raziti, sta zagledala vajuca Danila, ki je bil od obeh nekaj starejši. Pristopil je in napeljal pogovor na nogomet. O tem se je dalo precej govoriti in kmalu je nastal živahen razgovor.

S počasno kretnjo je segel Danilo v žep. V roki se mu je bleščala cigareta

Zanimivosti

Sedmorica, ki je prekrasila duševni obraz človeštva

Revolucionarni duhovi: Galilei, Luther, Rousseau, Darwin, Marx, Freud in Einstein

Sedem revolucionarnih duhov je izprevrilo svet v temeljito novo smer: Galilei, Luther, Rousseau, Darwin, Marx, Freud in Einstein. Ideje, ki so jih ti proklamirali, še niso osrečile zemljane, lahko pa človek zaradi njih ponosno dvigne glavo. Bili so morda glasniki resnice, toda njihov plod je bil zastrupljen.

Galilei je smatral sebe za središče vsega. Sonce in luna sta vzhajala samo zaradi njega, nad zemljo je bil raj, pod njo pa pekel. Človek je imel brezsmrtno dušo, pred Bogom je bil enak z vsakim kraljem.

Še preden je Galilei uničil stare pojme o fizičnem vesemirju, je zrušil Luther moralni vesemir človeštva. Ko je obesil na vrata katedrale svoje teze, je uničil edino avtoriteto, ki jo je priznaval tedanji zahodni svet. Voltaire se je rogal pobožnim ljudem, Danton in Robespierre sta dokazala svetu, da lahko tudi kronane glave padajo pod giljotino.

Luther je uničil mednarodni moralni zakon, ko je pa nastopil Rousseau s svojim »prirodnim človekom«, »plemenitim divjakom«, je zrušil pojem osnovnega greha, na katerem je v glavnem slonela vsaka vlada. Postavil je namesto tega osnovno dobroto človeka, ki je ni bilo. Rousseau je tako rekoč pripravil francosko revolucijo, ki je kasneje dala tudi Lenina in Stalina. Gesla svobode, bratstva in enakosti so zgrešila marsikje cilj, namesto tega je zavladala tiranija, hujša od najstrašnejših trinogov starih časov.

Komaj se je svet pomiril z novimi nauki, je nastopil Darwin, ki je skušal prepričati svet, da ima človek iste prednike kakor opica. Primoral je človeka k spoznanju, da je tako rekoč le neka vrsta nadopice. Takšen nauk je prinesel človeku spet krutejši udarec, kakor izgon Adama iz paradiza.

Karl Marx in njegovi učenci so odstranili pojem lastnine. Osiromašil je ta nauk nekatere bogatine, ni pa obogatil revnih. Reduciral je standard družbe na najnižjo raven. Bogastvo je postalo zločin, osebna lastnina — tatvina.

Ko je Freud odkril notranjost človekovega jaza, je bil to velik intelektualni uspeh. Toda za kulisami spoznanja je postala materina ljubezen, zaljubljenost mladeniča in dekleta, tovariško prijateljstvo, nebeški kakor pozemski Eros sa-

mo maska, ki skriva v sebi polimorfno perversnost. Galilei je vzel ljudem njihov ponos, Luther moralni zakon, Rousseau moralno disciplino, Darwin božansko poreklo, Marx lastnino, Freud pa ljubezen. Ostal je človeku še abstraktni nauk. Fizika in matematika sta nam dajali možnost, da ne zgrešimo v svojih računih. Nastopil je Einstein in postavil tezo, da je vse na svetu relativno. Dve in dve ni več štiri, paralelne

črte so skrivenčene, čas in prostor sta prenehala obstajati. Izgubljeni smo v džunglah najneverjetnejših hipotez.

Človeštvo je vznemirjeno, trudno od poplave hipotez. Treba mu je neke stabilne filozofije, ki ne bo dovolila, da se civilizacija ruši po hipotezah, čeprav so te še tako sijajne. Treba je najti pot, ki bo povedla zemljane nazaj k moralni, ekonomski, zakonski, biološki, fizični, religiozni in duhovni absolutnosti.

Z vejami maskirani nemški tank čaka na povelje za nastop

Tvorec Panamskega prekopa umrl

V Parizu je v 83. letu starosti umrl Philippe Bunau-Varilla, francoski inženir, katerega neumorni delavnosti se imajo zahvaliti za izgradnjo Panamskega prekopa. Po dveh neuspeših in težkih gradbenih poizkusih je inženirju uspelo, na potovanju po Ameriki zainteresirati oblastva za prekop. Tako so USA 1902 zagotovile sebi na podlagi predloženih načrtov izključno upravo kanala. Leta 1903 je bil imenovan francoski inženir za ameriškega poslanika novoosnovane

države Panama v Washingtonu. Na tem mestu je skupaj s predsednikom Theodorom Rooseveltom izdelal načrte, ki so bili 15. avgusta 1914 kronani z uspehom.

Philippe Bunau-Varilla se je kot inženirski častnik udeležil svetovne vojne. Meseca septembra 1917 je bil težko ranjen. Toda 60-letni Bunau-Varilla je prebolel rano in živel še 23 let. Zdaj je legel v grob Francoz, ki je kakor njegov veliki rojak Lesseps zvezal vode dveh morij sveta.

Letalci so najdražji borci v vojni

Angleški listi pišejo o tem, katere vrste vojakov so najdražji za državo. Vsi so si edini v tem, da je danes dvakrat dražje vzdrževati divizijo vojakov na fronti kakor 1914—1918. Po njihovih računih stane hrana, obleka, plača, vzgoja, zdravljenje, prenočnina, potovanje ter državna podpora družini vpoklicanih na enega vojaka blizu 40.000 din na leto. Stroški za puške in drugi vojni material so znašali v prejšnji vojni blizu 38 tisoč din letno. Skupaj je tedaj stal en

angleški vojak v svetovni vojni 70.000 din letno.

Še dražji so letalci. V svetovni vojni je stal Anglijo en letalec na leto 150 tisoč din. Nekateri tipi letal so se trikrat, celo sedemkrat podražili v primeri z letom 1918. Danes stane vsak letalec Anglijo 500.000 din. Mornar nasprotno stane državo povprečno 130.000 din letno.

Vsa angleška vojska stane danes Angleže blizu 600 milijard din.

Magnetične mine - konjunktura v Indiji

Po londonskih poročilih se je zadnje čase nenavadno dvignila industrija v Indiji. V vseh indijskih pristaniščih vodi »Royal India Navy« velika dela za razmagnetenje ladij po znanem Gaussovem sistemu. Središče te industrije je Tangar. Toda Indija izdeluje v veliki meri že cestne valjarje, vlačilce, traktorje, lokomotive. Zdaj delajo tudi veliko ladje-

delnico za trgovinsko mornarico imperija. Posebna industrija se bavi s predelovanjem aluminija za angleško letalstvo, razne barve, laki, jermenje in obutev za vojake ter nadomestila za konopljo v obliki bombažne jute — vse to v polni meri dobavlja Indija iz najmlajših svojih podjetij.

Velika indijska Bengal Steel Corporation bo zdaj v stanu, producirati letno 200.000 ton prvovrstnega jekla. Velika Britanija se bavi z načrti, da dvigne indsko težko industrijo na raven, ki bo lahko zalagala vse predele imperija južnovzhodno od Rdečega morja.

Ali Nemčija lahko blokira Anglijo

S tem vprašanjem se bavi londonska »Defence & Economy Service«, ki pravi, da si je Nemčija s posestjo norveške, danske, holandske in belgijske obale zagotovila možnost večjih operacij na Severno morje in Atlantik. Ali bi Nemčija mogla s podmorniško in letalsko vojnjo predreti angleški obroč nad Severnim morjem ter s podmorniško vojnjo ogroziti zahodne obale Anglije? Se bo Nemčiji posrečilo, da izplove s svojimi vojnimi edinicami na Atlantik ter z njih odcepki ogroža pomorski promet imperija med Afriko in Ameriko? In da bi po vzoru na Norveškem zasedla

strategične točke ob španski, portugalski in afriški obali, od koder bi ogrozila angleško morsko plovo?

Na vse to odgovarjajo londonski krogi negativno, češ da je nemogoče, da bi nemška blokada zajela krog in krog Anglijo. Omenjajo usodo »Admirala von Spee« in pravijo, da bi se v takšnem primeru pač morala pokazati pred vrati v Atlantik, na Severnem morju tudi nemška mornarica in se boriti za prost izhod. V tem primeru da je pa »angleška mornarica dovolj močna, da bi tak poizkus zavrnila«.

Vse je treba preorati za setev. Tudi najbolj zapuščene planjave v gorah Škotske so postale plodna polja

Za vsakega otroka poseben tank! Tako je sklenila neka ameriška tovarna v Minneapolisu, kjer izdelujejo na tekočem traku miniaturne tanke za dečke. Naročil je toliko, da jih tovarna ne more sprosti izvrševati. Dečki bodo pri svojih igračkah, ki so popoln posnetek pravih tankov, imeli tudi maske.

»Prinesti moramo svobodo še vsem onim Slovakom, ki živijo pod tujo vlado«, je dejal v Ružomberku generalni tajnik Hlinkine stranke, dr. Kirschbaum.

— Dožnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Zaradi ene bolhe v zapor in bolnišnico sta morala dva češka delavca iz Schuttenhofena. Eden izmed njih je tovarišu ugovoril bolho in se norčeval iz njega. Ta je pograbil sekuro in udaril z njo tovariša, ki so ga morali prepeljati v bolnišnico, suroveža pa v zapor.

— Ali so tudi strahovi v tem gradu? — Trenutno ne, milostiva gospa je namreč odpotovala vmesto...

Cigaretnik za naglušce, poseben ustnik za kajenje cigaret in cigar je bil patentiran pred dnevi v USA. Izdelan je na principu, da se prenaša zvok tudi po kosteh lobanje do bobniča v ušesih.

Živ je zgorel v avtu pri Tatranskih Lomnicah 28-letni Aleksander Verdonič. Izgubil je oblast nad volanom in se za letel v brzovajni drog. Bencinski tank se je vnel, požar je do smrti opekel voznika, ki si težko poškodovan ni mogel pomagati.

74 šol je menjala v desetih letih 16-letna Miss June Hanke v Bostonu. Njen oče je trgovski potnik in na seljenju po USA, Mehiki in Kanadi mu je hči sledila. Prepotovala je tako 360.000 milj.

Alarm na fronti, sovražna letala prihajajo

Hvaležen berač

Bolničarka Aubert Thrasher v Detroitu, USA je bila nekega jutra zelo iznenađena, ko je prejela po pošti 11.000 dolarjev kot dediščino po neznanem moškem. Pred šestimi leti je nudila prvo pomoč nekem uberaču, ki ga je našla ranje nega na ulici. Vsega okrvavljenega ga je spravila v svoj dom, mu izprala in desinficirala rane, ga lepo obvezala ter mu dala še dolar na pot, da bo lahko prenočil v bližnjem hotelu.

Neznanec, ki se je legitimiral kot berač, se je ženski lepo zahvalil in odšel. Prej je še prosil, naj mu da naslov, da ji bo lahko ostal hvaležen. Potem ga bolničarka ni več videla. Zdaj je pa prejela volilo neznanega berača, ki ji je na smrtni postelji zapustil 11.000 dolarjev kot zahvalo za njeno plemenito srce.

RISALDER MUHAMED AŠHRAS vojak indijske vojske v Franciji, slikan na nedavnem obisku v Londonu

Ljubljana

Pet minut ljubljanske kavarniške konverzacije

Kavarna je polna. Reporter je sedel tja nasred, prisluškuje pogovorom pri okoliških mizah in si sproti zapisuje, kar ujame na uho.

Gospod (v krogu večje družbe): ... mislim, da ne prekršim nevtralnosti, če trdim, da je največji sodobni državnik prezident Roosevelt. Po duhu in srcu. Po vsem: po razboritosti, širokogrudnosti, ravnosti, poštenosti. In po svojem res človečanskem čutu. Recite, kar hočete, ali kdaj ste še od kakega posvetnjaka slišali take besede: Dan in noč prosim Boga za mir na tem ponorelem svetu... Apostolske besede, pravim, ki so bolj segle ljudem v dušo, kot vse drugo, in bodo ostale svetlo zapisane v zgodovini... Velik mož, kremenit značaj. In boste videli, ne bo svet propadel, rešil ga bo ta Franklin Roosevelt... (Trenuten zamišljen molk omizja.)

Pri drugi mizi (razlega profesor svojima damama): Amokec, pravim. Saj ste že kaj slišali o amoku? Besnilo pri Malajcih, kakor steklina. S krisem, bodalom, v roki teče po ulicah in pokolje vse, kar sreča, dokler ga ne pobijejo... Zgodovina menda hoče, da tak amokec...

Za mizo zadaj živahna dekleta. (Predmet: draginja. Gospe kritizirajo, da bi se naslovom lasje ježili)... vse poslati v konclogorje... Tukaj naj pride diktatura! Komisarje nastavit, a dobro plačane, ki se ne bodo dali... Moka tako draga! Pa je od lani še preostalo 25 tisoč vagonov pšenice, letos pa tudi ne kaže tako slabo... to je samo politika špekulantov, da lahko še bolj navijejo... V Novem Sadu je mestno poglavarstvo poklicalo tudi gospodinje... vse zaloge bodo prekontrolirali... V Zagrebu gre do cene dol, pri nas pa še zmeraj gor... V Mariboru je bila perutnina zmeraj tako poceni, zdaj je draga kot v Ljubljani... V Celju se ne da več živeti... Kaj delajo protidraginjski odbori? Samo podražiti dovoljujejo... oblastveno koncesionarna draginja... Sem brala, da se je na Bolgarskem življenje podražilo samo za 4 procente, pri nas pa za desetkrat toliko in še več. Tam so tudi železnice pocenili, da bi ljudje rajši potovali, in bodo več zaslužile... Pri nas pa jih hočejo podražiti; bodo vozili prazni vlaki... Ali ste že slišali, da...

Maksimiranje cen na trgu

Ker tudi gospodinje na deželi zelo zaimajo cene na ljubljanskem trgu, naj podamo tu malo pregleda o gibanju živinskih cen v Ljubljani, na podlagi zadnjega izkaza mestnega tržnega urada.

Da bo banova nardeba o maksimiranju cen, ki je imela samo namen cene ustajati, imela za posledico podražitev enih in drugih živil, to je bilo pričakovati. — Pred vsem so ljubljanski mesarji to nardebo razumeli tako, da morajo brezpogojno prodajati meso zdaj po teh uradno določenih najvišjih cenah, ne pa, da le smejo iti do teh najvišjih cen, lahko pa prodajajo meso tudi cenejše. Zagrebški mesarji so to tako razumeli in so po geslu »neka narod živi« sami prostovoljno šli s cenami izpod maksimalne tarife. — Ljubljanski mesarji, ti pa se, kakor rečeno, zdaj krčevito držijo paragrafiranih cen in ne popustijo niti za dlako. Na Slovenskem gre sploh vse strogo po paragrafi, paragrafi pa ne poznajo socialnih in drugih ozirov ne tega, kar se pravi »nobel biti«...

Tako je zdaj v Ljubljani goveje meso I. vrste, ki je bilo prej po 12 din sprednji del, zdaj po 14 din sprednji del. Zadnji del je po 16 din s 25% prikladne kosti. Govedina II. vrste, prej po 10 do 12, zdaj po 12 do 14 din, III. vrste prej po 8 do 10, zdaj po 10 do 12 din kg. Teletino pa je maksimiranje pocenilo za 2 din in je cena zdaj 14 do 16 din kg s priklado. Svinjina je tudi malo cenejša. I. vrsta 19, II. vrsta 17 din. Zato pa je dražja slanina in mast, prva je zdaj po 20 do 21, druga pa po 22 do 23 din kg. Ker sme biti v Ljubljani povrhi še za 1 dinar dražje, kar je maksimirano za vse kraje v banovini, so zdaj tudi pljuča 11 din (prej 10), jetra 15 din (prej 14), ledvice pa so maksimirane na 19 din, ko so prej bile dražje: do 22 din.

Kruh ima zdaj te-le cene: beli po 5,4,

Omizje za reporterjevimi hrbtom: ... Zdaj se lahko norca delajo, prej pa so sami največ begali ljudi... Kdo je prvi začel pripravljati kufre?... Po Dolenjskem je vse odano... V Šmihelu 2 sobi s kuhinjo 1200 din... Bodo vsaj na kmetih kaj zaslužili... že na samih arah. Jaz ne grem nikamor. Najbolj je človek varen doma... Gospod iz Maribora je pravil, da se tam ljudje nič ne vznemirjajo in se čudijo Ljubljančanom, kaj jim je... Z dežele pa tiščijo ljudje v Ljubljano... Svet čisto zmešan, sončne pege... Ali ste že slišali, da...

Glas od nekod: Velesejem je tudi odpovedan... kaj bo rekel Slamič?

Trije gospodje (stiskajo glave in besedujejo o visoki politiki): Cenzura, Pika, (Četrty je prisedel, temperamenten gospod):... premalo iniciative, pravim,

Pevska tekma v ljubljanski operi

Uprava ljubljanskega gledališča namerava ob sklepu sezone prirediti nad vse zanimiv in originalen večer v Operi in sicer — po vzoru Državne opere v Varšavi, kjer so na podobni prireditvi odkrili tudi pevca Jana Kiepuro — tekmovalni nastop pevec in pevk. V ta namen obvešča člane pevk in cerkvenih zborov širom Slovenije, kakor tudi vse, ki ljubijo petje, imajo lep glas in se žele posvetiti temu poklicu, naj se prijavijo do najkasneje 16. junija na naslov uprave Narodnega gledališča v Ljubljani. Vsak interesent naj sporoči svoj naslov in vsaj dve pevski točki, ki sta lahko umetni ali narodni pesmi, ali operni ariji, ki ju bo pel na tem večeru. Prireditelj bo

pogona, razgibanja duhov... tratimo dragoceni čas... Beograd—Zagreb—Ljubljana, kakor en sam živ plamen bi moralo to goriti in prešinjati vse... Priznam vladi dobro voljo, a delavcev manj ka... Politiki niso dorasli duhu in nalogam časa... Bojevniki naj bi spet stopili na plan, kakor leta 34... 70.000 nas je takrat že bilo... Sane Vidmar... Propagando, propagando! Poslušajte samo radio iz vseh držav: dan na dan udarna glasba... to žvižga, spodbuja, navdušuje... Pri nas vsega tega nič. Smrtni greh, da Maribor še zdaj nima odajne postaje. Ljubljana se tam ne sliši...

Vesel glas od nekod: Kaj nam pa morejo, če smo za kaj!

Teh misli je tudi reporter. Treba nam samo, da smo za kaj.

Proslava 10-letnice Sokola Ljubljana III.

V nedeljo, 2. t. m. je praznovalo sokolsko društvo Ljubljana III. desetletnico obstoja in plodovitega dela. V okviru proslave je priredilo društvo na predvečer 1. t. m. uspelo akademijo na telovadišču začasnega doma, ki ga je marljivo članstvo samo zgradilo. Po akademiji se je zbrala uprava k intimnemu večeru v počastitev kumice novega naraščajškega prapora, sestre Juste Zupanove in kuma br. Cirila Majcna.

V nedeljo popoldne je priredilo društvo javni telovadni nastop, združen z razvitjem novega naraščajškega prapora. Na častni tribunici smo opazili zastopnika di-

vizionarja, generalštabnega brig. generala in pomočnika komandanta divizije g. Kukavičiča, zastopnika g. bana, mestne občine, sokolskih organizacij in s. kumico in br. kuma. Častno zastopnik je bil oficirski zbor in vojska.

Po svečanem razvitju in govorih so oddelki z nastopom dokazali, da so pripravljene, duševno in telesno — vsak po svoji moči — služiti domovini in narodu. Telovadni del so zaključile vaje članstva, nakar so zbrani oddelki s prapori na čelu defilirali pred častno tribuno. Po uspelem nastopu se je razvila prosta zabava.

Cene drugih živil se v zadnjem času v Ljubljani znatno spreminjajo, pri speccerijah se je kava podražila na 96 din kg. Na trgu so jajca po 11 do 12 za 10 din, novi krompir še vedno po 7 do 8 din, stročjega fižola je šele malo in ga prodajajo po 20 din kg, poceni je samo solata, veliko glavo dobite že za 75 para. Črešenj prihaja že precej, a so še drage: 8 do 12 din kg.

Kultura

Gostovanja ljubljanskega baleta

Za sklep letošnje gledališke sezone je povabila naša uprava na tridnevno gostovanje balet ljubljanske opere pod vodstvom baletnega mojstra inž. P. Golovina. Nastopi so bili vse tri večere dobro obiskani in so pokazali znaten napredek, ki se pa kaže pretežno v tehničnem oziru. Stilno in idejno je ljubljanski balet usmerjen tako, kakor je bil od začetka, odkar ga vodi g. Golovin. Ta usmerjenost je stilno v prvi vrsti klasična, čeprav z mnogimi znaki evolucije v nove smeri sodobne plesne umetnosti, idejno pa romantična. Stilnih novotarij in idejnega revolucionarstva ni.

Kar bi mogli ljubljanskemu baletu zameriti je to, da je preveč kozmopolitski. Balet slovenske opere bi moral posvečati več pozornosti slovenski in nato južnoslovanski plesni folklori, na kateri bi lahko gradil dalje naš slovenski in južnoslovanski balet. Krivda za to pa seveda ne zadene toliko baleta samega, kakor tiste naše faktorje, ki bi bili prvi poklicani ustvariti za to potrebne temelje, a to so predvsem komponisti. Medtem, ko smo videli pri teh nastopih na ruski, češki in predvsem orientalski (Čajkovskega »Hrestač«, Goldmarkov

»Ples bajader«, Škrjančev »Arabski ples«, Dvořakov »Slovanski ples 10« in Adamčev »Smubitev« po tatarski suiti) folklori zgrajene balete, ni bilo na programu niti enega južnoslovanskega, kaj šele slovenskega.

Klasično in romantično navdihnjena orientacija baleta ljubljanske opere je ustvarila očito program, ki smo ga že videli. Iz istih temeljev izvira tudi tehnika, o kateri sem že dejal, da je na znatni višini in nas je marsikje presenetila. Nismo pričakovali tolike dovršenosti, dasi smo ponekod pogrešali večje lahkote. Sestava programa je nudila priliko za vpogled v koreografijo in izvajanje, za presojo skupin in solistov. Uvodne »Usodne napake doktorja Bartolax«, baletna enodejanka, so bile posebno pantominično zanimive. Simbolika je bila dobro izražena in poudarjena, dasi so bile med posameznimi nastopajočimi razlike. V Dusikovih »Modri roži«, »Veselem valčku« in še ponekod je bila klasika dobro pogodena. Drugod so bili poleg vsega omenjenega vidni še motivi, predvsem v orientalskih plesih, ki so dali večerom posebno noto.

G. Golovin je dober vodja, pedagog a tudi sam umetnik. Njegov krog pa

a ljubljanski mesarji so zares poglavje zase. Nezadovoljni z itak visoko maksimiranimi cenami mesa po banovi nardebi, so baje zdaj poslali banski upravi spomenico, v kateri postavljajo še višji cenik za vse vrste mesa in zahtevajo njegovo odobritev, če ne bodo prenehali s klavnjem in stopili v stavko. Ta je res dober! Upamo, da bo banska uprava v primeru, da bi mesarji svojo grožnjo uresničili, že znala najti potov in sredstev, da tako stavko v kali zatire in nauči kozjih molitvic vse take patriote, ki počejo razumeti, da današnji čas zahteva od vsakega posameznika nekaj. Če bi se pa le zgodilo, da bi ljubljanski mesarji dosegli dovoljenje za tako podražitev mesa, kakor jo brez vsakega upravičenega razloga zahtevajo, potem pa lahko zanesljivo računajo, da bo odgovor na to stavko oziroma bojkot ljubljanskih konzumentov. Vse ima svoje meje. Svaka sila do vremenja.

»Uspeh akcije za zimsko pomoč je praz zadovoljiv, kakor izkazuje poročilo, ki ga je podal mestni predsednik dr. Adlešič na seji mestnega sveta. Nabran je bil znesek 581.962 din, od katerega je bilo izplačanih brezposelnim 210.000 din zasluzka pri javnih delih. Tako bo preostalo še na razpolago nad 370.000 din za podporanje mestnih revežev v prihodnji zimi. Omeniti je, da je v korist zimске pomoči prirejeni veliki koncert dal čistega dobička 20.035 din, jubilejna razstava slikarja Srečka Magoliča, ki je prepustil 20 odst. čistega dobička za mestne reveže pa 6636.50 dinarjev.

Zvišane plače mestnim uslužbencem. Mestni svet je na svoji seji sklenil vsem mestnim pogodbenim uslužbencem in dnevničarjem zvišati plače s 1. majem t. l. Tako bodo prejemale zdaj samski uslužbenci in uslužbenke po 1000 din, poročeni pa 1200 din mesečno. Poleg tega prejemale poročeni uslužbenki z veljavnostjo od 1. maja za vsakega otroka do 16. leta starosti mesečno še 150 din.

Sprememba v občinskem svetu. Na mesto odstopivšega obč. svetnika prof. Silva Kranjca je bil izvoljen ravnatelj Josip Osana.

Pošljite otroke v Mežiško dolino

V Mežiški dolini, ki jo obrobajo Urška in Peca, se nahaja več prelepih krajev in skritih koticov, ki s svojim čarom vabijo in kličejo vse tiste, ki so željni miru, počitka, sonca in zraka. Tudi nad Prevaljami v Sv. Danjelu, ki leži 700 m visoko, spi med cvetočim sadnim drevjem, obkrožen s temnimi gozdovi »Počitniški dom Kola jugoslovenskih sester«, ki sprejema vsako leto pod svojo gostoljubno streho mladino na letovanje. Obrnjen proti jugu, s pogledom na Peco in vrhove Savinjskih planin, z razgledom čez koroško ravan nudi vse užitke planinske vasi. V domu skrbe sestre Kolašice za obilno tečno domačo hrano, naziželjice za zabavo in primerno zaposlitev. Pred hišo vabi bazen in sončna trta k osvežujočemu kopanju, k veselemu rajanju. Lastni gozdovi, polni borovnic, kličejo deco na zabanje. Vso to lepoto lahko uživajo obiskovalci 21 dni za ceno 365 din. Kolonije se pričnejo 1. julija. Pri glase sprejema in pojasnila daje Kolo jugoslovenskih sester v Mežici.

je točno določen. Zanimiva je bila v solih ga. Bravničarjeva, ki je nastopila v Škrjančevem »Plesnem motivu«, Čajkovskega »Pred pajkovo mrežo« in Dvořakovem »Slovanskem plesu«. Pokazala je znatno individualnost. Tehnično lep napredek kažejo dame Moharjeva, Remškarjeva, pa tudi Japljeva in Bracarjevi. Posebno zanimanje je dalje vzbudil g. F. Čarman, ki razodeva nedvomen talent in bi se utegnil še razviti v individualnosti, a tudi g. D. Pogačar je pokazal kvalitete. Vplesnost so pokazali skupinski nastopi; posebno v »Velikem valčku« se je baletni zbor lepo izkazal.

Nastope je spremljal orkester pod taktirko dirigenta ljubljanske opere g. Neffata. Njegovo dovršeno, a vendar temperamentno dirigiranje je doseglo, da je naš orkester igral polno in da je bilo ves čas čutiti prijetno povezanost med njim, solisti in zborom. Za uspeh nastopov gre g. Neffatu očito zahvala. Želeli bi si v prihodnji sezoni še nova gostovanja ljubljanskega baleta, a morda tudi zagrebškega in s kakim celotnim baletom.

Drobne mariborske vesti

Tramvaj avtobusi na progi Št. Ij

Včeraj popoldne je na Glavnem trgu vzbujal splošno pozornost veliki novi tramvaj avtobus, ki ga je dobila mariborska mestna občina. Kakor smo že poročali, je mestni avtobusni promet naročil štiri velike avtobuse, ki imajo obliko tramvajskih voz in so prav tako tudi urejeni. Velik, 8,50 m dolg, 2,45 m širok in 2 m visok avtobus ima motor 100 ks ter je v vseh ozirih zelo praktično izdelan in opremljen. Glavna posebnost teh tramvajskih avtobusov so: zadaj vhod, spredaj izhod. Zadaj je peron, kakor na tramvajih, kjer je prostora za najmanj 20 stojišč. Šofer je popolnoma ločen od potnikov in ima čisto posebno kabino. Njegova naloga je samo vožnja in upravljanje vrat, ki so na zračni pritisk. S posebnim alarmnim aparatom na gumb da sprevodnik šoferju znak za postanek ali nadaljevanje vožnje. Na dno znamenje pritisne šofer v svoji kabini na gumb in zračni pritisk avtomatično odpre zadnja ali sprednja vrata, kakor je pač potrebno. Voz je zelo širok in so sedeži na obeh straneh. Vseh sedežev je 18, med njimi pa je v sredini še prostora za 20 stojišč, tako da se lahko v tramvaj avtobusu vozi najmanj 58 ljudi, v primeru potrebe pa tudi 80. Šofer odslej ne bo več dajal vozniških kart, ker bo to na novih avtobusih opravljal poseben konduktor. Omeniti je treba tudi vzorno ventilacijo, tako zvanu liventa ventilacijo, tako da sploh ni prepaha.

mestni progi št. I dva takšna tramvajška avtobusa. Če bo šlo, bodo vozili v presledkih po 10 minut (doslej 15 minut). Morda bo to izvedljivo, ker se šofer ne bo več zamujal s prodajo kart, na postajah pa tudi ne bo nepotrebnega zamujanja, ker bodo potniki zadaj vstopali, istočasno pa bodo spredaj drugi izstopali. Seveda je odvisna vožnja na progi št. I v presledkih po 10 minut samo od discipliniranosti potnikov.

Tramvaj avtobus bo tudi vpeljan na studenški progi, seveda nekaj tednov kasneje, četrti avtobus pa bo v rezervi bodisi za vožnje na Pobrežje ali drugam.

Novi avtobusi v obliki tramvajša so res razkošni in nadvse udobni ter je treba mestni občini oziroma avtobusnemu prometu priznati velikopoteznost, ki je v okrist naše javnosti.

Avtobuse je izdelala domača mariborska tvrdka Pergler, ki ji gre tudi vse priznanje za tako vzorno delo. G. Pergler je vložil v nove avtobuse mnogo truda, zato pa je njegovo delo kronano z uspehom.

Hkrati naj nam dovoli mestna občina tudi dobrohotno pripombo. Ker so novi avtobusi tako lepi, da so lahko v ponos Mariboru, bi bilo prav, če bi bili tudi šoferji in prometno osebje temu primerno oblačeni. Na vsak način so zanje potrebne uniforme, kakor jih imajo v drugih večjih mestih. Potem bo med osebjem in novimi vozovi res skladnost in bo vsaka kritika odveč.

GLAS STUDENŠKIH GOSPODINJ

Zahvaljujemo se občinski upravi za otvoritev nove tržnice, na kateri se lahko poslužujemo že sedaj vsakovrstnih dobrot. Sicer so še pomanjkljivosti, ki pa se bodo po razširitvi trga odpravile.

S ceno in kvaliteto blaga smo v splošnem zadovoljne ter prosimo občinsko upravo, da še bolj uredi trzišče.

Tudi je treba omeniti, da smo opazile, da naše vrtnarice nimajo pravega zaupanja v naše trzišče, akoravno se tukaj lahko spravi v denar vsak pridelek. Pohvaliti pa je treba neke branjeve, ki so se s pogumom oprijeli dela ter nas zalagajo kolikor mogoče z vsemi najmanjšimi dnevnimi potrebščinami po običajnih dnevnih cenah. Studenške gospodinj.

m 800 litrov pelinkovca izteklo. Na mariborskem kolodvoru je izteklo 800 litrov grškega pelinkovca, ki je bil namenjen za Nemčijo. Med vožnjo je zaradi premikanja silen sunek razbil doge. Z ostanke si so posladkali nekateri Mariborčani. Pijača je bila po njihovi izjavi zelo močna.

Sport

Slavje naših belih musketirjev

V nedeljo dopoldne bo prvi teniški turnir letošnje sportne sezone.

Kot prva letošnja prireditev bo v nedeljo dopoldne ob 8.30 na igriščih ISSK Maribora zanimiv teniški turnir za darilo g. Masteka. Razpisana je posebna nagrada za najboljši par v igri v dvoje. Da bo tekmovalje čim živahnejše, bo določil posamezne dvojice žreb. Tekmovanja se bodo udeležili znani prvaki ISSK Maribora, ki se jim bodo pridružili topot tudi zastopniki mlajših in starejših letnikov.

Ob tej priložnosti bo naš znani fotoamater g. primarij dr. Lutman posnel tekmovalje z barynim filmom, ki bo gotovo mnogo pripomogel k afirmaciji slovenskega tenisa v Mariboru. Prav tako bo v nedeljo svečani krst novih hladilnih naprav v klubovem domu. Vabljeni vsi prijatelji kluba in belega sporta!

Kdo bo nogometni prvak Slovenije?

ISSK MARIBOR V BOJU PROTI ČSK — SK ZELEZNICAR V KRANJU

Nogometno prvenstvo Slovenije je dozorelo do semifinala zaključnega kola. Zadnji štirje nasprotniki so ISSK Maribor in SK Zeleznicar iz Maribora ter SK Kranj in Čakovečki SK. Sporazumno bosta jutri nastopila v Mariboru ISSK Maribor in Čakovečki, dočim potuje SK Zeleznicar v Kranj.

Jutrišnji nastop ČSK proti domači enajstorici ISSK Maribora, pomeni zopet velik dogodek v našem sportnem svetu. Gostje s ZS v prvem kolu pokazali, da jih

ne gre podcenjevati in da imajo tudi v tem letu dovolj izgledov za končno zmago. Naš „Maribor“ se tega dobro zaveda in se je za to tekmo posebno skrbno pripravil, da lahko s polnim zaupanjem gledamo na potek tekmovalja, s katerim bo dosegla nogometna sezona svoj višek. Začetek tekme je določen na 15.30. Igra se bo vršila v stadionu SK Zeleznicarja.

V predtekmi bosta nastopila kombinirana mladinska teama ISSK Maribora in SK Zeleznicarja. Začetek ob 14.

s Atletičarke Beograda in Sofije bodo priredile 16. in 17. t. m. dvoboj v Sofiji. s V Celju na Glaziji bo jutri prijateljska tekma med Slavijo iz Ljubljane in Jugoslavijo. Začetek ob 16.

s Slovaška—Bolgarija 4:1. V četrtek je gostovala v Sofiji reprezentanca Slovaške in zmagala nad bolgarsko nogometno elito v razmerju 4:1.

s Na jutrišnjem drž. prvenstvu kolezarjev v Zagrebu za juniorje bodo zastopali tudi slovenski dirkači. Prijavljenih je 9 dirkačev iz Ljubljane, 1 iz Maribora.

s ZNS sekcija Maribor, službeno. Za nedeljo, 9. t. m., so delegirani gg. z. s.: Ma-

ribor—ČSK, str. sodn. Jenko, Grošelj, ev. predtekmata Orel.

s Slavija bo vložila protest? Po vesteh iz krogov sarajevske Slavije, bo ta vložila protest proti verifikaciji tekme z Gradjanskim, radi nepriznanja enega gola.

s Atletski meeting „Concordie“ bo to soboto in nedeljo, na katerem nastopita tudi Slovenca Košir in Gaberšek.

s Praška „Slavija“ vodi z eno točko pred „Sparto“ v nogometnem prvenstvu češko-moravskega protektorata.

s Boffi od „Milana“ je bil najboljši golstrelec italijanske nogometne lige 1939-40. Streljel je 24 krat mrežo.

Domači zapiski

RAZPIS KNJIŽEVNE NAGRADE MLADINSKE MATICE

Mladinska matica razpisuje za realno delo, ki naj bo primerno za mladino od 10. do 14. leta, nagradov v višini 2.500 din. Delo naj obsega 5 do 6 tiskanih pol male osmerke. Snov naj bo aktualna in podana v kolikor mogoče beletristični obliki. Za nagrado pridejo v poštev le izvirna, še neobjavljena dela. Rokopisi naj se pošljejo po pošti v dveh lipkanih izvodih popolnoma anonimno. Šele ob izidu tekmovalja, ki bo objavljen v »Učiteljskem tovarišu« in v dnevnikih, se bodo javili avtorji z imeni in naslovi. Rok za vlaganje rokopisov poteče dne 15. I. 1941. — Rokopise sprejema tajništvo Mladinske

matice, kjer se dobijo tudi podrobnejše informacije.

DRŽAVNE TOVARNE SVILE BODO PRIČELE OBRATOVATI

Lani se je ustanovila v Beogradu Privilegirana delniška družba tvornic svile, pri kateri ima država polovico delnic, ostalo polovico pa državni denarni zavodi. Izdelan je podoben načrt o obnovitvi obratovanja v teh tovarnah. Država bo izdelovala samo polizdelke in ne bo konkurirala zasebni industriji. Nakup svilenih kokonov bo centraliziran. Izdelovalni bodo fino svileno prejo in niti za izdelovanje finih tkanin in svilenih nogavic. Najprej bo začela obratovati tovarna v Novem Kneževcu, nato pa še v Novem Sadu.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 din najmanjša pristojbina za te oglase je din 5.— Družbe preklicati doplačovanja ip. kreditovaniški oglasi din 1.— po besedi Najmanjši znesek za te oglase je din 10.— Debele tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma za le vpisati v bismu skupaj s naročilom ali pa na poštni položnici na čekovni račun št. 11.405. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 2 din

KAM, KJE?

PRLECKE GIBANCE nudi gostilna Kren-Klemenšak, Pobrežje, vsako nedeljo 3599-1

VINOTOČ TRAFENIK prej Viher odprt, najlepša izletna točka mimo Woltzetla na Grič. 3755-1

GRJČ POD VRBANOM vinograd, izlet, razgled. Prvovrstna vina jedila, sobe, avtocesta, sončenje. 3699-1

VINO (pekrčan) od 5 litrov naprej po 7 din liter. Vinograd dr. Boštjančič, Limbuš 59. 4101-1

ZA LETOVIŠČE v Makarski priporočam nension »Pavlinovič« na krasni legi. Sobe zelo poceni. Hrana se dobi poceni v gostilnah. Za podrobnejše informacije vprašati: tel. 24-38. 4144-1

VRTNI KONCERT v soboto, 8. junija in v nedeljo, 9. junija v gostilni pri »Lovcu«, Frankopanova 39. Tam boste dobili marinirane ocvrte in pečene dravske ribe ter druga mizla in torja jedila, povrh pa dobro kapljico. Se priporoča gostilničar. 4173-1

VINOTOČ A. Tkalec za Kalvarijo odprt. 4167-1

GOSTILNA JANZEKOVIČ vabi zopet vse svoje goste na kapljico prvovrstnega vina v Pekel v Košakih, do koder prideš danes tudi lahko po glavni tlakovani in brezprašni cesti. 4213-1

GAMBRINOVA DVORANA, najlepši vrt v Mariboru. Točimo sveže Tscheligijevo pivo. Odlična pekrska vina. Do bra kuhinja. 4198-1

SLUŽBO DOBI

Stengar za orodie se pod izredno ugodnim pogoji sprejme. Podrobne informacije v trgovini optika E. Petelna, Maribor, Granski trg 7

DEKLE ki se želi izučiti gostilniške obrti, se takoj sprejme. Cankarjeva št. 2, Tezno. 4243-2 Sprejem dva

KOLARSKA POMOČNIKA in vajenca. Kolarstvo Slavko Krabonja, Aleksandrova cesta 19. 4204-2

SLUŽKINJA ki je vajena samostojne kuhinje, pridna in poštena, se sprejme k mali družini. Naslov v ogl. odd. Večernika. 4193-2

DOBRO DOMAČO SIVILJO za kostume, obleke, išcem. — Maistrova 6, III., d. 4203-2

TRGOVSKI POMOČNIK, dober manufakturst ter po možnosti več aranžiranja izdelov, se sprejme v dobri manufakturi trgovini v Mariboru. Ponudbe je poslati na ogl. odd. lista pod »Manufaktursturiste«. 4191-2

DOBER KROJAŠKI POMOČNIK-(CA) se sprejme. Koroška cesta 84. Irgovina. 4118-2

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA sprejemem takoj. Stumpf, Dvorakova ulica. 4114-2

MIZARSKEGA MOJSTRA z nekaj kapitala iščem za ustanovitev mizarške delavnice. Zk. Radvanje 50. 4129-2

POLIRJA, izkušena v železobetonskih tvorniških zgradbah, takoj sprejemem v službo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Maribor«. 4142-2

TRGOVSKA POMOČNIKA začelnica, vsesransko zanesljiva, dobi takoj s. alno službo v trgovini, Konstanjevec, Sv. Marko niže Ptuja. 4139-2

UCENEC s predpisano meščansko-šolsko izobrazbo se sprejme v železniški Povh, Maribor, Glavni trg 21. 4125-2

KUHARICO ZA VSE z znanjem nemščine išče boljša hiša k dvema osebama. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Poštena«. 4126-2

UCENEC s predpisano šolsko izobrazbo se sprejme. Trgovina z mešanim blagom A. Horvat, Kraja Peira trg 1. 4131-2

Sprejemem snažno SLUŽKINJO, ki zna kuhati in opravljati vsa lišna dela. Maribor, Jerovškova ulica 32. 4175-2

SPRETNEMU PLESKARJU nudim lep postranski zaslužek. Prednost imajo oni, ki znajo imitirana dela Orodie za risanje žil v lesu imam in znam imitirati kavkaški oreh Mizarstvo »Efk«, Franciškanska 12. 4095-2

Potrebujem UCENKE ZA DAMSKO KAPELO v starosti 15—18 let, katere imajo veselje do glasbe. Predstaviti se kapelnici v restavraciji »Ljutomer«, Rotovski trg 8. 4162-2

DEKLE, ki se želi izučiti gostilniške obrti, se takoj sprejme. Cankarjeva št. 2, Tezno. 4243-2 Sprejem dva

KOLARSKA POMOČNIKA in vajenca. Kolarstvo Slavko Krabonja, Aleksandrova cesta 19. 4204-2

SLUŽKINJA ki je vajena samostojne kuhinje, pridna in poštena, se sprejme k mali družini. Naslov v ogl. odd. Večernika. 4193-2

DOBRO DOMAČO SIVILJO za kostume, obleke, išcem. — Maistrova 6, III., d. 4203-2

TRGOVSKI POMOČNIK, dober manufakturst ter po možnosti več aranžiranja izdelov, se sprejme v dobri manufakturi trgovini v Mariboru. Ponudbe je poslati na ogl. odd. lista pod »Manufaktursturiste«. 4191-2

DOBER KROJAŠKI POMOČNIK-(CA) se sprejme. Koroška cesta 84. Irgovina. 4118-2

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA sprejemem takoj. Stumpf, Dvorakova ulica. 4114-2

SLUŽBO IŠČE

URADNIK z odlično izobrazbo in znanjem jezikov, popolnoma zanesljiv, 38 let star, navajen opravljanja odgovornih in zapudna dela išče službo. Ponudbe pod št. 326 na ogl. odd. »Večernika«. 4032-3

GOSPODIČNA, mlada, pošena in marljiva, išče službo kot načarica. Tudi mlada kuharica išče službo. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4093-3

URADNICA s petletno prakso, veščirana v knjigovodstvu in drugih pisarniških delih, želi spremembo službo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Maribor ali okolica«. 4132-3

URADNICA z večletno prakso, perfektnim znanjem strojepisja ter slovenske, hrvatske in nemške stenografije, ter znanjem slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika išče kakršnekoli zaposlitve. Ponudbe pod »Nastop takoj« na ogl. odd. »Večernika«. 4176-3

Upokolenka gre za GOSPODINJO k boljšemu gospodu. Pisemne ponudbe na ozi. oddelku »Večernika« pod »Poštena«. 3904-3

Starejša KUHARICA ZA VSE išče zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Starejša«. 4169-3

PLAČILNA NATAKARICA želi spremeniti mesto v boljše gostino ali v restavracijo. — Zmožna kavcije. Naslov v ozi. odd. 4208-3

VAJENCI-(KE)

VAJENEC s primerno šolsko izobrazbo se sprejme za trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudba na ogl. odd. »Večernika« pod »Valence«. 4083-2

PLESKARSKI UCENEC se sprejme. Juterschnik, Sod na ulica 15. 4115-4

UCENEC za brivsko stroko se takoj sprejme v brivnici Fran Novak. 4239-4

STANOVANJE ODDA

Majhno ENOSOBNO STANOVANJE oddam 1—2 osebama. Praprotnikova 6. 4216-5

SOBA, KUHINJA in dve sobi s kuhinjo oddam takoj ali s 1 julijem. Taborška 9. 4217-5

STANOVANJE in dve sobi oddam. Studenci, Aleksandrova 17, pri malem mostu. 4215-5

Kompletno TRISOBNO STANOVANJE s kopalnico, Ob železnici, oddam takoj. Vprašati v stavbeni pisarni, Vrtna ulica 12. 4221-5

Sončno DVOSOBNO STANOVANJE s kopalnico, v centru, oddam takoj. Vprašati v stavbeni pisarni Vrtna 12. 4220-5

Oglašujte!

HROVAT-ove harmonike

so najmanj tako dobre kot razne »najpopolnejše harmonike sveta«. Pripravi se z naročilom. Ako niste zadovoljni, vračam denar! Zahtevajte cenike najboljših svetovnih znamk, od trdnice... event. samo: od tt. R. Hrovat, Zagreb, lice 49

Oddam dvosobno

SONČNO STANOVANJE s kopalnico, plinom in pritlikami ob Tomšičevem drevo-redu, Stomškova ul. 3 s l. avgustom. Vprašati ista ulica št. 2. 4225-5

GOSPODIČNO ali GOSPODO ki mi posodi 7000 din sprejem brezplačno na stanovanje in hrano dokler mu ne vrnem. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Garancija« 4223-5

Odda se **STANOVANJE** sončno, trisobno z vsem kom fortom se odda v novi hiši Slovenska 37 z l. julijem. — Povprašati Gospojna 13. 4064-5

TRISOBNO STANOVANJE s kopalnico in vsemi pritlikami v centru mesta se s l. julijem odda v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4052-5

STANOVANJE soba in kuhinja, se odda s l. julijem. Ciril-Methodova ul. 4. Studenci. 4002-5

Lepo sončno STANOVANJE za odrasle oddam. Pobrežje, Cankarjeva 24. 4108-5

DVE SOBI IN KUHINJO oddam. Melje, Erjavčeva 10. 4094-5

ENOSOBNO STANOVANJE IN DVE PRAZNI SOBI oddam. Vprašati Linhartova ulica 18 v soboto in nedeljo popoldne. 4090-5

SOBA, KUHINJA IN SHRAMBA se odda s l. julijem v najem. Trgovina Klemenčič, Tržaška cesta 59. 4087-5

STANOVANJE oddam, veliko sobo in kuhinjo s l. julijem. Taborska 13. 4210-5

Lepo, sončno **DVOSOBNO STANOVANJE** se odda čisti stranki takoj. Studenci, Radvanjska 58. 4195-5

DVOSOBNO STANOVANJE se odda mirni stranki, Aleksandrova cesta 32-II. 4192-5

DVOSOBNO STANOVANJE sončno, se odda 1. julija. — Vprašati Ruška c. 2. 4187-5

SOBO, KUHINJO in pritlikine ter lepo opremljeno sobico takoj oddam. Strma ul. 15. 4185-5

Odda se 1. julija **DVOSOBNO STANOVANJE** kabinet, s kopalnico v novi hiši, Erjavčeva 14. 4234-5

ENOSOBNO STANOVANJE se odda s l. julijem v Stritarjevi ul. 7. 4236-5

DVOSOBNO STANOVANJE z veliko shrambo se odda takoj. Naspina 76, Pobrežje. 4238-5

SOBA IN KUHINJA se takoj odda. Kamnica 128, v bližini pekarnice. 4244-5

Dvosobno **SONČNO STANOVANJE** se odda s l. julijem. Gajeve ul. 15. 4241-5

STANOVANJE sobo, kabinet, kuhinjo oddam s 15. julijem. Beograjska ulica 32. Ogled od 10.—12. in 16.—18. ure. 4121-5

TRISOBNO STANOVANJE s kopalnico se odda 1. julija. Aliazeva ul. 4. 4211-5

4-sobno SONČNO STANOVANJE ob parku oddam s l. julijem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4116-5

ENOSOBNO STANOVANJE IN MALO SOBO takoj oddam. Pobrežje, Zrakovska 33. 4112-5

Lepo, južno **STANOVANJE** na dvorišču, 2 sobi s kuhinjo se takoj odda. Vprašati: Ruška cesta 3, na dvorišču, levo. 4146-5

STANOVANJE 2 sobi in kuhinja, se takoj odda. Rajčeva 10, pri kolodvoru Studenci. 4143-5

STANOVANJE soba in kuhinja, se takoj odda v Studencih, Makarjeva ulica 77. Vprašati: Zamuda, pekarna, Maribor, Frankopanova 9. 4136-5

2 SOBI IN KUHINJO oddam do 1. julija, Erjavčeva 1. Krivec. 4078-5

DVE SOBI predsoba, shrambo in kuhinjo oddam v Mlinski ul. 9-II. 4124-5

Dvosobno, lepo **SONČNO STANOVANJE** v l. nadst. se odda s l. julijem, Ištoto dvosobno, lepo, sončno, čisto stanovanje v pritličju takoj mirni stranki, Taborska ulica 22. 4123-5

Sončno, separirano **DVOSOBNO STANOVANJE** se s l. julijem odda mirni stranki. Predsoba, balkon in pritlikine. 450 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4056-5

Kdor želi iti na **STANOVANJE NA DEŽELO** s 15. junijem ali 1. julijem, se naj zglasi na Masarykovi 22, I. vrata, desno, od 17. (5.) ure popoldne naprej. 4055-5

SOBA IN KUHINJA se odda, Pobreška cesta 38. 4159-5

DVOSOBNO STANOVANJE se takoj odda. Vprašati Praprotnikova ul. 16-II., desno. 4165-5

STANOVANJE IŠČE

STANOVANJE 4 do 5 sob, kopalnica itd. se za takoj ali pozneje išče v bližini parka, ali vilo z vrtom. Ponudbe pod »Stanovanje« na ogl. odd. »Večernika«. 4104-6

Kopalne obleke

pisane, živahne vzorce, prvovrstne kroje prinaša

C. Büdefeldt

Maribor

PREHRANA

DVA GOSPODA sprejem na hrano in stanovanje. Frančiškanska ul. 21-I., desno. 4174-7

GOSPOD ALI GOSPODIČNA se sprejme na vso oskrbo. — Wildenrainerjeva 6. 4206-7 Sprejme se

GOSPODIČNE IN GOSPODE na hrano in stanovanje. Taborska 8. 4199-7

Sprejem **DVA GOSPODA** ali gospodični na vso oskrbo. Koroška 50, vrata 2. 4188-7 Sončno

SOBO ODDA

Odda se **OPREMLJENA SOBA** s posebnim vhomodoma podoma z vso oskrbo v hiši Vprašati Keizarjeva 4-I. Melje 4237-8

Lepo **OPREMLJENO SOBO** in kabinet s posebnim vhomodom oddam. Koseskega 35. 4202-8

Veliko, prazno **SONČNO SOBO** za 1—2 osebi oddam. Kneza Koclja 27-III. 4189-8

Odda se takoj opremljena **SEPARIRANA ZRAČNA SOBA**

z uporabo kopalnice soldni osebi, v bližini avtobusne postaje, Radvanjska 45-I, levo. 4197-8

Oddam **SOBO** dvema gospodoma s hrano ali brez hrane. Mlinska 21. 4227-8

Lepo **OPREMLJENO SOBO** oddam dvema osebama. Ptujška 33-I, Tezno. 4224-8

OPREMLJENA SOBA se odda z uporabo kopalnice Ob železnici 8-I, vrata 5. 4234-8

Mehirana ali prazna (park.) **SOBA** se odda Tyrševa 26-I, desno. 4183-8

Prazno **PARKETIRANO SOBO** pri parku, eventualno tudi dve oddam. Poseben vhod. Pertoč, Korošičeva 2-III, desno. 4218-8

DVE LEPO OPREMLJENI SOBI z dvema in eno posteljo in hrano ob glavnem trgu se odda. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4066-8

OPREMLJENO SOBO s posebnim vhomodom in kopalnico takoj oddam. Dalmatinska 26. 4109-8

2 PRAZNI SOBI, pritličje, se takoj oddata za pisarno ali skladišče v pod-najem. Cankarjeva ulica 26, pisarna Maggi. Tudi večje število zabojev je istotam na prodaj. 4105-8

Sončna opremljena SOBA se odda 2 gospodoma ali zakoncem. Tvorniška ulica 22, I. nadst. 4120-8

Lepa, opremljena SOBA z dvema posteljama se odda. Wildenrainerjeva ul. 6, II. nadst., levo. 4113-8

Lepo opremlj. sončna SOBA s posebnim vhomodom, s uporabo kopalnice se odda oficirju samcu ali boljšemu gospodu s 15. junijem na Kraja Petra trgu. Pokojniški zavod. Vhod Masarykova 2, I. nadst., vrata 2. 4133-8

OPREMLJENA SOBA blizu nove magdalenske šole se odda. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4128-8

GOSPODA sprejem na stanovanje, ev. z vso oskrbo. Nova vas, Lorbekova 1. 4127-8

LEPO PRAZNO SOBO v centru oddam s l. julijem solidni osebi. Parket, 200 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4157-8

OPREMLJENA SOBA čista, s posebnim vhomodom, se odda takoj ali s l. julijem. Maistrova 2, pritličje, desno. 4154-8

Velika opremljena ali prazna, sončna **KLETKA SOBA** se da v najem. Koseskega ulica 40. 4152-8

Elegantno **OPREMLJENO SOBO** oddam. Prešernova 2-I., desno. 4149-8

SOBO z eno ali dvema posteljama oddam takoj. Koroška c. 31-I. 4177-8

SONČNA SOBA električna luč in štedilnik se odda 2 osebama. Aleksandrova 54, Pobrežje. 4148-8

SOBA se odda. Kneza Koclja ulica 20-I., desno. 4079-8

OPREMLJENO SOBO oddam. Mlinska 21-I., desno. 4158-8

Oddam manjšo, lepo, opremljeno, sončno **SOBO**. Aleksandrova 67-II., levo. 4166-8

Etikete

TEL. 45-13

SITAR & SVETEK

GRAVERSKI ZAVOD

LJUBLJANA

FRANČIŠKANSKA UL. 3

SOBO IŠČE

OPREMLJENO SOBO zračno in sončno, tudi blizu avtobusne postaje, zunaj centra, išče miren zakonski par. Event. tudi s hrano. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Točen plačnik«. 4022-9

POSEST

Prodam **HIŠO** Lovska 39, Pobrežje. 4201-11

PARCELO raprodaj vr: s sadovnjakom 1300 m² Sp. Radvanje 50, Lorbek. 4196-11

LEPA POSESTVA od 50 do 800 tisoč, trgovske hiše, gostilne z mesarijami, pekarnice ima naprodaj Realiteta pisarna Maribor, Meljska c. 3-I. 4194-11

PARCELE naprodaj. Tezno, Sp. Dobrava. Vprašati Gosposvetska 23 Maribor, pr. hišniku. 4190-11

Prodam ali dam v najem čedno **ENODRUŽINSKO HIŠO** z lepim vrtom v prom. kraju ob glavni progi. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4186-11

Takoj naprodaj: **KAVARNA »PROMENADA«** V MAJ TORU Tomšičev drevored 20, izredno dobro zgrajena vila, z gospodarskim poslopijem in krasnim vrtom in

LIVARNA IN KLJUČAVNIČARSKA DELAVNICA na meji Maribora z modernimi stroji na električni pogon. Pojasnila daje pisarna Dr. Senkoviča Zdenka v Mariboru, Prešernova ul. 1-II. 4242-11

Proda se starejša **STANOVANJSKA HIŠA** na Pobrežju pri Mariboru na prometni cesti, pripravna za obrt, pri avtobusni postaji Hiša je vsa podkletena, zraven se nahaja okrog 1200 kv. m vrta. Vprašati Pobrežje, Aleksandrova 22, Marčič. 4240-11

STAVBIŠČE 5500 kvadratov občestne njeve mariborskega stavbene ga okoliša prodam. Ponudbe pod »Priložnost« na ogl. odd. »Večernika«. 4184-11

STAVBENE PARCELE prodam. Poizvedbe na naslov Franc Kodrič, Črna-Prevalje. 4229-11

MALO POSESTVO blizu Maribora ugodno prodam. Vprašati Karner, Stritarjeva 23, Maribor. 4219-11

Kupim **VINOGRAD** v bližini Ptuja, najraje v Halozah, Ponudbe na ogl. odd. pod »Dobro vino«, 4074-11

Nova stanovanjska HIŠA na prodaj. Najbližja okolica mesta, Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4106-11

KUPIM HIŠO v okolici Maribora, po možnosti na prometni cesti. Najraje v Koških ali proti Kamnici. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Hiša«. 4089-11

DVOSTANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopijem in njivo na Pragerskem, 5 minut od postaje, prodam za 35.000 din. Vprašati: Studenci pri Mariboru, Klaneček, Obrežna cesta 87. 4086-11

ENODRUŽINSKA HIŠA se da v najem s 15. junijem. Ptujška cesta (Dobrava 187). 4111-11

NJIVA 13.000 kv. metrov velika, za parceliranje, ob glavni cesti, ugodno prodam. Zg. Radvanje 50. 4130-11

HIŠA Z VRTOM in gostilno na prodaj v Studencih pri Mariboru v bližini koroškega kolodvora. Pri hiši postaja mestnega avtobusa. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Gostilna«. 4138-11

PARCELA NA PRODAJ 2000 kv. metrov, Zg. Radvanje za 14.000 din. Vpraša se: Greifoner, Kralja Petra cesta 12-II, Studenci. 4172-11

2 TRGOVSKI HIŠI V PTUJU z dobro vpeljano in 30 let obstoječo trgovino, najboljša prometna točka, stanovanja, skladišča, garaža, vodovod itd. se proda. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »4135«. 4135-11

NOVOZGRADBA 2 sobi, kuhinja, vrt, 35.000 din; Lepa novozgradba, 2 stanovanji, vrt, 110.000 din (tudi hran. knjižica). Trgovska hiša 140.000 in 200 tisoč. Gostilna s posestvom 130.000 in 600.000. Vile, velike, do-dičkanosne hiše, parcele za vile in hiše od 12.—, 50.— in 180.— din naprej, posestva ima vedno v veliki izbiri: Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 4182-11

Posredovalnica **I V A N G O D I N A** Maribor, Aleksandrova c. 30 v r o d a :

HIŠE: trinadstropno, moderno zgrajeno, cena 800.000 din; enonadstropno, 9-stanovanjsko z lokalom, blizu glavnega kolodvora, 400.000; dvo-nadstropno, novozgrajeno v surovem stanju, 280.000; eno nadstropno, par min. oddaljeno od gl. trga, 190.000; novozgrajeno, tristanovanjsko vilo, parket in kopalnice, 225.000; dvostanovanjsko vilico, kopalnico, vrt, 145 tisoč; novozidano, 5 satnovanj, 1010 kv. metrov vrta, 110 tisoč; zelo čedno, slično vili, vrt, 55.000; enodružinsko, vrt, 25.000. — **POSESTVA**: blizu Maribora, 30 oralov, vinograd, sadonosnik, njive, travniki, kjer se lahko redi do 14 glav gov. živine, gozd, hiša z gospodarskim poslopijem (pot dostopna z avtom), cena 290.000 din; lepo vinogradno, tik mesta, 300.000; zaokroženo, 12 oralov pri Pe-snici, 180.000; blizu žel. postaje ob glavni cesti, 15 oralov, 145.000; pred Jarenju, 14 oralov, 110.000; 4 manjša vinogradna posestva pri Ho-čah, cena od 35 do 50 tisoč din; kompleks stavbišča v Zagrebu, v obsegu 1450 m², 75.000 din. Daje razpolagam v **BANJA LUKI** in neposredni bližini s številnimi objekti, in sicer: več stanovanjskih in trgovskih hiš, vil, stavbišče, posestev, rudnikov, tovarniških objektov itd. 4168-11

KUPIM POSESTVO skupaj ležeče, 3—5 oralov, z zidano hišo, sončna lega, do 10 km od mesta Maribora. Vezjak, trgovec, Vetrinjska ulica 17. 4065-11

ENONADSTROPNO HIŠO v centru, z vrtom, prodam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4161-11

KUPIM takoj lepo posestvo z dobrim dovozom; prevzamem tudi preužitkarja. Ponudbe pod »Maribor« na ogl. odd. »Večernika«. 4179-11

GRAMOFONSKA PLOŠČE niso več luksuz, ker dobite že za **din 35-** najnovije šlagerje, plesne, narodne s petjem s harmoniko. Stalno na zalogi razne igrle, električni radio gramofoni in ves ostali pribor za gramofone.

elektroton

LJUBLJANA

PASAŽ NEBOTIČNIKA

Glavno skladišče v Maribu: Metelci & Herold

Zahtevajte brezplačne sezname!

GRAMOFONSKA PLOŠČE

niso več luksuz, ker dobite že za **din 35-** najnovije šlagerje, plesne, narodne s petjem s harmoniko. Stalno na zalogi razne igrle, električni radio gramofoni in ves ostali pribor za gramofone.

elektroton

LJUBLJANA

PASAŽ NEBOTIČNIKA

Glavno skladišče v Maribu: Metelci & Herold

Zahtevajte brezplačne sezname!

DENAR

AKO RABITE POSOJLO ne čakajte zadnjega trenutka, temveč javite se takoj pri Hranilni posojilnici »Moj dom«, Ljubljana, Dvořakova ul. 8. 11778-14

Hranilne knjižice

vrednostne papirje kupujemo stalno in po najvišjih cenah in takojšnjem plačilu **RUDOLF ZORE** Ljubljana, Gledališka ulica 12

RABIM POSOJLO 10 do 30 tisoč din proti in-tabulaciji na hišo, Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 4107-12

DO PONEDELJKA OPOLDAN

Kazujemo in kopiramo vaše filme če jih tekom nedelje oddate v avtomatu drogerije

KANC

IŠČEN KOMPANJONA s 100.000 din za izdelovanje proizvoda živilske stroke. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Kava«. 4147-12

SIGURNA NALOŽBA Din 25.000 posojila rabim za dovršitev gradbe enonadst. hiše. Vknjižba na l. mesto. Po nudbe je poslati na ogl. odd. »Večernika« pod »Jamstvo 100%«. 4232-12

OBRT - TRGOVINA

PONIKLANJE pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda«, Maribor, Trstenjakova ulica 5. 6177-1

VSA TAPETNIŠKA DELA izvršuje solidno in dobro Ferdo Kuhar, tapetnik, Vetrinjska 26. 3154-13

MARTIN SAFRAN Sobo, črkoslikar in pleskar, Krekova ulica 16, Prevzame vsa v to stroko spadajoča dela. Zmerne cene, delo solidno. 2465-1

VELIK PROSTOR pripraven za avtogarazo ali delavnico oddam takoj. Vprašati Vrtna 12, stavbena pisarna. 4222-13

STROJI

Prodam težak **SEDLARSKI ŠIV. STROJ** 6-cevni radioaparati, sportni voziček, harmoniko in fotoaparati, ali zamenjam za kaj drugega Sp. Radvanjska cesta 34, I. nadst. 4119-14

Potrebujemo **PARNO LOKOMOBIL** z učinkom okrog 250 ks, z najmanje 100 kv. metri ogrevne površine, po možnosti z odstranjevanjem prahu iz zračnega toka. Raženi za domače ogelje okrog 4000 kalorij. Ponudbe na Jugoslovansko banko d. d., industrijski idio, Zagreb. 4140-14

PISALNI STROJ dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na J. U. Dvorakova 14, II. nadst. 4137-14

GRADIVO

MECESNOVI ŠTAFLI 5x8 na prodaj. Tezno, Ptujška cesta 97. 4085-15

POHIŠTVO-OPREMA

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavah dobite v zalogi pohištva Aleksandrova c. 48. 4311-1

POHIŠTVO Lep predačnik z nastavkom, 2 omari, mizo, vse iz orehovega lesa, ufo in gramofon proda Drvenik, Ptuj, Askerčeva 10. 4134-17

Prodam dobro ohranjen **ŠTEDILNIK**. Cena 1000 din. Vprašati: Stražunska ulica 17, Pobrežje. 4170-17

Proda se dobro ohranjena **SOBNA KREDENCA** za 800 din in miza ter 6 stolov za 300 din. 4163-17

Moderna nova **KUHINJSKA OPREMA** 7 komadov, naprodaj za din 1100.—. Aleksandrova c. 1, Studenci. 4209-17

PSIHA predsobna stena, miza, ogle-dalo Biedermeier, kavč, stol-jala za rože ceneno proda. Miklošičeva 6-I, 4. 4207-17

ona

kupuje kopalne obleke najboljših kvalitet: 'FORMA', 'HEIN ZELMANN', 'SELFIX', 'BENGER' kakor tudi hlače za plažo samo pri

konfekciji
greta

maribor
grajski trg

Tudi za močnejše dame velika izbira

KOPALKE — NOGAVICE
bluze lopice, sviterje, žemperje, otroške garniture (last ni izdelki), perilo, kombineže volna: »Mara« Oset, Koroška 26. 4011-18

Kopalna sezona!

Velika izbira kopalnih oblek in posameznih modelov

A. Hedžet, Maribor

OTROŠKI VOZIČEK
globok, modern, bel, prodam. Aleksandrova c. 70. 4178-22

Lep **OTROŠKI VOZIČEK** sportni, poceni prodam. M. Kettejeva 31. Do 4. ure popoldne. 4058-22

TOVORNI AVTO
3—5 ton, v dobrem stanju, kupim takoj. Ehrlich, Studenci, Aleksandrova 62. 4080-22

MOTORNO KOLO
znamke »Viktorija« 200 ccm, poceni na prodaj. Ogled v hotelu »Orel«. 4235-22

ZIVAJI

KANARČEK
je odletel. Oddati proti nagradi v Klavniški 9-I., desno. 4110-24

OBVESTILA

PREKLICUJEM
žalitev katero sem izrekel dne 3. 6. v točilnici hotel »Union« napram g. Hubertu Golobu, soferju tov. Westen in njegovi soprogi ter se ji ma zahvaljujem za odstop od tožbe. Breznic Franjo, Celje, Ljubljanska c. 13. 4231-26

IZGUBLJENO

SEME—RAČE
izgubil križasti riavi letni suknič. Prosim, da se mi vrne. 4038-27

RAZNO

KOPALNA PEČ
kompletna, na prodaj. Vprašati o ogl. odd. »Večernik«. 4028-28

STARO ŽELEZO
in vsakovrstne kovine ter rabljene stroje kupim vsako množino. Križnič, Maribor, Zolgarjeva 20. 4160-28

KOPALNE OBLEKE
in hlače po meri in okusu še po stari ceni dobite v Pleterni, Slovenska 26. 4164-28

POS OJILA
dajemo državnim in mestnim nameščencem, upokojencem, železničarjem, ožonikom, finančarjem, trivatnikom itd. Ponudbe na: Zagreb I, poštni pretinac 270.

Tkalke

za revolver in šaht stroje išče tekstilna tovarna Brača Bureš, Zagreb, Branimirova 43 622

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunjice, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glaževino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno no najvišjih cenah Arbeiter, Dravska ul. 15. Te 26-23.

Prava terpetinova krema. Mala uporaba — najlepši sijaj

Zahvala

Vsem, ki so izkazali zadnjo čast mojemu bratu, gospodu

Ludviku Hantiču

se iskreno zahvaljujem. Posebna hvala za vence in rože, nadalje velec, duhovščini, županu g. Stržini, kakor pevskeemu društvu »Zarji« in prostov. gasilski četi.

Frauc Hantič.

ZENSKI KOTIČEK

GOSPODINJE!

Pozimi le umivanje oken neprijetno. Nabavite si najnovjši, praktični patentirani brisalec za umivanje in sušenje oken. Cena z navodilom din 36.— Dobite ga v vseh boljših trgovinah ali direktno pri Jugopatent, Ljubljana, Dvořakova 8. Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun šte. 14.627 Vam pošljemo poštne prosto. Sprejememo preprodajalce. 13544-1

POSTELJNE MREŽE
in popravila izvršuje najugodnejše tapetnik Ferdo Kuhar, Vetrinjska ul. 26. 3155-18

DAME. POZOR!

Najboljšo trajno, takoj valovito ondulacijo z Mažek preparatom »India« prejmete od danes za 50 din v salonu Drljevič, Valvazorjeva 30 4212-18

VOZILA

SPORTNI VOZIČEK
na prodaj. Krtanova 3, Studenci. 4171-22

Velika razprodaja

manufakturnega blaga 20-30% ceneje od znano nizke in stare cene. Zato pohitite vsi v...
Ne zamudite prilike, dokler zaloga še traja!

Češki magazin

Chique svilene triko bluze

srajce za gospode in otroke, kombineže, najnovjše modrčke, higiensne steznike brez ribje kosti in gumija dobite tudi po meri najceneje pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24.

Dospel je specialist za garancirane

TRAJNE KODRE

z najnovjšim preparatom. Cena samo 45 din. Salon Kossem, Meliska 63. 4155-18

Spomnite se CMDI

ZENITBE - DOPISI

SIMPAT. GOSPODIČNA

36 let stara, želi znanja radi ženitve z boljšim gospodom v državni službi. Ponudbe pod »Ljubezen« na ogl. odd. »Večernik«. 4040-19

POROČIM TRGOVCA

ali gostilničarja. Imam dote 46.000 din. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Poroka«. 4005-19

MOTORNO KOLO
A. J. S., sport, prodam. Jerin, Kneza Koclja ulica 20. 4150-22

SPORTNI VOZIČEK
poceni na prodaj. Cankarjeva 19-III., vrata 20. 4153-22

OTROŠKI VOZIČEK
lep, dobro ohranjen, poceni prodam. Smetanova 29, pritičje, levo. 4117-22

Prodajam globok **OTROŠKI VOZIČEK**. Vprašati Gosposvetska 31, Pobrežje. 4145-22

Proda se globok **OTROŠKI VOZIČEK** dobro ohranjen. Ciril-Metodova 4, Studenci. 4003-22

IZOBRAŽENO DEKLE

poroči samostojnega gospoda srednje starosti z lepimi stalnimi dohodki. Vdovci plemenitega značaja z malim otrokom niso izključeni. Prednost državnim uradnikom. Ponudbe podružnici »Večernik« v Ptuj pod »Ljubielica otrok« 4230-19

POZNANSTVA

z boljšo samostojno damo, strogodiskretno želi Ljubljana. Član Dopisi pod »Ljubljana« na ogl. odd. »Večernik«. 4228-19

Ugodno prodam lep **ŽELEZNI ŠTEDILNIK** nizne oblike, stroj za rezanje mesa, en tržni voziček (gare), letni sportni moški plašč, letne modne hlače, telovnik in sandale. Koroška c. 63, spredaj. 4200-28 Pupim stari

RABLJENE OBLEKE
za 18 letnega fanta dne 9. VI. 40 od 10.—12. ure predpoldan. Ponudbe Murko Franc, Vodnikova ul. Studenci pri Maribor. 4214-28

KAJENJE ŠKODUJE VAŠEMU ZDRAVJU
»NIKOTINOL« neškodljivo zanesljivo sredstvo odvadi v 2—3 tednih kajenja tudi najstrastnejše kadilce. Cena velika steklenica din 70.—, mala din 60.— Po povzetju razposilja Jugopatent, Ljubljana, Dvořakova 8. Sprejememo preprodajalce. 13542-1

IDEJE — IZUME
vnovčuje in plasira v tu- in inozemstvu Jugopatent, Ljubljana, Dvořakova 8. 13543-1

Najcenejše **PRALNE BANJE** pri sodarstvu Sulcer, Vojašniška 7. 4060-28

RAZSTAVA PREPROG

Banovinska tkalnica preprog iz Sarajeva razstavlja svoje preproge in perzijance v Ljubljani v dvorani hotela »Slon«. Desni glavni vhod. Izložba je otvorenja celi dan od 5. VI. do vklj. 10. VI. 1940. Prezvamemo naročila na dolgoročna odplačila 3976-28

JAGODE MESEČARKE SADIKE

ki nosijo od junija do pozne jeseni dobite poceni v vrtarstvu Jemec, Maribor, Prešernova ulica. 4141-28

LEPA ZEMLJA
za vrtove se odda brezplačno. Vprašati je v pisarni stavbenika Nassimbeni. 4151-28

STALEN USLUŽBENEC
išče vso oskrbo pri železničarju upokojencu v mestu. 4059-28

Proda se **NOV ŠTEDILNIK** po zelo primerni ceni. Ogleda se v Gregorčičevi ul. 22, Studenci 4096-28

SIRITE »VEČERNIK«!

Z resnico na dan!

Bog je ženo ustvaril, da jezi moža, v tolažbo mu podaril je vinca rujnega.

Bog moža je ustvaril, ženo rad jezi, da bi jo tolažil, da jo razvedri, slastno oranžado, zdravo limonado, malinoveca kozarec mož ji naroči.

v gostilni pri »Lovcu« Ljubljana
Cesta 29. oktobra, vog. Bleiweisove 2

Za vroče dneve...

„Seta“ -vložki

pri potenju varujejo noge, čevlje in nogavice

Zahvala

Za izraženo nam sožalje ob smrti našega brata, svaka in strica, gospoda

Albina Novaka

rez. peš. poručnika

se tem potom najiskrenejše zahvaljujem. Posebno pa smo dolžni izraziti našo najglobljo zahvalo gospodu primariju dr. Lutmanu za njegovo velikodušno požrtvovalnost in naklonjenost, gg. zdravnikom inter. oddelka in č. sestram usmiljenkam za vso izkazano pomoč, katere je bil rajnik deležen za časa svoje težke bolezni v bolnišnici.

Najiskrenejša hvala upravi garnizije za častno vojaško spremstvo in godbo, gg. pevcem za pretresljive žalostinke, vsem darovalcem cvetja, posebno pa njegovim ožjim prijateljem, ki so se ga s svojimi obiski v tako obilni meri spomnili, ter vsem, ki so ga na zadnji poti spremili.

Maribor, 8. junija 1940.

Vinko Novak, brat, Milka Borovnik, roj. Novak, sestra, in ostalo sorodstvo.

Salva krema

je sestavljena po principu preizkušenej sodobne kozmetike, ki omogoča uporabo iste kreme za

dve svrhe — za dan in noč.

Vegetabilno parno kopanje za parenje lica s stalno uporabo Salva kreme, daje Vašemu teintu vso dražest in svežost, katero si želite.

SALVA-LABORATORIJ

Glavni depot: Zagreb, Varšavska 3.
Dobiva se v vseh strokovnih trgovinah.

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z. o. i. • naistarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000'—

V Mariboru ima največji uspeh 'Večernikov' oglas!

Najnovejši modeli

Najnižje cene
Ceniki franko

otroških vozičkov, dvokoles, in delov, šivalnih strojev, prevoznih triciklov, pnevmatike pri

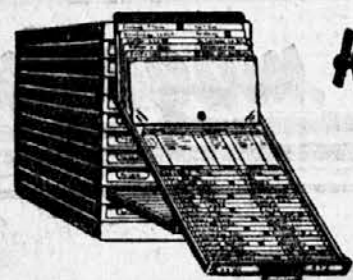
„TRIBUNA“ F. B. L., MARIBOR

Aleksandrova cesta 26 • LJUBLJANA, Karlovška c. 4

Moški! Pri spolni slabosti

(spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule
HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij „VIS-VIT“, Zagreb, Langov trg 3. (Ukl. rep. št. 5846-38)

Kartoteka:

preglednost
točnost
enostavnost
zanesljivost
in cenenost

> Sofca < MARIBOR
Gregorčičeva 24
Tel. 25-10

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

HOHNER
harmonike
so od vseh
najboljše

Naročniki kupujte pri naših inseren-
tih ter oglašujte!

Stanovanje.

3-4 sob, v novejši hiši v bližini parka ali v vili, moderno z vsemi pritliklinami, na južno ali zahodno stran, iščem takoj. Ponudbe na ogl. odd. pod »Moderno stanovanje«.

Kopalne obleke,

najnovejši modeli, nudi ugodno
Lama, Jurčičeva ul. 4

MODERNI VOZIČKI

po vseh

BOGOMIR DIVJAK

Zlato in srebro,

orijante, zastavljalne listke
ižče nuno za nakup

M. Ugerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

Steznik

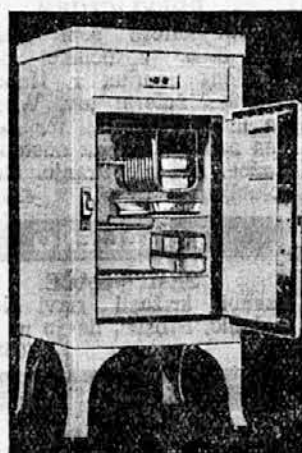
ki Vam bo dobro pristojal samo iz specialne prvovrstne delavnice

Kocmut, Meljska c. 3

Petit Paris

ma veliko izbiro bluzic, perila, nogavic, kopalnih kostumov

Bližaja se večji dnevi ...

Jestvine bodo vedno sveže
le v hladilni električni omar
AEG-SANTO

A. Sprager • Maribor

Vetrinjska ulica 4 Brezobvezen ogled!
Ne zamudite nakupa po 3e ugodnih cenah

Moderna izdelava fotografij

fotoamaterska dela pri

Japlju, Gosposka 18/I.

Jaz Vam bom pomagal

Poznan raziskovalec in pisec okultnih znanosti g. F. T. Karmah Vam napravi brezplačno življenjsko napoved o Vaši bodočnosti. Zazna važnih dogodkov iz preteklosti. Vam ugane tudi Vaše izgledne v ljubezni, zakonu, loteriji, trgovini in vse važne dogodke sedanjosti. Njegov nasvet Vam bo prinesel začelenih uspehov v življenju. Zahvale, katere orejema vsak dan iz vsega sveta, dokazujejo izredno zaupanje njegovi preizkušeni. Postavite nekoliko važnih vprašanj, ki Vas največ zanimajo in točne rojstne podatke. Vse zgoraj navedeno dobite popolnoma brezplačno, ako kupite od pisca njegovo najnovejšo knjigo »NAS ZIVOT I OKULTNE TAJNE«. Grandiozno delo ima nad 200 fotografij katero lahko naročite na naslov: F. T. Karmah, Zalec, drav. ban. Popularna cena din 30.—. Denar lahko pošljete na ček, rač. 17.455.

Tudi dobri vojak SVEJK je uporabljal pri vojaki vseh 12 komadov prepotrebnih predmetov

Foto turista Lojzeta Smuca

in sicer: 1. zločljiv brivski aparat v etuiju, 2. čopič za britje, 3. brivsko milo, 4. 10 komadov britvic, 5. stekl. kolonske vode, 6. kos toaletnega mila, 7. zobno ščetko, 8. zobno pasto, 9. ogledalce, 10. glavnik, 11. šivalni pribor, 12. strelsko zabavno igro, katere dobite za 34 din, po pošti 39 din.

Vpošljite na naš ček račun št. 13.285 39 din nakar Vam takoj odpošljemo navedeno kot paket. Vrednost predmetov kupljenih posamezno je dvojna. Prepričajte se osebno v trgovini, kjer Vam brezobvezno pokazemo kolekcijo. — Priporočila se

Foto Tourist — Lojze Smuc

Ljubljana, Aleksandrova c. 8 in Prešernova 9.

Vse pisarniške potrebščine

pri 'Tiskovni zadugi'

Aleksandrova cesta 13 — Telefon 25-45